

بسم الله الرحمن الرحيم

رياضي

پنجم دبستان

ニازهای ویژه
(ذهنی)

سال ۱۳۹۷

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه ریزی و نظارت بر تالیف : معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی،
کارشناسی برنامه ریزی آموزشی و درسی کودکان و دانش آموزان کم توان ذهنی

نام کتاب : ریاضی پنجم کد : ۴۰/۱۳

مؤلفین : مینا حسنی، مهری آگاهی، رویا روشنی، رقیه محمودی، رضا میرویسی زاده
مدیر هنری : مجید ذاکری

گرافیک صفحه آرایی : مجتبی احمدی

طراح جلد : مریم کیوان

تصویرگر : محمد یاسینی

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران : خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن : ۹۰۶۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، ۰۹۲۶۰۸۸۳-۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

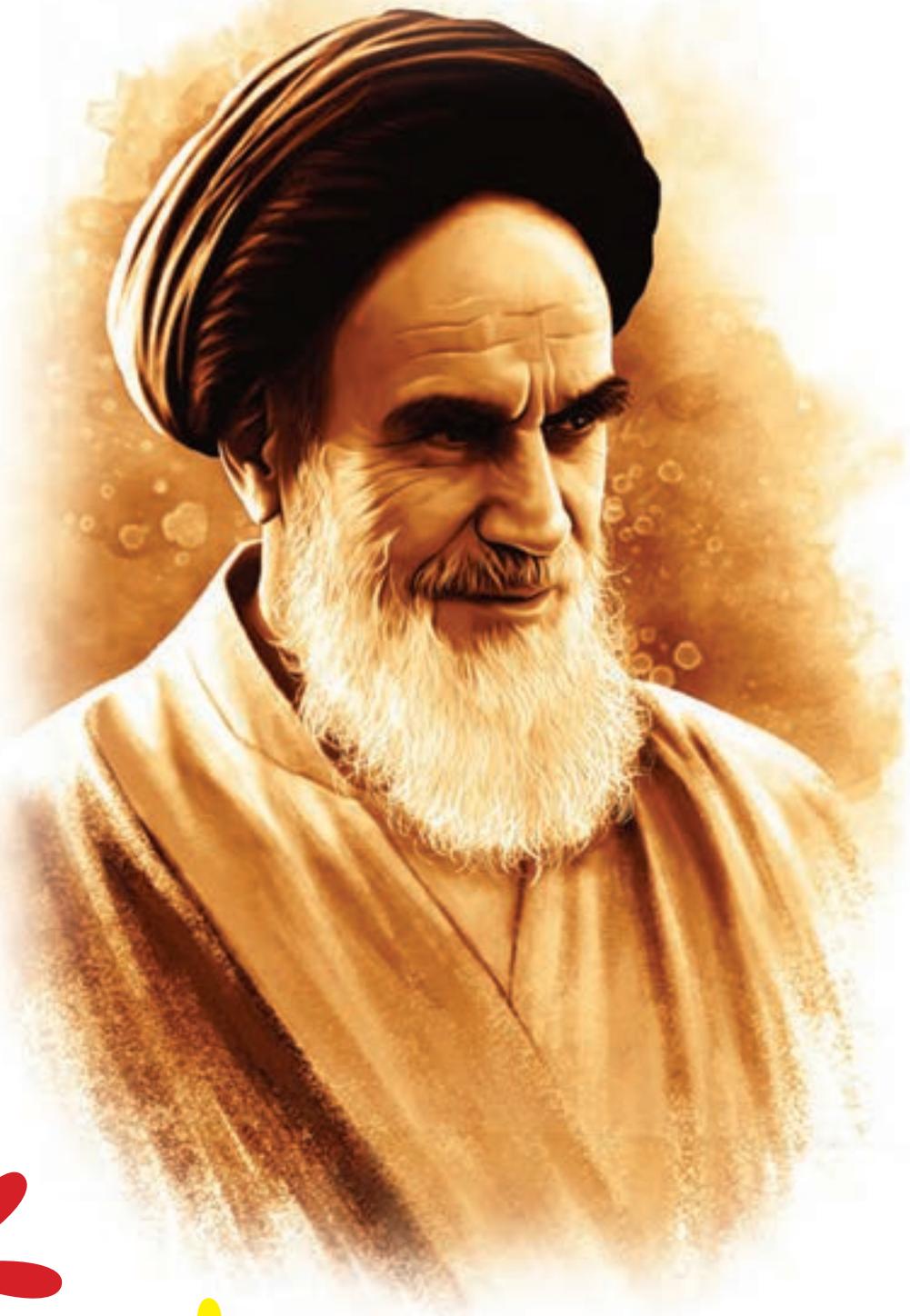
وب سایت : www.chap.sch.ir

ناشر : شرکت افست : تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن : ۰۹۱۳-۷۷۳۳۹۰۹۱۳،
دورنگار : ۰۹۷-۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی : ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹

چاپخانه : شرکت افست (سهامی عام)(WWW.offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ : چهارم ۱۳۹۷
حق چاپ محفوظ است.

شابک : ۰۵-۲۴۵۰-۰۵-۹۶۴-۹۷۸

با اسمه تعالی

فرآیند تولید برنامه‌ی درسی مجموعه فعالیت‌های نظاممند و طرح ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک بافت منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سامانددهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرآیند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم برفلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش آموزان برای درک و فهم پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش افزایی، به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه‌درسی ضمن تاکید بر انعطاف در عین ثبات و همه جانبه نگری و توجه به هویت ویژه متربیان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دست‌یابی دانش آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف موثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تالیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبع که در مراحل چاپ و آماده سازی مارا یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم.

دراینجا از همه همکاران و صاحب نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

عنوان	صفحه
سخنی با همکاران	۶
فصل اول	
درس اول- اعداد ترتیبی	۱۰
مرور عدد نویسی	۱۴
درس دوم- عدد ۱۰۰۰۰	۱۶
درس سوم- عددنويسي ۱۰۰۰۰-۱۹۹۹۹	۱۹
درس چهارم- اعداد لاتین(۱)	۲۸
درس پنجم- ماشین حساب	۳۰
مرور ضرب	۳۲
درس ششم ضرب ۶	۳۴
درس هفتم- تقویم	۴۰
مرور فصل ۱	۴۲
فصل دوم	
درس اول- پول ۱۰۰۰۰ ریال	۴۶
درس دوم- جمع ذهنی	۵۰
درس سوم- جمع سه رقم با سه رقم (انتقال به دهگان)	۵۲
درس چهارم- عددنويسي ۲۰۰۰۰-۳۹۹۹۹	۵۴
درس پنجم- اعداد لاتین(۲)	۶۲
مرور اندازه‌گیری	۶۵
درس ششم- اندازه‌گیری (متر)	۶۶
درس هفتم- ضرب ۷	۶۹
مرور فصل ۲	۷۴
فصل سوم	
درس اول- زوج و فرد	۷۸
مرور مقایسه اعداد	۸۱
درس دوم- مقایسه اعداد(۱)	۸۲
درس سوم- تفریق ۳ رقم از ۳ رقم (انتقال از دهگان)	۸۶
درس چهارم- عددنويسي ۴۰۰۰۰-۶۹۹۹۹	۸۸
درس پنجم- پول ۲۰۰۰۰ ریالی	۹۶
درس ششم- ضرب ۸	۱۰۱
درس هفتم- تفریق ذهنی	۱۰۶
مرور فصل ۳	۱۰۹
فصل چهارم	
مرور ساعت	۱۱۲
درس اول- ساعت (نیم)	۱۱۳
درس دوم - ساعت (ربع)	۱۱۴
درس سوم- پول ۵۰۰۰۰ ریالی	۱۱۸
درس چهارم- عددنويسي ۷۰۰۰۰-۹۹۹۹۹	۱۲۲
درس پنجم- ضرب ۹	۱۳۰
درس ششم- جمع ۳ رقم با ۳ رقم (انتقال به صدگان)	۱۳۶
درس هفتم- ضرب هر عدد در یک	۱۳۸
درس هشتم- ضرب یک در هر عدد	۱۴۰
مرور فصل ۴	۱۴۲
فصل پنجم	
مرور وزن	۱۴۶
درس اول- کیلوگرم	۱۴۷
درس دوم - گرم	۱۴۹
درس سوم- مقایسه اعداد(۲)	۱۵۱
درس چهارم- ضرب هر عدد در صفر	۱۵۵
درس پنجم- ضرب در ۱۰	۱۵۷
درس ششم- تفریق ۳ رقم از ۳ رقم (انتقال از صدگان)	۱۵۹
درس هفتم- خاصیت جایه‌جایی ضرب	۱۶۱
مرور هندسه	۱۶۵
درس هشتم - معرفی محیط	۱۶۶
مرور فصل ۵	۱۶۸

سخنی با همکاران

با توجه به تحول در نظام آموزشی و تدوین ابلاغ سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و استقرار ساختار جدید آموزشی، سازمان آموزش و پرورش استثنایی نیز همگام با سایر بخش‌های وزارت آموزش و پرورش اقدام به برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات از جمله تألیف کتب درسی جدید نموده است تا بتواند گامی دیگر در جهت برآبرسانی فرصت‌های یادگیری و بیبود بخشیدن به محتوا و روش‌های آموزش این گروه از دانش‌آموزان فراهم نماید.

با سپاس از خدای مهربان که به ما امکان داد تا در جهت بیبود و بهسازی روش‌های آموزش ریاضی در دوره ابتدایی و همچنین دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده‌ی برنامه درسی ملی، با توجه به نیازهای دانش‌آموزان به تألیف کتاب جدید ریاضی پایه پنجم همت گماریم.

در این کتاب تلاش شده است با روش‌های آموزشی جدید، دانش‌آموزان به فکر کردن ترغیب شوند و در یادگیری، نقش فعال ایفا نموده و با فرآگیری مهارت‌های مختلف، توانایی آن‌ها در حل مسئله تقویت شود.

درس ریاضیات باید برای دانش‌آموزان شادی بخش بوده و احساس خوبی از توانایی‌های خود و دیگران را در آن‌ها ایجاد نماید و به دانش‌آموزان نشان دهد با همه‌ی تفاوت‌ها و اختلاف‌هایی که دارند می‌توانند در کنار هم و با حس مسئولیت‌پذیری و کمک به یکدیگر، برای رسیدن به یک هدف مشترک همکاری نمایند.

برای تدریس اثربخش کتاب، مراجعه به کتاب راهنمای معلم ریاضی الزامی است و برای پیشبرد بهتر فرآیند یاددهی- یادگیری، آگاهی از ساختار کتاب جزء لینفک آن محسوب می‌شود. بر این اساس به شرح مختصر کتاب می‌پردازیم.

۱- تصویر عنوانی

هدف از تصویر عنوانی ارائه محتوای اصلی برخی دروس جدید در هر فصل به صورت مستقیم یا غیرمستقیم است و شامل مفاهیم کلی آن درس‌ها و به منظور ایجاد انگیزه برای ورود دانش‌آموزان به فصل جدید در نظر گرفته شده است که آموزگار قبل از تدریس، توجه دانش‌آموزان را به آن جلب می‌نماید.

۲- متن درس

شامل فعالیت‌هایی جهت آموش مفاهیم و اهداف اصلی درس و تکمیل یادگیری در فضای کلاس درس است. معمولاً هر درس به منظور ایجاد انگیزه با یک داستان و با طرح یک سوال شروع می‌شود. سپس آموزگار با استفاده از ابزار و اشیا ملموس به آموش موضوع می‌پردازد و با توجه به رویکرد یادگیرنده محور زمینه مشارکت ایشان را در امر تدریس، با طرح سوالاتی فراهم نموده تا آن‌ها با پاسخ‌های خود در امر یادگیری سهیم باشند. در هر درس مطالب جدید با رنگ قرمز نمایش داده می‌شود.

۳- فعالیت

با توجه به سبک‌های مختلف یادگیری دانش آموزان تلاش شده که فعالیت‌های مختلفی در نظر گرفته شود. این فعالیت‌ها شامل موارد زیر است:

- کار در کلاس

نوعی فعالیت انفرادی در جهت تکمیل یادگیری و رفع اشکالات احتمالی در کلاس که زیر نظر معلم انجام می‌پذیرد.

- تمرین

نوعی فعالیت در جهت توسعه و ثبت یادگیری است که بر کاربرد مفاهیم و موضوعات تاکید دارد. این قسمت می‌تواند هم در کلاس و هم در منزل زیر نظر معلم و اولیا انجام پذیرد.

- بازی ریاضی

به منظور ایجاد رغبت و انگیزه بیشتر در دانش آموزان، برخی از موضوعات آموزشی در قالب بازی طراحی شده است که عموماً جنبه گروهی دارد.

- ایستگاه فکر

در برخی از موضوعات آموزشی، بخشی به عنوان ایستگاه فکر طراحی شده است که ساده‌ترین شکل سازماندهی اطلاعات برای پرورش، تفکر و تعمق به منظور یافتن پاسخ صحیح سوال می‌باشد.

- حل مسئله

این فعالیت به منظور کاربردی نمودن آموزش‌های ریاضی در زندگی روزمره ارائه شده است.

- ساخت مسئله

گامی فراتر از حل مسئله است که با ارائه گام به گام دانش آموز اقدام به ساخت مسئله می‌نماید.

- ریاضی و زندگی

در پایان بعضی از درس‌ها تمرین‌هایی به منظور کاربرد سواد ریاضی دانش آموزان در زندگی و ارتباط آموخته‌های ریاضی از کلاس درس با محیط پیرامون خود که شامل: منزل، فروشگاه، خیابان و... است ارائه شده است.

۴- مرور فصل

در پایان هر فصل علاوه بر تمرین‌های تکمیلی و ترکیبی که مورد ارزیابی قرار می‌گیرند، بر مهارت‌هایی مانند: خواندن و نوشتن، جدول و سرگرمی، الگویابی، حدس بزن و... اشاره شده است که برای تقویت فکری دانشآموزان علاقمند است و نیاز به ارزشیابی ندارد.

فرهنگ نوشتن: برای تبدیل آموخته‌های ریاضی به زبان ادبیات، طبقه‌بندی و مرور اطلاعات و به منظور ارتقای دانش ریاضی، بخشی با عنوان فرهنگ نوشتن پیش‌بینی شده است.

فرهنگ خواندن: به منظور تقویت مهارت خواندن و افزایش درک و فهم تمرین‌ها و مسایل ریاضی، اطلاعاتی ساده و در عین حال کاربردی در غالب فرهنگ خواندن ارائه شده است.

حدس بزن: به منظور تقویت فکری دانشآموزان و با توجه به موضوع برخی از دروس، فعالیتی با ایجاد یک سوال در نظر گرفته شده که با ارائه پاسخ‌های گوناگون از سوی دانشآموزان، آموزگار اقدام به هدایت دانشآموز برای رسیدن به پاسخ صحیح می‌نماید.

الگویابی: به منظور درک روابط عددی، بخشی به عنوان الگویابی طراحی شده که دانشآموز با حل آن به کشف روابط اعداد دست یابد.

جدول و سرگرمی: به منظور ایجاد انگیزه لذت‌بیشتر دانشآموزان در حل مسایل ریاضی قسمتی تحت عنوان جدول و سرگرمی پیش‌بینی شده است.

فصل اول

- اعداد ترتیبی
- عدد ۱۰۰۰۰
- عددنويسي ۱۹۹۹۹ - ۱۰۰۰۰
- اعداد لاتین
- ماشین حساب
- ضرب ۶ - تقارن
- تقویم

اعداد
ترتیبی

بیر اولین حیوانی است که به پارک جنگلی
وارد می‌شود.

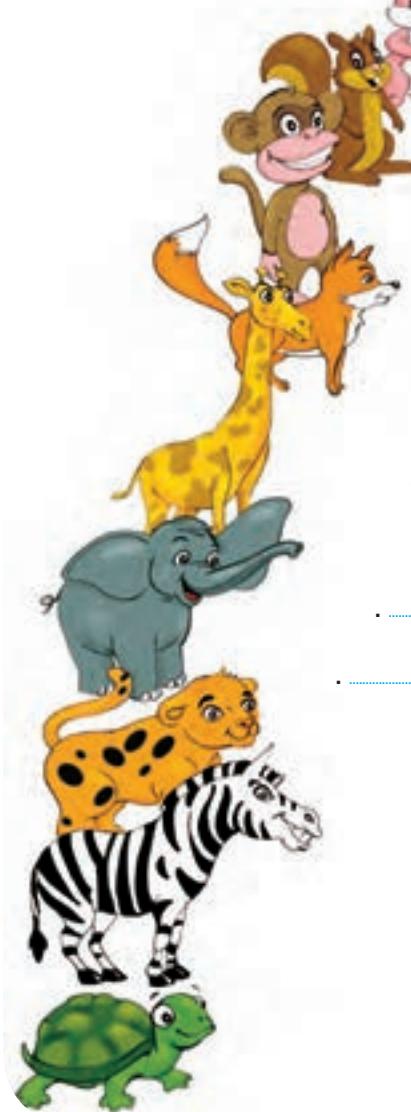
شیر دومین حیوانی است که به پارک جنگلی
وارد می‌شود.

خرگوش حیوانی است که به پارک جنگلی
وارد می‌شود.

میمون حیوانی است که به پارک جنگلی
وارد می‌شود.

فیل

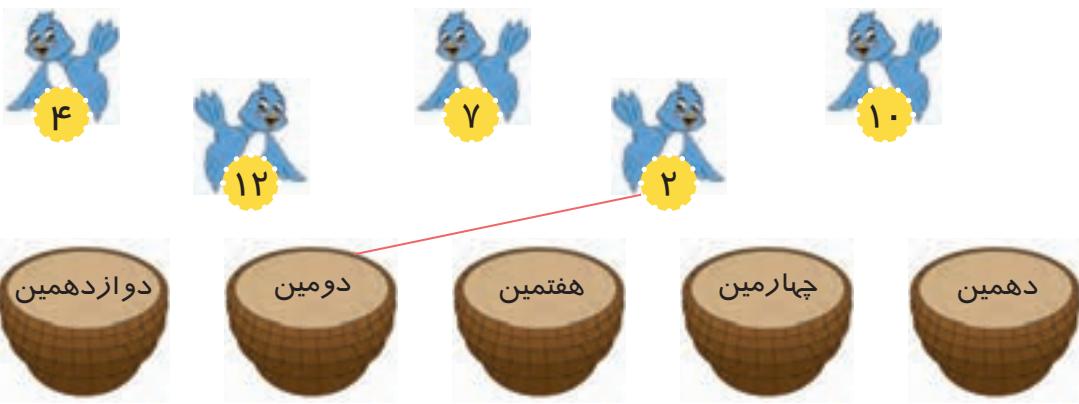
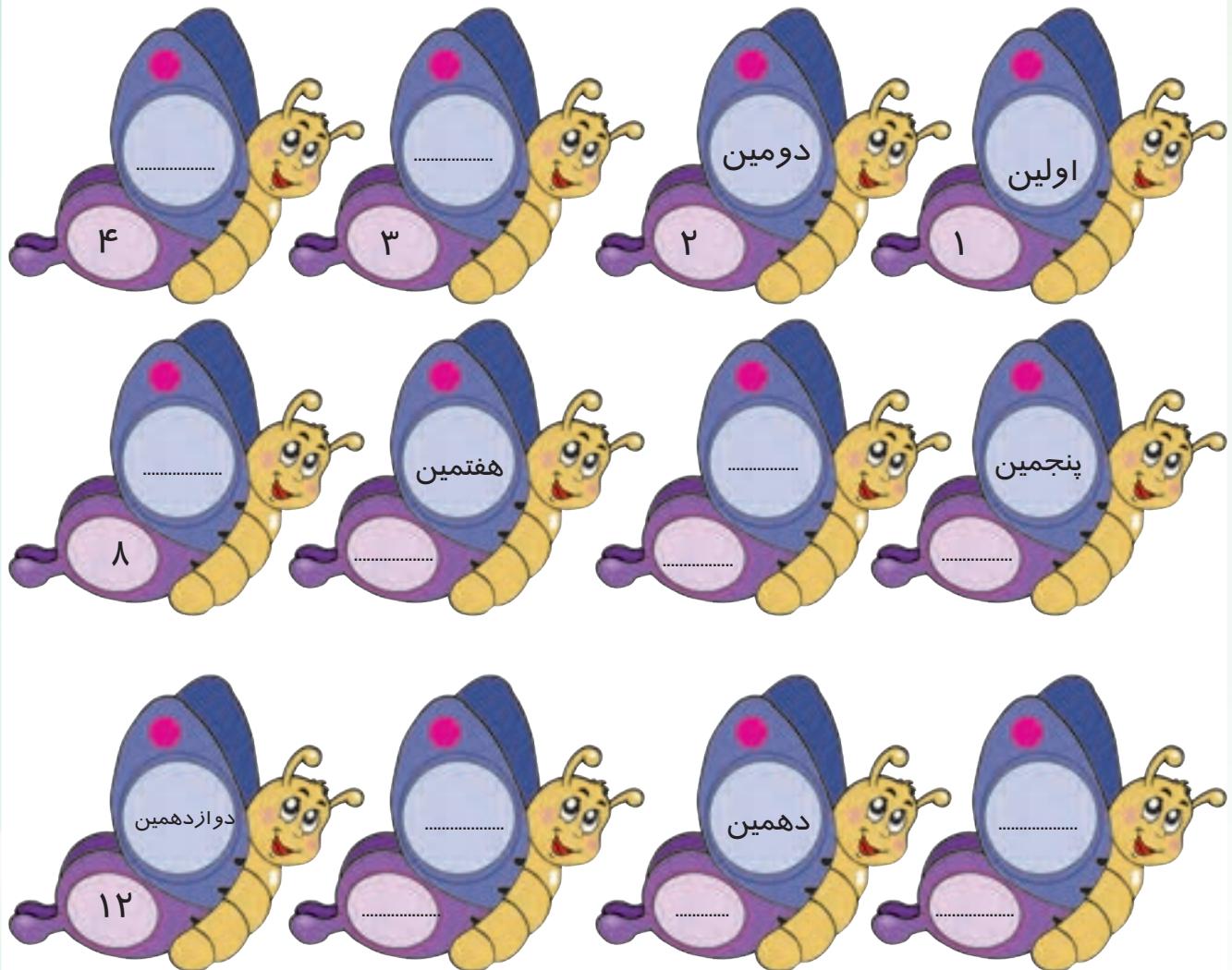
لاکپشت

کار در کلاس

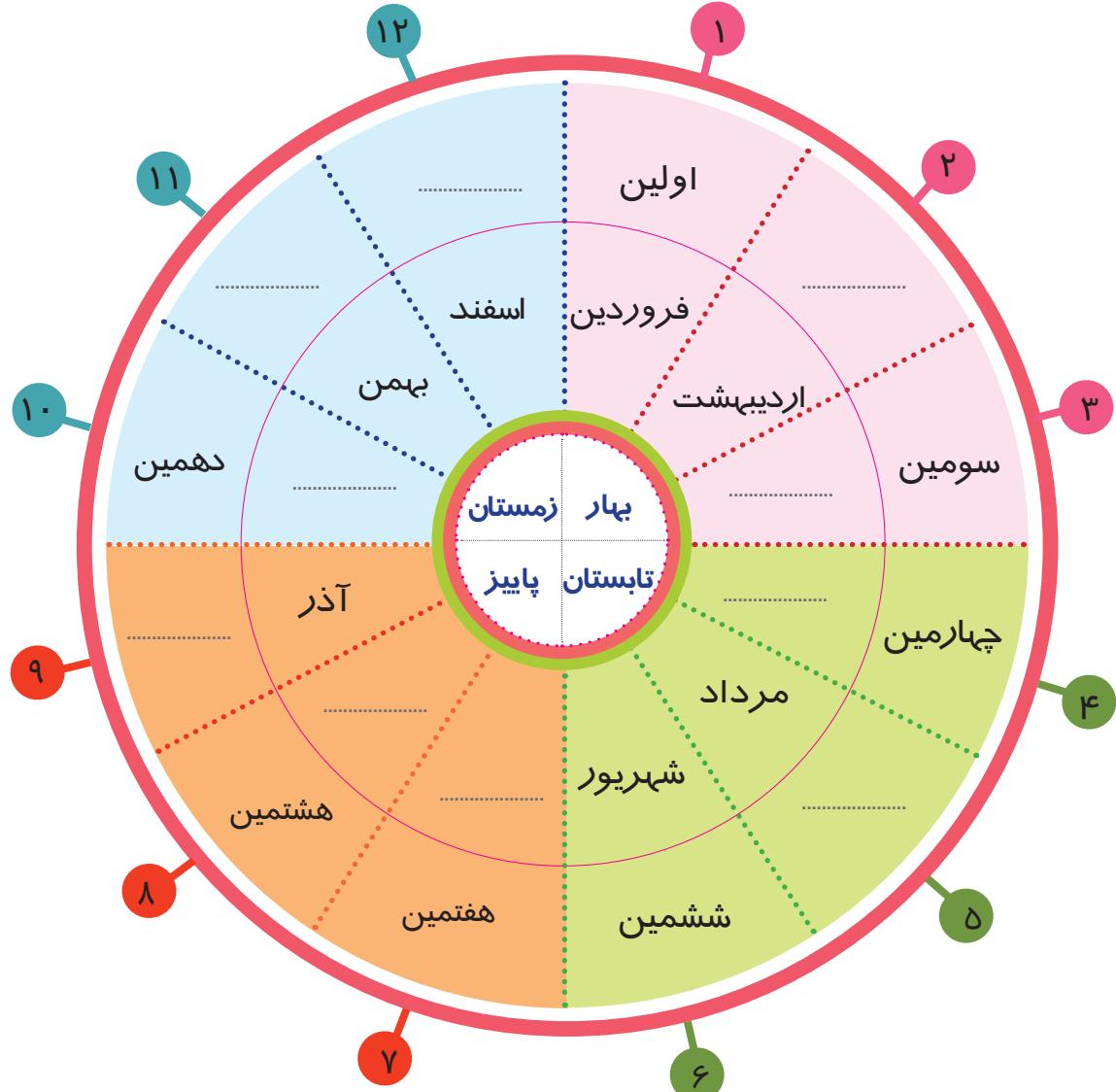
مانند نمونه انجام دهید.

تمرین

عدد ترتیبی هر فصل را بنویسید.

- هشتمین ماه سال نام دارد.
- دهمین ماه سال نام دارد.

- اولین ماه سال چه نام دارد؟
- ششمین ماه سال چه نام دارد؟

ریاضی و زندگی

برنامه هفتگی علی کامل نیست.
باتوجه به اطلاعات زیر درس‌هایی را که نوشته نشده است، در جدول کامل کنید.

برنامه درسی هفتگی					
ساعت پنجم	ساعت چهارم	ساعت سوم	ساعت دوم	ساعت اول	روزهای هفته
انشاء	اجتماعی	قرآن	علوم	ریاضی	شنبه
مهارت	مهارت	املاء	فارسی	یکشنبه
انشاء	قرآن	ریاضی	ریاضی	دوشنبه
ورزش	ورزش	املاء	علوم	سه شنبه
دینی	هنر	ریاضی	ریاضی	چهارشنبه

- چهارمین روز هفته ریاضی
- سومین روز هفته فارسی
- دومین روز هفته دینی
- پنجمین روز هفته هنر

به تقویم امسال نگاه کنید.
در ماه آبان، اولین روز تعطیل چه روزی است؟

هشتمین روز ماه آبان چند شنبه است؟

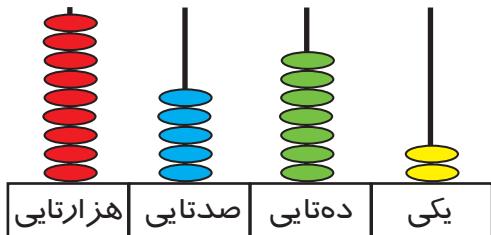
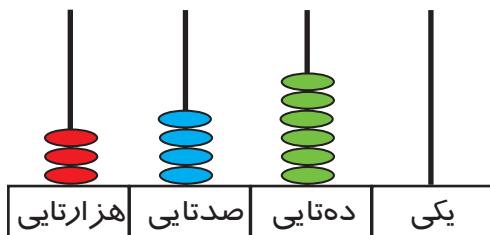
بازی و ریاضی

دانشآموزان کلاس را به دو گروه تقسیم کنید. دو سری کارت که روی یک سری آن ماههای سال و سری دیگر کارت اعداد ترتیبی اولین تا دوازدهمین نوشته شده باشد را در اختیار آنان قرار دهید. سپس از آن‌ها بخواهید با مطابقت کارت ماههای سال و کارت اعداد ترتیبی هر ماه بازی را ادامه دهند. هر گروهی که زودتر کارت‌های اعداد ترتیبی را با ماههای خودش کنار گذاشت، برنده بازی خواهد بود.

مرور عدد نویسی

تمرین‌های زیر را انجام دهید.

یکان	دهگان	صدگان	هزارگان	هزارتایی
.....
+	+	+	+	

یکان	دهگان	صدگان	هزارگان	هزارتایی
.....
+	+	+	+	

به رقم:

به رقم:

به حروف:

به حروف:

$$8000 + 300 + 10 + 9 \rightarrow \boxed{\quad}$$

به رقم:

به حروف:

$$6000 + 200 + 90 + 5 \rightarrow \boxed{\quad}$$

به رقم:

به حروف:

۷۶۴۰

۹۵۰۲

می‌دانیم که عدد صد دو صفر دارد.
حالا بگو عدد هزار چند صفر دارد؟

کامل کنید.

۷۰۳۹ می‌شود هزارتایی و صدتاًی و دهتایی و یکی.

۵۱۶۹ می‌شود هزارتایی و صدتاًی و دهتایی و یکی.

۹ هزارتایی و ۳ یکی و ۷ صدتاًی و ۵ دهتایی می‌شود
۵ هزارتایی و ۳ صدتاًی و ۲ یکی و ۵ دهتایی می‌شود

ارزش مکانی عددهای مشخص شده را بنویسید.

۳ ۶ ۰ ۷

۸ ۵ ۲ ۹

۶ ۰ ۹ ۴

۱ ۲ ۹ ۰

با رقم‌های ۹، ۶، ۰، ۳ سه عدد چهار رقمی بسازید.

اعداد زیر را به رقم و حروف بنویسید.

پنج هزار و هفتاد و سه:

نه هزار و هشتاد و دو:

۶۳۱۴:

۸۰۰۲:

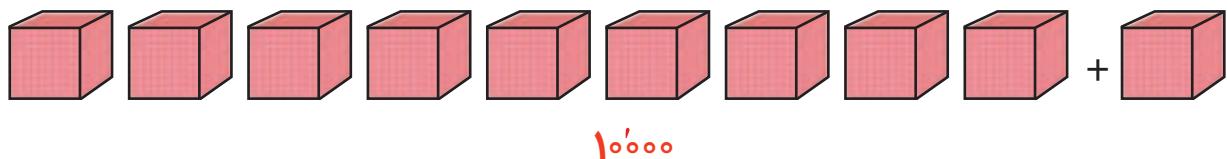

هر شکل نشان دهندهی عدد ۱۰۰۰ است.

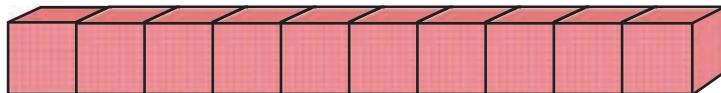
۹۰۰۰ نه هزار

یک دسته ۱۰۰۰ تایی دیگر به آنها اضافه کردیم.

۱۰۰۰۰

۱۰ دسته ۱۰۰۰ تایی می‌شود ده هزار

جدول را با توجه به شکل کامل کنید.

یک	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
۰	۰	۰	۰	۱
۰	۰	۰	۰	۱

۱ ده هزار تایی و ۰ هزار تایی و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی

عدد را از جدول خارج کرده به رقم و حروف بنویسید.

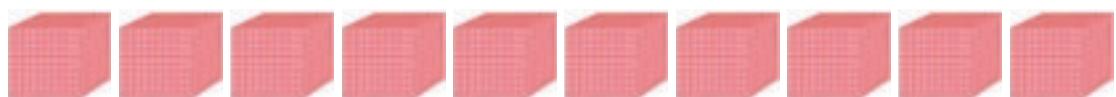
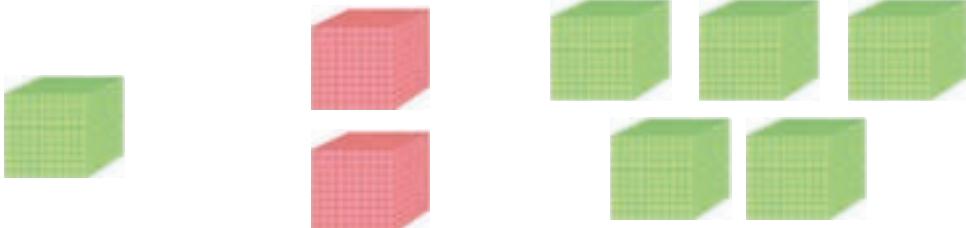
..... به رقم:

..... به حروف:

کار در کلاس

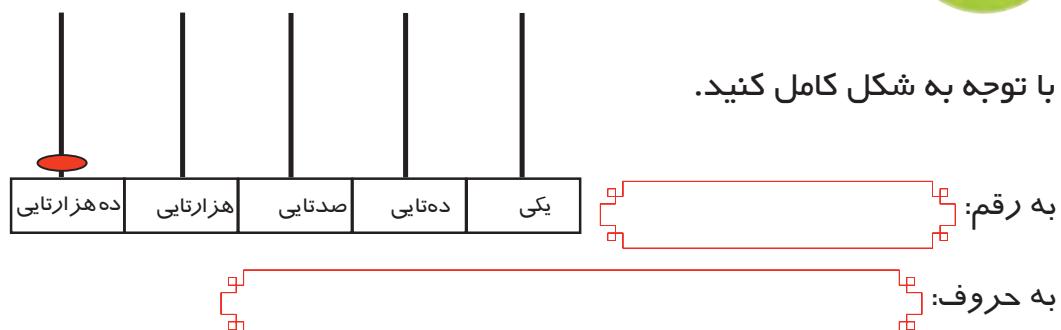
عددی را که هر شکل نشان می‌دهد، بنویسید.

تمرین

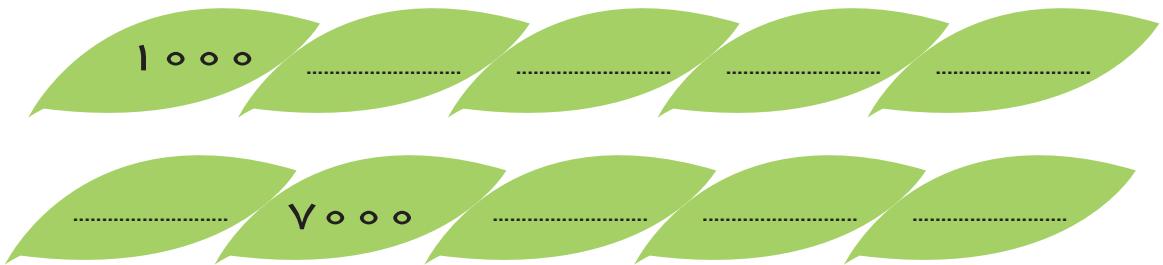
با توجه به شکل کامل کنید.

به رقم:

به حروف:

الگوی شمارش ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ را ادامه دهید.

ریاضی و زندگی

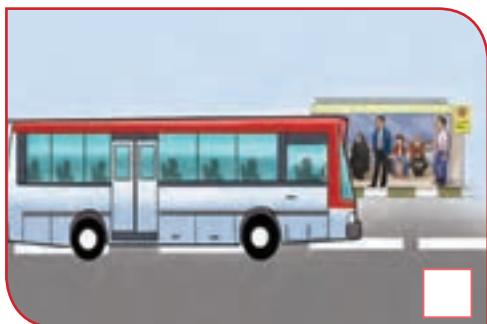

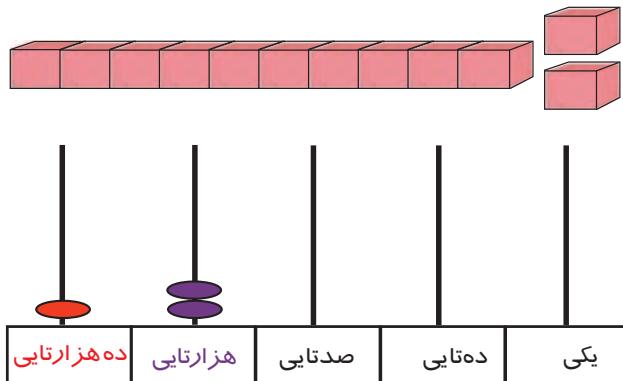
مبلغ قبض را بخوانید و بنویسید:

حدس بزن

حدس بزنید که ۱۰۰۰۰ نفر در کدام یک از مکان‌های زیر جای می‌گیرند؟

ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی
۱	۲	۰	۰	۰

* $10000 + 2000 + 0 + 0 + 0$

آموزگار از شادی خواست تا ۱ مهره در میله ده هزار تایی، ۲ مهره در میله هزار تایی قرار دهد و در میله یکی، ده تایی، صد تایی هیچ مهره‌ای نگذارد. شادی مهره‌ها را گذاشت و آن را در جدول ارزش مکانی قرار داد.

سپس آموزگار به او گفت: جدول را توضیح دهد.

شادی گفت:

۱ ده هزار تایی، ۲ هزار تایی، ۰ صد تایی، ۰ ده تایی و ۰ یکی. عدد را از جدول خارج کرد و خواند.

به رقم: **۱۲۰۰۰**
به حروف: **دوازده هزار**

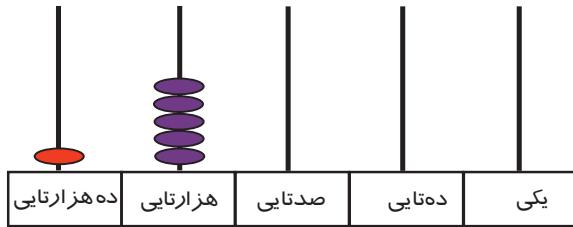
برای این که اعداد **۵ رقمی** را راحت‌تر بخوانیم، باید چه کار کنیم؟

* در کل کتاب هدف بسط اعداد می‌باشد و جمع پنج عدد مورد نظر نیست.

کار در کلاس

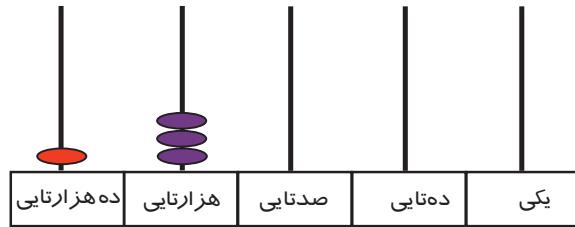

مانند نمونه انجام دهید.

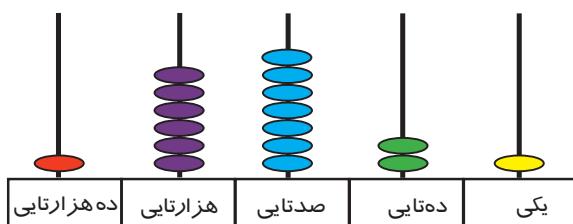
دیگر	ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی
۱	۵	۰	۰	۰	

۱۵۰۰۰

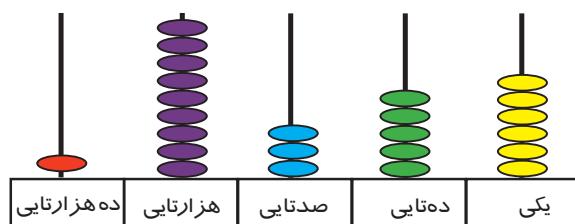

دیگر	ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی

.....

دیگر	ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی

دیگر	ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی

مانند نمونه عددی را که هر جدول نشان می‌دهد، به رقم و حروف بنویسید.

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۱	۳	۰	۰	۰

به رقم: ۱۳۰۰

به حروف: سیزده هزار

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۱	۱	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۱	۶	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۱	۸	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

مانند نمونه انجام دهید.

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۷	۰۰۰

بخوان و بنویس : **۱۷ هزار**

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۹	۰۰۰

بخوان و بنویس :**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۲	۰۰۰

بخوان و بنویس :**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۴	۵۰۰

بخوان و بنویس : **۱۴ هزار و ۵۰۰**

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۶	۵۷۰

بخوان و بنویس :**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۱	۰	۵۷۲

بخوان و بنویس :**.....**

مانند نمونه عددی را که در هر جدول مشخص شده است، به رقم و حروف بنویسید.

هزار	
یو	۱۲۵

به رقم: ۱۰'۱۲۵

بخوان: ۱۰ هزار و ۱۲۵

به حروف: ده هزار و صد و بیست و پنج

هزار	
یو	۳۴۰

به رقم:

بخوان: هزار و

به حروف:

هزار	
یو	۷۶۱

به رقم: ۱۵'۷۶۱

به حروف: پانزده هزار و هفتصد و شصت و یک

هزار	
یو	۸۱۶

به رقم:

به حروف:

مانند نمونه هر عدد را در جدول قرار دهید و به حروف بنویسید.

هزار	
۱۵	۳۲۰

۱- در روستای علی آباد ۱۵۳۲۰ نفر زندگی می‌کنند.

به حروف: پانزده هزار و سی صد و بیست

هزار	

۲- کارخانه‌ای در هر روز ۹۵۳۴ بسته پودر لباسشویی تولید می‌کند.

به حروف:

هزار	

۳- پدرام ۱۱۵۰۰ تومان پول دارد.

به حروف:

هزار	

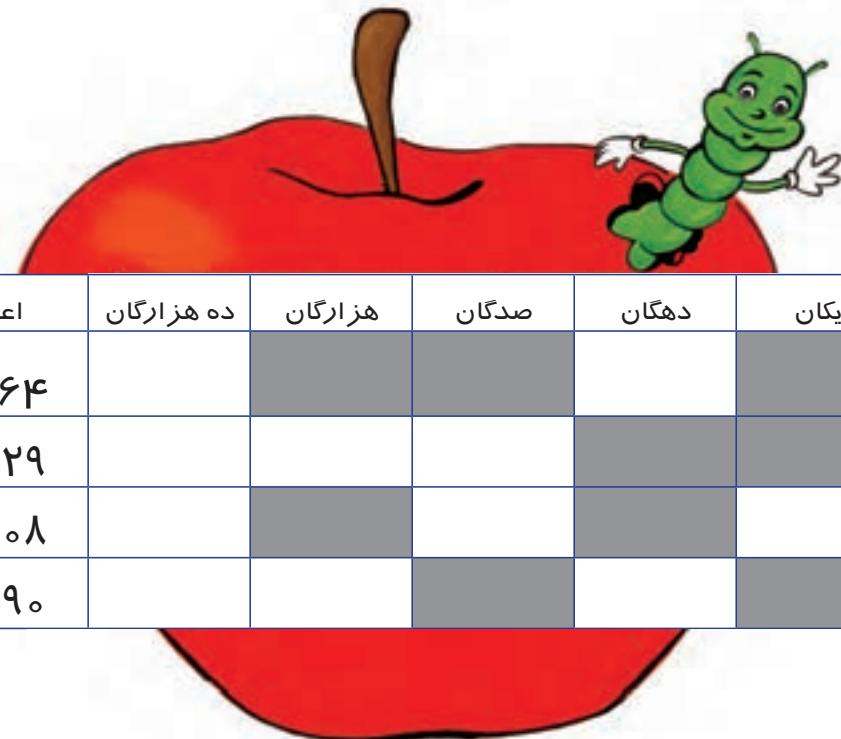
۴- شهرداری تعداد ۱۴۲۵۰ گل بنفسه را در یک بوستان کاشته است.

به حروف:

تمرین

عددهای زیر را بخوانید و عدد را در مرتبه خواسته شده بنویسید.

اعداد	د هزارگان	هزارگان	صدگان	دهگان	یکان
۱۰۷۶۴					
۱۱۵۲۹					
۱۰۰۰۸					
۱۹۹۹۰					

ارزش رقم **۷** را در هر یک از عددهای زیر بنویسید.

۱۷۳۰۰

۱۶۷۸۲

۱۹۵۷۹

ارزش مکانی رقم **۴** در کدام عدد کمتر است؟

۱۴۵۰۹

۱۶۴۷۰

۱۹۸۵۴

جاهای خالی را پر کنید.

۱۸۶۴۹ می‌شود ده هزار تایی هزار تایی صد تایی ده تایی و یکی.
۱۷۳۰۵ می‌شود ده هزار تایی هزار تایی صد تایی ده تایی و یکی.

۱ ده هزار تایی و ۵ هزار تایی و ۶ صد تایی و ۰ ده تایی و ۷ یکی می‌شود :

۱ ده هزار تایی و ۰ هزار تایی و ۹ صد تایی و ۵ ده تایی و ۶ یکی می‌شود :

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۱۷۵۱۸ - ۱۷۵۱۹ -

۱۴۰۰۷ - ۱۴۰۰۸ -

مانند نمونه برای هر عدد شکل بکشید.

۱۰۳۵۰	10000	100	100	100	10	10	10	10	10
۱۱۲۱۳									
۱۳۵۰۰									

اعداد زیر را به رقم و حروف بنویسید.

ده هزار و پانصد و چهار :

چهارده هزار و ششصد و بیست :

۱۸۳۵۶ :

۱۰۸۹۲ :

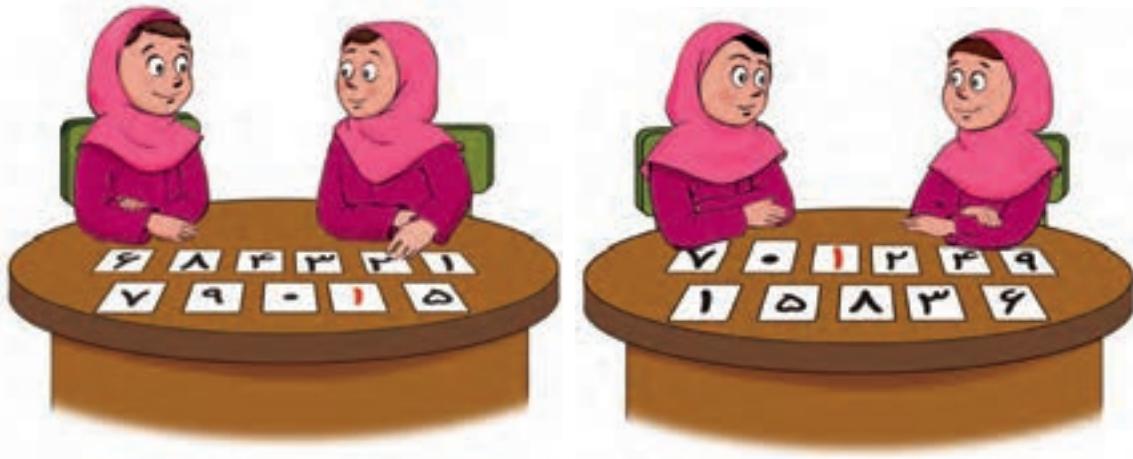
با شمارش ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ تا جدول زیر را کامل کنید.

	۱۰۰۰۰	۱۱۰۰۰			
				۱۹۰۰۰	

بازی و ریاضی

دانش آموزان را به دو گروه تقسیم کنید. به هر گروه کارت‌های ۰ تا ۹ داده شود. هر گروه که در زمان معین تعداد اعداد ۵ رقمی بیشتری درست کرد، برنده است.

گروه ۱

گروه ۲

ریاضی و زندگی

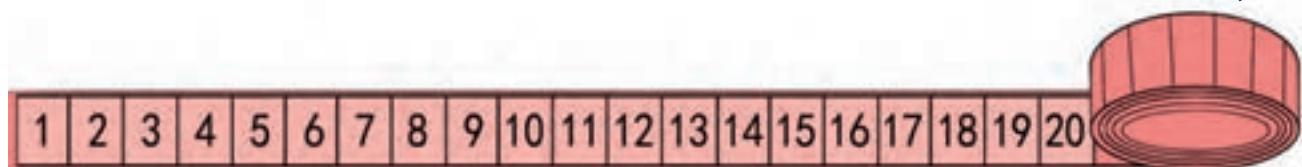

از دانش آموزان بخواهید قبض^{*} برق منزل خود را به کلاس آورده و بخوانند.

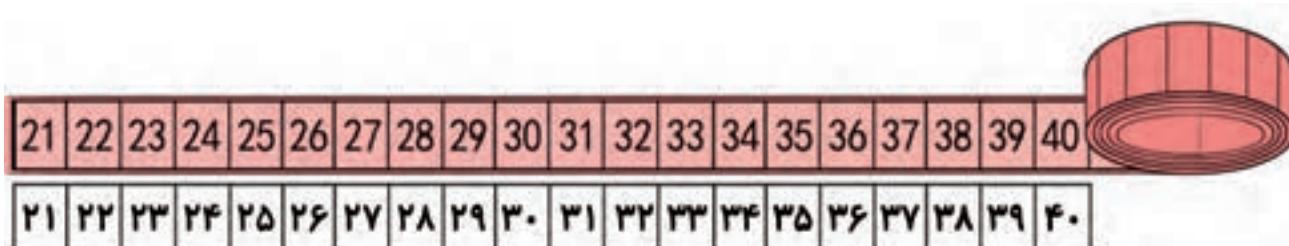
* والدین گرامی: از قبض خرید یا قبضهایی که ۵ رقمی هستند، استفاده کنید.

آموزگار یک متر را باز کرد و از جواد پرسید: متر را تا چه اندازه باز کردم؟
جواد گفت: ۲۰ سانتی متر

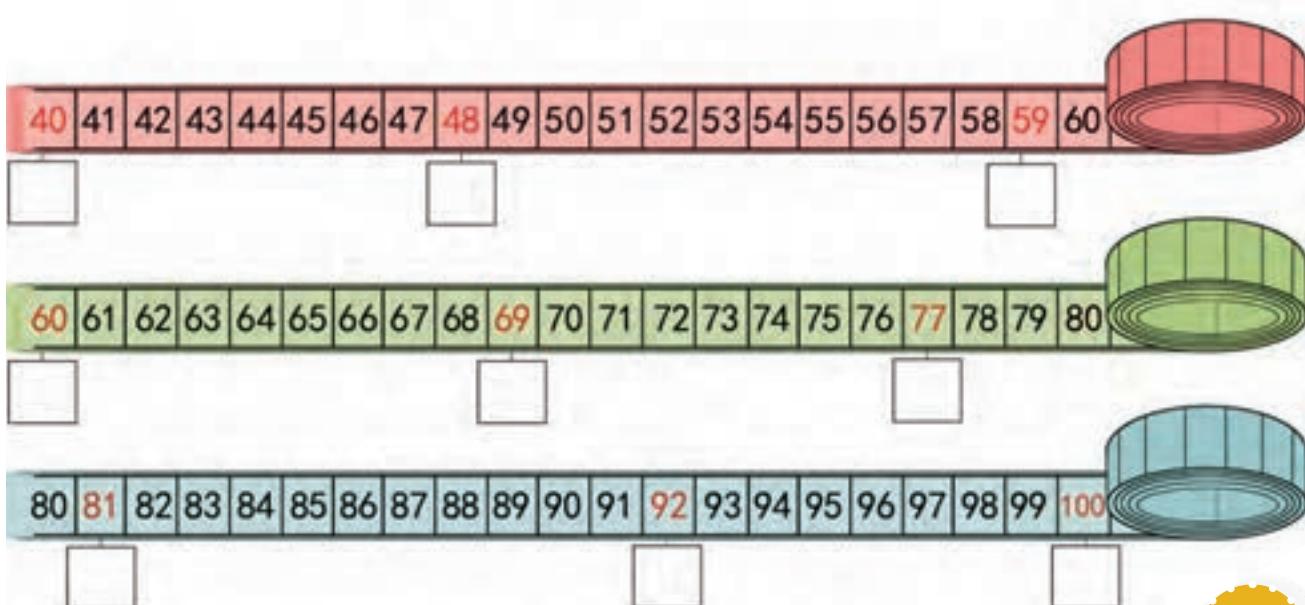

آموزگار دوباره مقداری از متر را باز کرد و در زیر متر اعداد را به فارسی نوشت. سپس از جواد پرسید: آخرین عددی که متر نشان می‌دهد چیست؟

جواد نوشت: ۴۰

حالا شما عددهایی که مشخص شده است را به فارسی بنویسید.

کار در کلاس

کامل کنید.

65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

۶۵															
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

با توجه به عدد لاتین داده شده، دور عدد فارسی آن خط بکشید.

63

۶۳

۳۶

۸۳

89

۹۸

۶۸

۸۹

52

۲۵

۵۲

۵۵

ریاضی و زندگی

اندازه بگیرید و بنویسید.

♦ اندازه بلندی یک دفترچه یادداشت:

♦ اندازه بلندی یک لیوان:

♦ اندازه بلندی یک ماشین حساب:

ماشین حساب

آیا می‌دانید نام این وسیله چیست؟
از این وسیله چه استفاده‌هایی می‌توان کرد؟

به یک ماشین حساب نگاه کنید، کدام علامت‌ها را می‌شناسید؟
آنها را نام ببرید.

ما می‌توانیم از **ماشین حساب** برای حساب کردن
جمع، تفریق، ضرب و تقسیم اعداد استفاده کنیم.
ابتدا دکمه روشن (ON) ماشین حساب را فشار دهید.
سپس عدهای زیر را با ماشین حساب نشان دهید.

۸

۶

۱۹

۲۵

۴۰

۷۳

استفاده از **ماشین حساب**، حساب کردن را سریع و آسان می‌کند.

وحید از آموزگار پرسید: چگونه می‌توانیم دو عدد ۷ و ۸ را با استفاده از ماشین حساب جمع کنیم؟

آموزگار پاسخ داد: ابتدا ماشین حساب را روشن می‌کنیم و عدد **8** را فشار می‌دهیم، بعد علامت **+** را فشار داده و سپس عدد **7** را فشار می‌دهیم. بعد با فشار دادن علامت **=** حاصل جمع یعنی عدد **15** را روی صفحه‌ی نمایش ماشین حساب می‌بینیم.

کار در کلاس

جمع و تفریق‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید و پاسخ را بنویسید.

$$8+2=.....$$

$$9-7=.....$$

$$40+6=.....$$

$$18-3=.....$$

$$24+68=.....$$

$$93-26=.....$$

$$20+41=.....$$

$$79-23=.....$$

حل مسئله

برای حل مسئله‌های زیر از ماشین حساب استفاده کنید.

- ۱- یک فروشگاه لوازم الکتریکی از ۹۵ عدد لامپ، ۳۶ عدد آن را فروخته است. چند لامپ مانده است؟

لامپ مانده است.

- ۲- در کیسه‌ی احمد ۴۵ گردو بود. او ۱۶ گردو را شکست. چند گردو شکسته نشده است.
گردو شکسته نشده است.

مرور ضرب

ضرب کنید.

$1 \times ۲ =$

$۹ \times ۳ =$

$۵ \times ۴ =$

$۸ \times ۶ =$

$۶ \times ۱ =$

$۱ \times ۵ =$

جدول را کامل کنید.

\times	۲	۳	۴	۵
۱	۲	۳	۴	
۲		۶	۸	
۳	۶		۱۲	
۴	۸		۱۶	۲۰
۵	۱۰			۲۵

مسئله حل کنید.

۱- در هر سبد ۴ سیب است. در ۷ سبد چند سیب است؟

۲- هر آدم ۲ پا دارد. ۹ آدم چند پا دارند؟

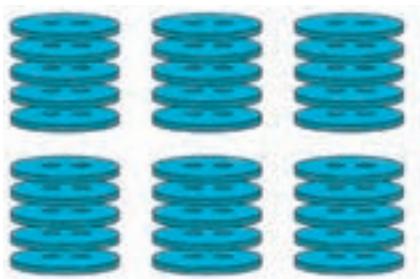
برای هر شکل یک ضرب بنویسید.

.....
X =

..... **X**

..... **X**

..... X

برای عبارت‌های ضرب شکل بکشید و پاسخ را بنویسید.

$$\omega \times \nu =$$

$$\mu \times \mu =$$

$$\mu \times \omega =$$

$$\text{c} \times \text{f} =$$

ضرب ۶

$$1 \times 6 = \boxed{6}$$

کار در کلاس

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$2 \times 6 = \boxed{}$$

$$3 \times 6 = \boxed{}$$

$$4 \times 6 = \boxed{}$$

$$5 \times 6 = \boxed{}$$

$$6 \times 6 = \boxed{}$$

$$7 \times 6 = \boxed{}$$

$$8 \times 6 = \boxed{}$$

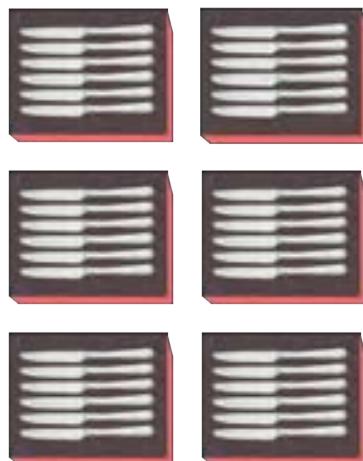

$$9 \times 6 = \boxed{}$$

برای هر دسته عبارت ضرب بنویسید.

$$\square \times \square = \square$$

$$\square \times \square = \square$$

برای عبارت‌های ضرب شکل بکشید.

$$1 \times 6 = \square$$

$$5 \times 6 = \square$$

$$1 \times 10 = \square$$

تمرين

$$1 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{6}$$

۱ بسته قاشق دارد.

مانند نمونه پاسخ هر ضرب را بنویسید.

$$2 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۲ بسته قاشق دارد.

$$3 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۳ بسته قاشق دارد.

$$4 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۴ بسته قاشق دارد.

$$5 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۵ بسته قاشق دارد.

$$6 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۶ بسته قашق دارد.

$$7 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۷ بسته قاشق دارد.

$$8 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۸ بسته قاشق دارد.

$$9 \times \begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} & \text{fork} \\ \hline \end{array} = \boxed{\quad}$$

۹ بسته قاشق دارد.

پاسخ هر ضرب را بنویسید و عبارت ضرب را بخوانید.

$1 \times 6 =$

$2 \times 6 =$

$3 \times 6 =$

$4 \times 6 =$

$5 \times 6 =$

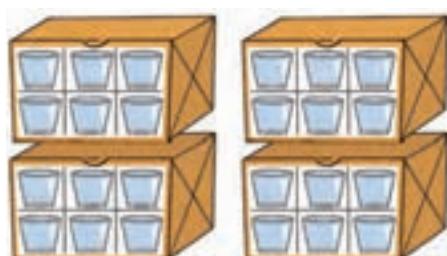
$6 \times 6 =$

$7 \times 6 =$

$8 \times 6 =$

$9 \times 6 =$

حل مسئله

۱- فروشنده‌ای ۴ بسته ۶ تایی استکان فروخته است. او چند استکان فروخته است؟

۲- در هر جعبه ۶ بشقاب غذاخوری است. در ۹ جعبه چند بشقاب غذاخوری است؟

ریاضی و زندگی

با استفاده از ماشین حساب تعداد اسباب بازی‌های زیر را حساب کنید.

علی آقا، در طبقه‌ی اول توپ

در طبقه‌ی دوم عروسک و

در طبقه‌ی سوم ماشین گذاشته است.

به همراه مادر به آشپزخانه بروید و هر یک از وسایل (فاسق، بشقاب، لیوان و ...) را در دسته‌های ۶ تایی مرتب کنید. و با استفاده از ضرب، حساب کنید که از هر کدام چند تا است؟

بازی و ریاضی

وسایل مورد نیاز: کارت‌های ضرب

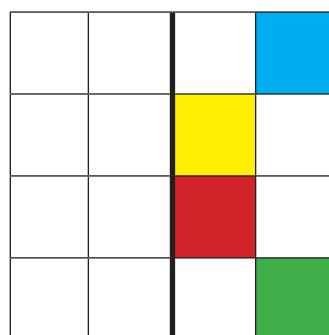
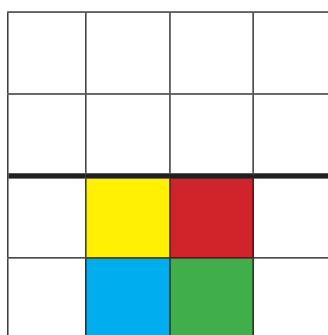
نحوه‌ی اجرا:

ابتدا یک سری کارت عبارت‌های ضرب ۶ مانند $9 \times 6 = 54$ و یک سری دیگر حاصل کارت‌های فوق را مانند $6 \times 6 = 36$ درست نمایید و سپس دانش‌آموزان را به دو گروه تقسیم کرده، کارت‌های عبارت ضرب را به یک گروه و کارت‌های حاصل ضرب را به گروه دیگر بدهید. از آن‌ها بخواهید تا کارت‌های ضرب و پاسخ را با یک دیگر جوړ کنند. بار دیگر جای گروه‌ها عوض می‌شود.

تقارن

با توجه به خط تقارن نیمه‌ی دیگر شکل را کامل کنید.

متین در **۱۵ مرداد ۱۳۸۶** به دنیا آمده است.
تاریخ تولد متین **۱۵ / ۵ / ۱۳۸۶** است.

او در تاریخ **۱ / ۷ / ۱۳۹۳** به کلاس اول رفت.
۱ / مهر / ۱۳۹۳

جاهای خالی را کامل کنید.

آموزگار به مناسبت روز دانشآموز **۱۳ / آبان / ۱۳۹۳** به متین هدیه داد.

۱۳۹۳ / /

متین با خانواده‌اش در روز **۲۲ / ۱۱ / ۱۳۹۳** در راهپیمایی شرکت کرد.

۱۳۹۳ / /

تمرین

مانند نمونه کامل کنید.

۱۳۸۱ / ۱۳ / فروردین	۱۳۹۱ / ۲۰ / دی	۱۳۷۸ / ۲۳ / خرداد
۱۳۸۱ / ۱ / ۱۳ / / / /
۱۳۸۹ / ۴ / ۵	۱۳۹۳ / ۹ / ۸	۱۳۹۰ / ۲ / ۱۲
۱۳۸۹ / ۵ / تیر / / / /

ریاضی و زندگی

با توجه به مشخصات شناسنامه هر یک از اعضای خانواده، جدول زیر را کامل کنید.

نام	تاریخ تولد
.....
.....
.....
.....

مرور فصل ۱

تاریخ را کامل کنید.

: تاریخ امروز / /

فرهنگ نوشتن

ما از ماشین حساب برای انجام:

برای این که بتوانیم روزهای مهم سال مثل: روز تولد، روز مادر و ... را پیدا کنیم.
از استفاده می‌کنیم.

تمرین

۱- چهارمین و یازدهمین ماه سال را بنویسید:

هزار	

۲- عدد ۱۴۴۷۰ را در جدول بگذارید.

به حروف بنویسید:

در این عدد کدام رقم ۲ بار آمده است؟

ارزش مکانی آنها را بنویسید.

۳- کامل کنید.

۴- با استفاده از ماشین حساب مبلغ خرید این دو جنس را بنویسید.

۳۰۰ تومان

۶۵۰ تومان

حده بزن

حده بزن کدام شکل نشان دهنده ۱۲ فنجان است.

تصویر ۲

تصویر ۱

از کجا فهمیدید؟

جدول و سرگرمی

جدول زیر را با علامت‌های (- + × =) کامل کنید. دقیق کنید در هر ردیف علامت‌ها تکراری نباشند.

\times	=	-	+
=		+	-
-	+		\times
	-	\times	=

فرهنگ خواندن

صبا با مادرش به فروشگاه رفته بود. پس از خرید وسایل لازم، صبا هم از کیف خود یک ماشین حساب درآورد و قیمت تک تک اجنباس را با هم جمع کرد و گفت ۱۸۵۰۰ تومان.

فروشنده هم با ماشین حساب خود محاسبه کرد و گفت: ۱۸۵۰۰ تومان.

شما هم می‌توانید هنگام خرید از ماشین حساب استفاده کنید.

فصل دوم

❑ پول ۱۰۰۰۰ ریالی

❑ جمع ذهنی

❑ جمع سه رقم با سه رقم (انتقال به دهگان)

❑ عددنویسی ۳۹۹۹۹ - ۲۰۰۰۰

❑ اعداد لاتین - تقارن

❑ اندازه‌گیری (متر)

❑ ضرب ۷

۱۰ اسکناس ۱۰۰۰ ریالی می‌شود ۱۰۰۰۰ ریال.

۵ اسکناس ۲۰۰۰ ریالی می‌شود ۱۰۰۰۰ ریال.

۲ اسکناس ۵۰۰۰ ریالی می‌شود ۱۰۰۰۰ ریال.

ریال
تومان

کار در کلاس

مبلغ هر کدام از پول‌های زیر را بنویسید.

ریال _____

ریال _____

تومان _____

تومان _____

ریال _____

تومان _____

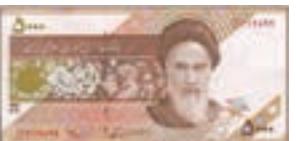
تمرين

مقدار پولی را که برای خرید هر جنس لازم است مشخص کنید.

۱۰۰۰ ریال

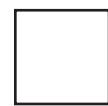
۱۵۰۰ ریال

مریم با ۱۵۰۰ تومان کدام یک از وسایل زیر را می‌تواند بخرد؟

۱۲۰۰ تومان

۱۶۰۰ تومان

ریاضی و زندگی

با والدین خود به نزدیک ترین فروشگاه محل سکونت خود بروید. اگر این مقدار پول داشته باشد، چه اجنباسی را می‌توانید بخرید؟ بنویسید.

با پول‌هایی که معلم در اختیار شما می‌گذارد، مقادیر زیر را جدا کنید.

۱۲۰۰ تومان

۱۰۰۰ تومان

۱۵۰۰ تومان

ساخت مسئله (۱)

اعداد را در جای مناسب خود قرار دهید و مسئله بسازید.

۱- ماهیگیری دیروز ماهی گرفته بود.

امروز هم ماهی گرفته است.

او روی هم چند ماهی گرفته است؟

$$12 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

۲- تخم مرغ در یخچال بود.

مادر با تخم مرغ نیمرو درست کرد.

چند تخم مرغ باقی مانده است؟

$$12 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

آموزگار گفت: به جمع‌های مقابله نگاه کنید.

$$۴ + ۳ = ۷ \longrightarrow$$

جمع اعداد یک رقمی.

$$۴۰ + ۳۰ = ۷۰ \longrightarrow$$

جمع دسته‌های دهتایی.

$$۴۰۰ + ۳۰۰ = ۷۰۰ \longrightarrow$$

جمع دسته‌های صدتایی.

به این جمع‌ها، **جمع‌های ذهنی** می‌گویند.

جمع‌های زیر را به صورت ذهنی انجام دهید.

$$۵ + ۲ =$$

$$۶ + ۱ =$$

$$۵۰ + ۲۰ =$$

$$۶۰ + ۱۰ =$$

$$۵۰۰ + ۲۰۰ =$$

$$۶۰۰ + ۱۰۰ =$$

$$۳۰ + ۴۰ =$$

$$۴۰۰ + ۱۰۰ =$$

$$۲۰ + ۳۰ =$$

$$۳۰۰ + ۳۰۰ =$$

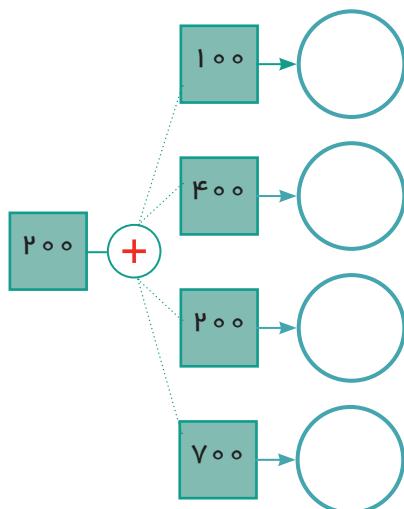
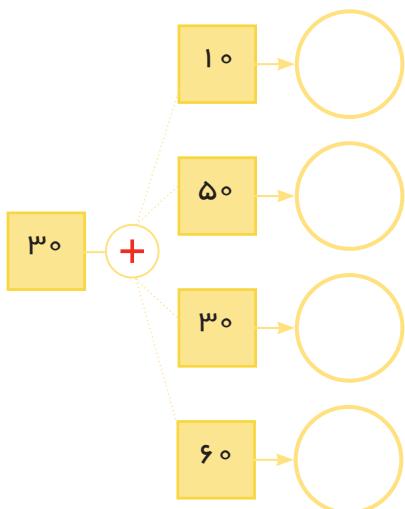
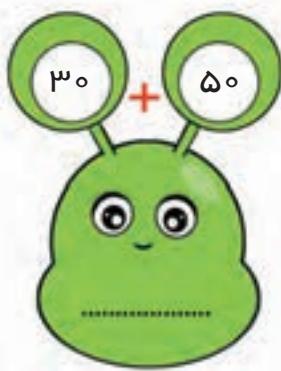
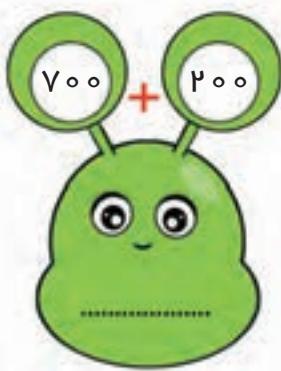
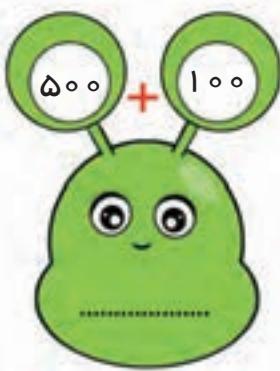
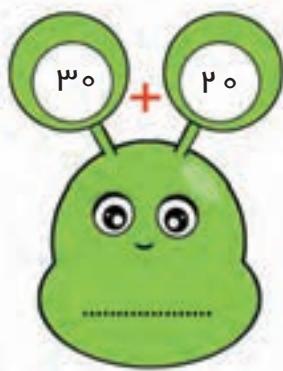
$$۷۰ + ۱۰ =$$

$$۵۰۰ + ۴۰۰ =$$

تمرين

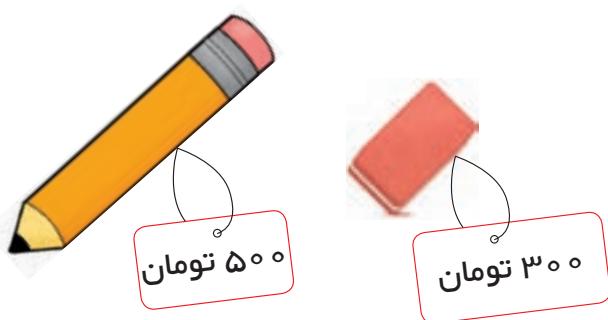
جمع کنید.

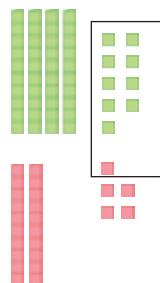
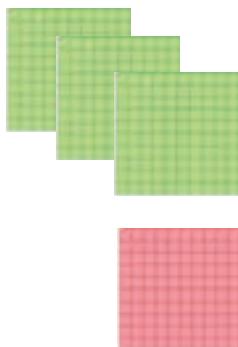
حل مسئله

حسن امروز از فروشگاه خرید کرد.

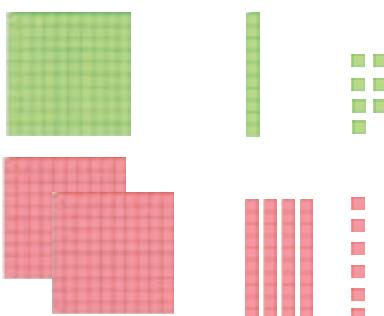

او چند تومان خرید کرده است؟

یکی	دهتایی	صدتایی
۹	۴	۳
۵	۲	۱
۴	۷	۳

$$\begin{array}{r}
 349 \\
 + 125 \\
 \hline
 474
 \end{array}$$

کار در کلاس

جمع کنید.

یکی	دهتایی	صدتایی
۷	۱	۱
۶	۴	۲
۱۱۷	۱۴۶	۱۲۶

جمع‌های زیر را بنویسید.

یکی	دهتایی	صدتایی
۹	۵	۴
۹	۳	۱
.....

$$\begin{array}{r}
 459 \\
 + 139 \\
 \hline
 \\
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 817 \\
 + 175 \\
 \hline
 \\
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 508 \\
 + 266 \\
 \hline
 \\
 \end{array}$$

تمرین

اعداد را زیر هم نوشته و با هم جمع کنید.

۱۳۹ و ۵۸۱

۷۶۸ و ۱۲۴

حل مسئله

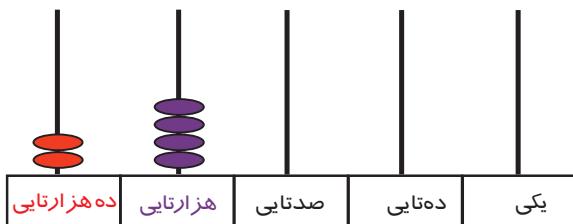
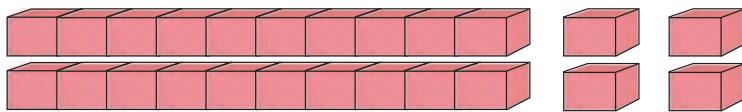

ابتدا مسئله‌های زیرا حل کنید. سپس با ماشین حساب جواب‌ها را امتحان کنید.

۱ - باغبانی در گلخانه‌ی خود ۵۲۷ شاخه گل رز و ۲۱۴ شاخه گل مریم کاشت. این باغبان روی هم چند شاخه گل رز و مریم کاشته است؟

۳ - با کمک ماشین حساب مبلغ پرداخت اجناس زیر را حساب کنید.

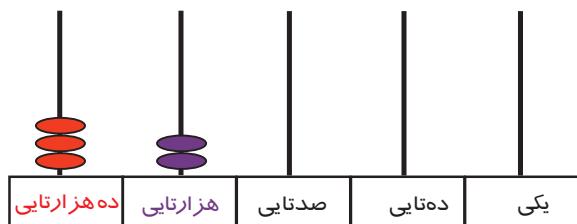
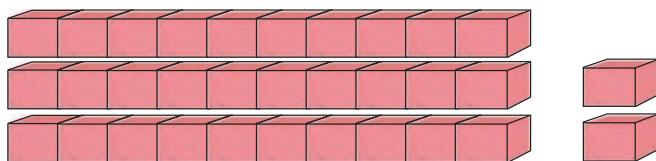

به ۲ ده هزار تایی و ۴ هزار تایی
و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی می‌گوییم:

ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی
۲	۴	۰	۰	۰

به رقم: ۲۴۰۰۰
به حروف: بیست و چهار هزار

$$۲۰۰۰۰ + ۴۰۰۰ + ۰ + ۰ + ۰$$

به ۳ ده هزار تایی و ۲ هزار تایی
و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی می‌گوییم:

ده هزار تایی	هزار تایی	صد تایی	ده تایی	یکی
۳	۲	۰	۰	۰

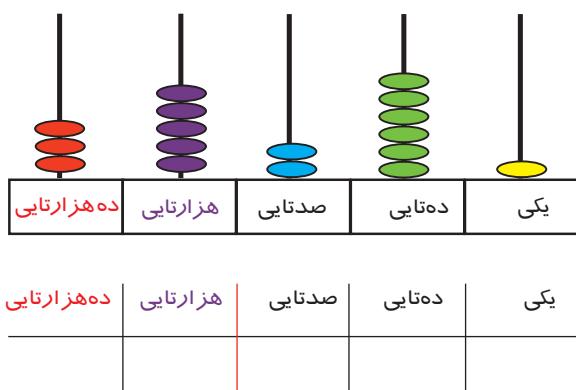
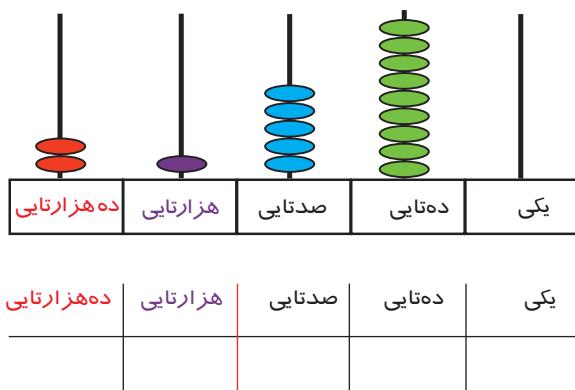
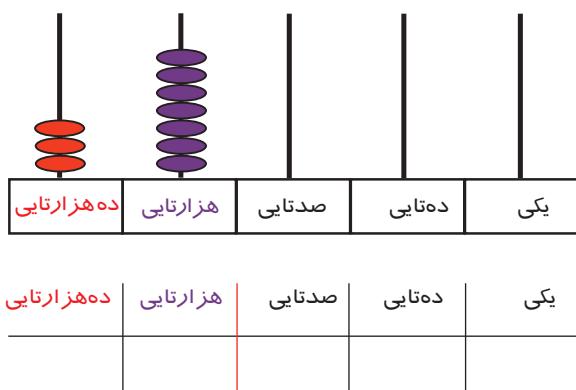
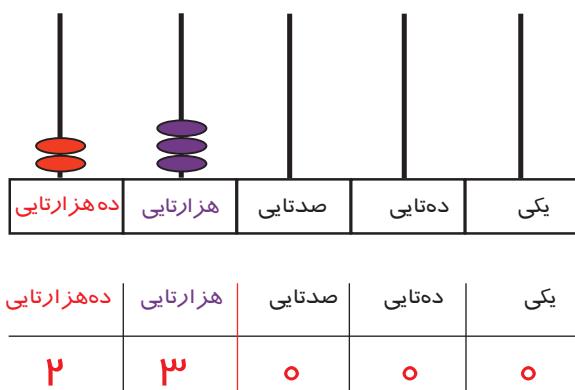
به رقم: ۳۲۰۰۰
به حروف: سی و دو هزار

$$۳۰۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۰ + ۰ + ۰$$

کار در کلاس

مانند نمونه انجام دهید.

مانند نمونه عددی را که هر جدول نشان می‌دهد به رقم و به حروف بنویسید.

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۲	۵	۰	۰	۰

به رقم: ۲۵۰۰۰

به حروف: بیست و پنج هزار

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۲	۷	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۳	۳	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۳	۸	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

مانند نمونه انجام دهید.

هزار		
دهگان	یکان	
۲	۳	۰۰۰

بخوان و بنویس: **۲۳ هزار**

هزار		
دهگان	یکان	
۲	۹	۰۰۰

بخوان و بنویس:**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۳	۵	۰۰۰

بخوان و بنویس:**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۳	۱	۷۰۰

بخوان و بنویس: **۳۱ هزار و هفتصد**

هزار		
دهگان	یکان	
۳	۸	۷۴۰

بخوان و بنویس:**.....**

هزار		
دهگان	یکان	
۳	۱	۷۴۵

بخوان و بنویس:**.....**

مانند نمونه عددی را که در هر جدول مشخص شده است با رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۲۰	۵۳۰

به رقم: ۲۰۵۳۰

بخوان: ۲۰ هزار و ۵۳۰

به حروف: بیست هزار و پانصد و سی

هزار	
۳۴	۷۹۲

به رقم:

بخوان: هزار و

به حروف:

عدد هر جدول را به رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۲۶	۱۸۰

به رقم:

به حروف:

هزار	
۳۹	۷۰۰

به رقم:

به حروف:

تمرین

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$۳۱'۸۳۵ - ۳۱'۸۳۶ = \dots\dots\dots$$

$$۲۴'۰۰۸ - \dots\dots\dots - ۲۴'۰۱۰$$

عددہا را مانند نمونه به هم وصل کنید.

۳۵۰۱۷

سی و شش هزار و صد و چهل و پنج

۳۶۱۴۵

بیست و چهار هزار

۲۷۰۰۱

سی هزار و نهصد

۳۰۹۰۰

بیست و هفت هزار و یک

۲۴۰۰۰

سی و پنج هزار و هفده

هر عدد را در جدول قرار دهید و به حروف بنویسید.

۱- یک کارخانه کفش در مدت یک ماه ۳۷۵۷۰ جفت کفش تولید می‌کند.

هزار	

به حروف:

هزار	

۲- سهیل یک کیف به قیمت ۳۹۰۰۰ تومان خریده است.

به حروف:

عددهای زیر را بخوانید و عدد را در مرتبه‌ی خواسته شده بنویسید.

اعداد	د هزارگان	هزارگان	صدگان	دهگان	یکان
۲۰۴۶۷					
۳۱۳۰۵					
۳۰۰۰۱					
۲۸۷۴۰					

ارزش رقم ۳ را در هر یک از عددهای زیر بنویسید.

۲۳۹۷۰

۳۹۵۴۲

۲۵۶۳۸

مرتبه‌ی عددهایی که زیر آن خط کشیده شده است را مشخص کنید.

۲۷۱۰۰

۳۶۰۰۵

۲۱۵۰۳

۲۰۳۶۹ می‌شود ده هزارتایی صدتاًی دهتاًی و یکی.

۳۴۷۰۳ می‌شود ده هزارتایی صدتاًی دهتاًی و یکی.

۳ ده هزار تایی، ۶ هزارتایی، ۵ صدتاًی، ۰ دهتاًی و ۳ یکی می‌شود:

۳ ده هزار تایی، ۰ هزارتایی، ۹ صدتاًی، ۷ دهتاًی و ۰ یکی می‌شود:

ریاضی و زندگی

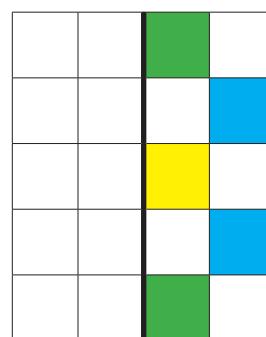
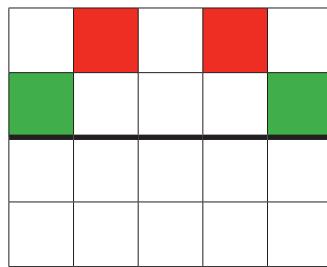
قیمت هر یک از اجنباس زیر را بخوانید.

تقارن

با توجه به خط تقارن نیمه‌ی دیگر شکل را کامل کنید.

آموزگار کارت‌های اعداد لاتین را روی تابلو کلاس چسباند و از آرش خواست تا کارت اعداد فارسی آنها را بچسباند.

شما هم اعداد لاتین را به فارسی بنویسید.

142

103

125

167

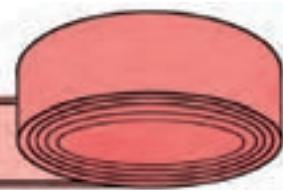
۱۴۲

کار در کلاس

با توجه به اعداد لاتین، فارسی آن را بنویسید.

138 139 140 141 142 143 144 145

۱۳۸ ۱۳۹

اعداد زیر را روی ماشین حساب نشان دهید.

۱۷۳

۲۵۶

۶۸۰

۵۴۹

۷۰۳

۹۲۰

تمرین

با توجه به عدد لاتین داده شده، دور عدد فارسی آن خط بکشید.

127

۷۱۲

۲۱۷

۱۲۷

345

۴۳۵

۳۴۵

۵۴۳

806

۸۰۶

۶۸۰

۸۶۰

بازی و ریاضی

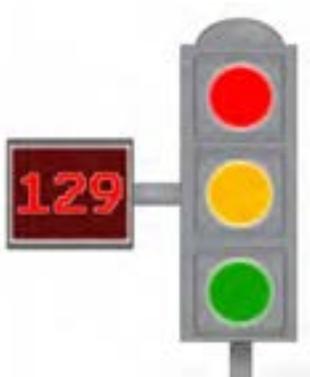
کارت‌های ۰ تا ۹ لاتین را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید تا اعداد ۲ و ۳ رقمی بسازند و بخوانند. هر گروه که اعداد بیشتری بسازد، برنده است.

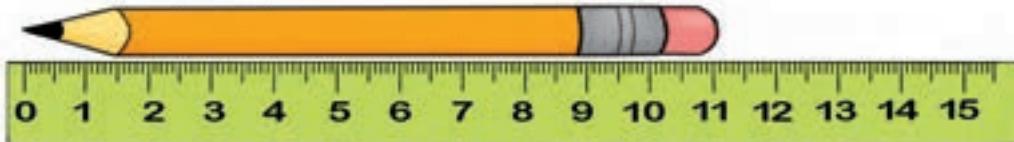
ریاضی و زندگی

به اطراف خود نگاه کنید و اعداد لاتین سه رقمی را پیدا کنید.

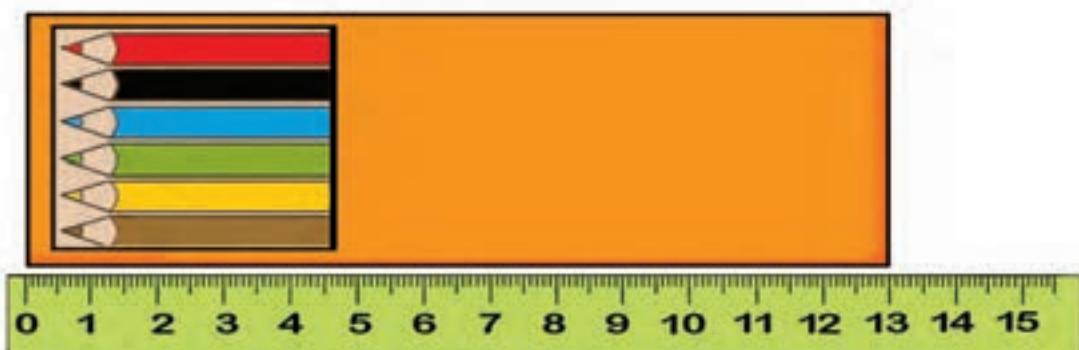

مرور اندازه گیری

اندازه‌ی مداد سانتی‌متر است.

اندازه‌ی آچار سانتی‌متر است.

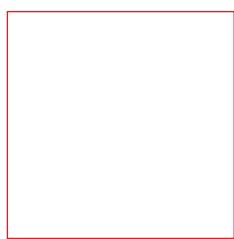

اندازه‌ی جعبه‌ی مداد رنگی سانتی‌متر است.

با کمک خط کش اندازه‌ی پاره خط زیر را به دست آورید.

هر ضلع شکل‌های زیر را اندازه‌گرفته و بنویسید.

سانتی‌متر

سانتی‌متر

آموزگار از مونا و پریسا خواست که هر کدام
اندازه‌ی میز را با وجب اندازه بگیرد.
مونا با وجب خود میز را اندازه گرفت و
گفت: ۶ وجب.
پریسا با وجب خود میز را اندازه گرفت و
گفت: ۷ وجب.
آموزگار هم با وجب خود اندازه گرفت و
گفت: ۵ وجب.

آموزگار از دانشآموزان خواست تا با هم گفت و گو کنند که چرا اندازه‌های آن‌ها
یکسان نیست و با هم فرق دارند؟

شما هم اندازه‌ی میز معلم و اندازه‌ی نیمکت کلاس را
با وجب خود اندازه بگیرید.

اندازه‌ی میز معلم وجب.

اندازه‌ی نیمکت کلاس وجب.

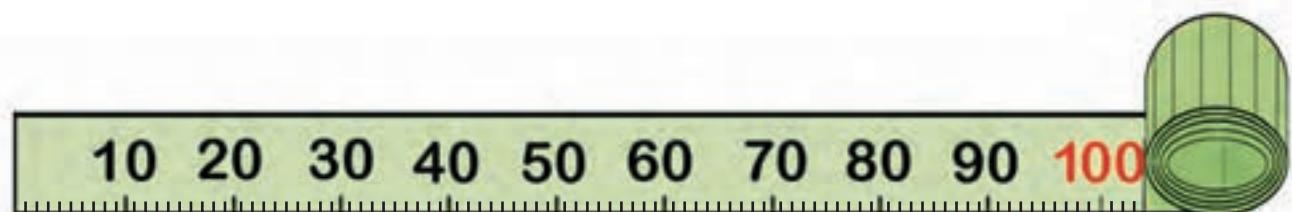
آیا اندازه‌های شما یکسان شده‌اند؟

آموزگار با استفاده از **متر** میز خود را اندازه گرفت، **۹۰ سانتی متر** بود.
سپس از مونا و پریسا خواست که آنها هم اندازه هی میز را با متر اندازه بگیرند.

هر دو میز را اندازه گرفتند و گفتند: **۹۰ سانتی متر**

برای اندازه گیری دقیق و یکسان اشیاء، از وسیله ای به نام **متر** که واحد آن **سانتی متر** است استفاده می کنیم.

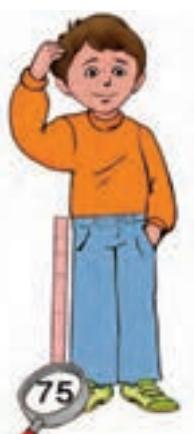

یک متر **۱۰۰ سانتی متر** است.

کار در کلاس

اندازه‌ی هر یک اشیای زیر را بنویسید.

سانتی‌متر

سانتی‌متر

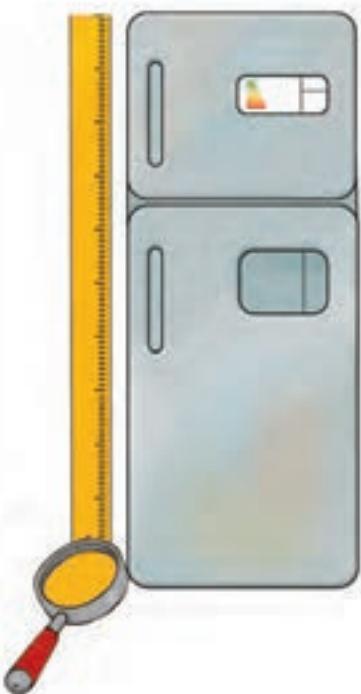

سانتی‌متر

سانتی‌متر

ریاضی و زندگی

با استفاده از متر اندازه‌های خواسته شده را پیدا کنید.

اندازه	
_____	اندازه‌ی کیف خود
_____	اندازه‌ی یک قاب عکس
_____	اندازه‌ی یک کابینت
_____	اندازه‌ی اجاق گاز
_____	اندازه‌ی یخچال

$$1 \times 7 = \boxed{}$$

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$2 \times 7 = \boxed{}$$

$$3 \times 7 = \boxed{}$$

$$4 \times 7 = \boxed{}$$

$$5 \times 7 = \boxed{}$$

$$6 \times 7 = \boxed{}$$

$$7 \times 7 = \boxed{}$$

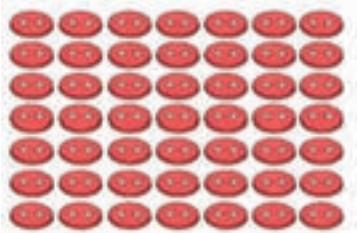

$$8 \times 7 = \boxed{}$$

$$9 \times 7 = \boxed{}$$

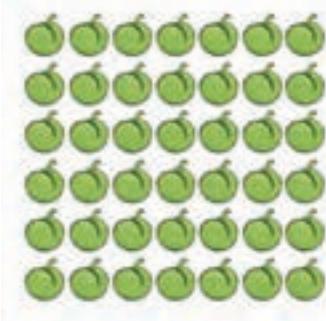
دسته‌های ۷ تایی برای هر شکل درست کنید و عبارت ضرب آن را بنویسید.

$$\cdot \times =$$

$$\cdot \times =$$

$$\cdot \times =$$

برای عبارت‌های ضرب، شکل بکشید و پاسخ را بنویسید.

$$2 \times 7 =$$

$$5 \times 7 =$$

$$3 \times 7 =$$

تمرين

١ ✗

$$= \boxed{6}$$

مانند نمونه پاسخ هر ضرب را بنویسید.
١ هفته ٦ روز دارد.

٢ ✗

$$= \boxed{5}$$

٢ هفته روز دارد.

٣ ✗

$$= \boxed{4}$$

٣ هفته روز دارد.

٤ ✗

$$= \boxed{3}$$

٤ هفته روز دارد.

٥ ✗

$$= \boxed{2}$$

٥ هفته روز دارد.

٦ ✗

$$= \boxed{1}$$

٦ هفته روز دارد.

٧ ✗

$$= \boxed{0}$$

٧ هفته روز دارد.

٨ ✗

$$= \boxed{0}$$

٨ هفته روز دارد.

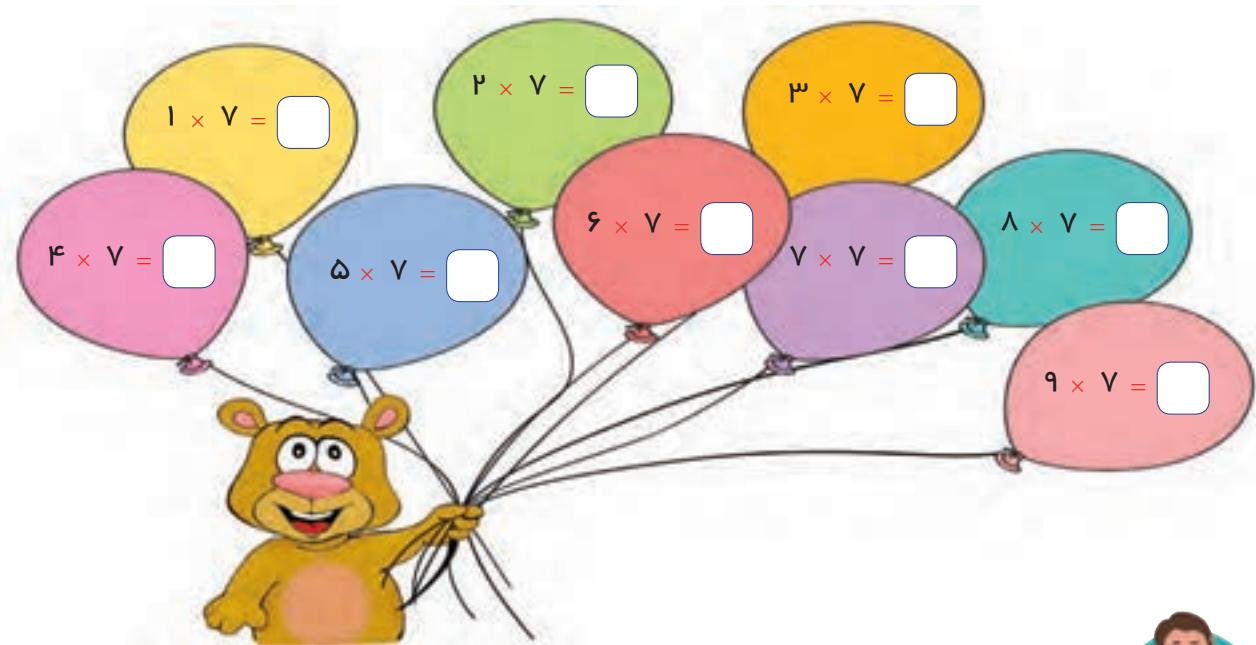
٩ ✗

$$= \boxed{0}$$

٩ هفته روز دارد.

پاسخ هر ضرب را بنویسید و سپس عبارت ضرب را بخوانید.

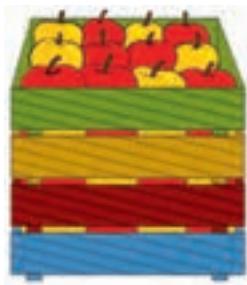
حل مسئله

۱- در یک گلدان ۷ شاخه گل است. در ۵ گلدان چند شاخه گل وجود دارد؟

۲- در حیاط مدرسه امید، دانشآموزان در ۹ ردیف ۷ تایی ایستاده‌اند. چند دانشآموز در صف ایستاده‌اند؟

۳- میوه‌فروشی ۴ جعبه سیب دارد. اگر در هر جعبه ۷ سیب قرمز باشد. تعداد سیب‌های قرمز چقدر است؟

با استفاده از کارت‌های عدد پاسخ ضرب‌ها را مشخص کنید.

$3 \times 7 =$
$8 \times 7 =$
$5 \times 7 =$
$9 \times 7 =$
$4 \times 7 =$

۳۵
۵۶
۲۱
۶۳
۲۸

ریاضی و زندگی

به قفسه‌های فروشگاه زیر نگاه کنید و با استفاده از ماشین حساب و انجام عمل ضرب، تعداد اجنباس خواسته شده را بنویسید.

تعداد ماقارونی‌ها:

تعداد تن ماهی‌ها:

تعداد بیسکویت‌ها:

مرور فصل ۲

..... / / : تاریخ امروز

تاریخ را کامل کنید.

فرهنگ نوشتن

از پدر یا مادر خود ۲۰۰۰ تومان پول بگیرید.
با آن پول چیزی بخرید. خرید خود را بنویسید.

تمرین

۱- زهرا قلک خود را شکست.
او چقدر پول پس انداز کرده است؟

۲- جمع کنید:

۱۶۲ و ۳۲۸

۳- عددی هستم که یکانم ۳، دهگانم ۵، صدگانم ۷، یکان هزارم ۰ و دهگان هزارم ۳ می باشد. من چه عددی هستم؟

۴- اندازه‌ی قد شما چقدر است؟

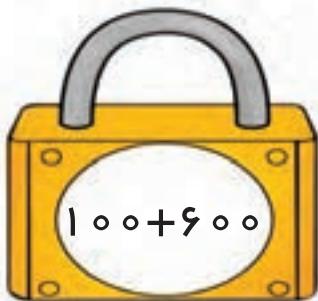
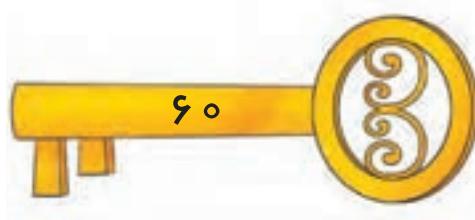
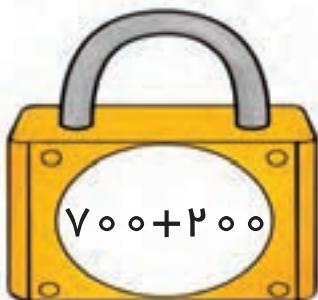
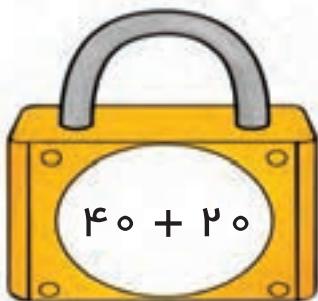

۵- تعداد گل‌ها را حساب کنید.

حدس بزن

کدام کلید کدام قفل را باز می‌کند؟ آن‌ها را به هم وصل کنید.

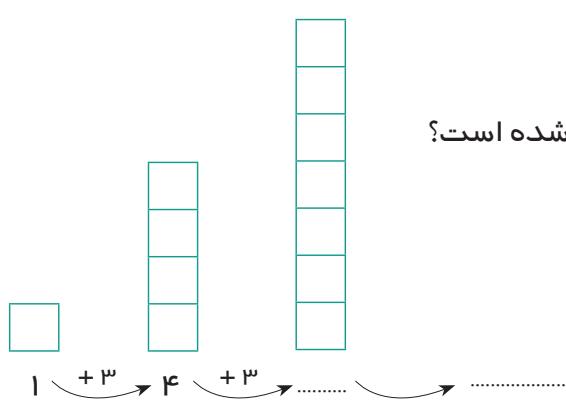
الگویابی

فکر می‌کنید شکل بعدی از چند مربع تشکیل شده است؟

حالا شکل را بکش.

جوابت درست بود یا نه؟

فرهنگ خواندن

هر کاری ابزار مخصوص به خود دارد.
شما وقتی به مغازه‌ی پارچه فروشی می‌روید.
متر و قیچی را در آن جا می‌بینید.
متر پارچه فروش‌ها، فلزی و ۵۰ سانتی متری است.

فصل سوم

☒ زوج و فرد

☒ مقایسه اعداد (۱) (۳۹۹۹۹-۱۰۰۰۰)

☒ تفریق سه رقم از سه رقم (انتقال از دهگان)

☒ عددنویسی (۶۹۹۹۹-۴۰۰۰۰)

☒ پول ۲۰۰۰۰ ریالی

☒ ضرب ۸

☒ تفریق ذهنی

می‌دانید اعدادی که یکان آن‌ها ، ، ، ، باشد اعداد **زوج** و اعدادی که یکان آن‌ها ، ، ، ، باشد اعداد **فرد** هستند.

به این دو شماره توجه کنید.

۳۴۰۹

عدد ۳۴۰۹ فرد است.

۲۳۵۶

عدد ۲۳۵۶ زوج است.

عدد ۳۶۲۵ زوج است یا فرد؟

کار در کلاس

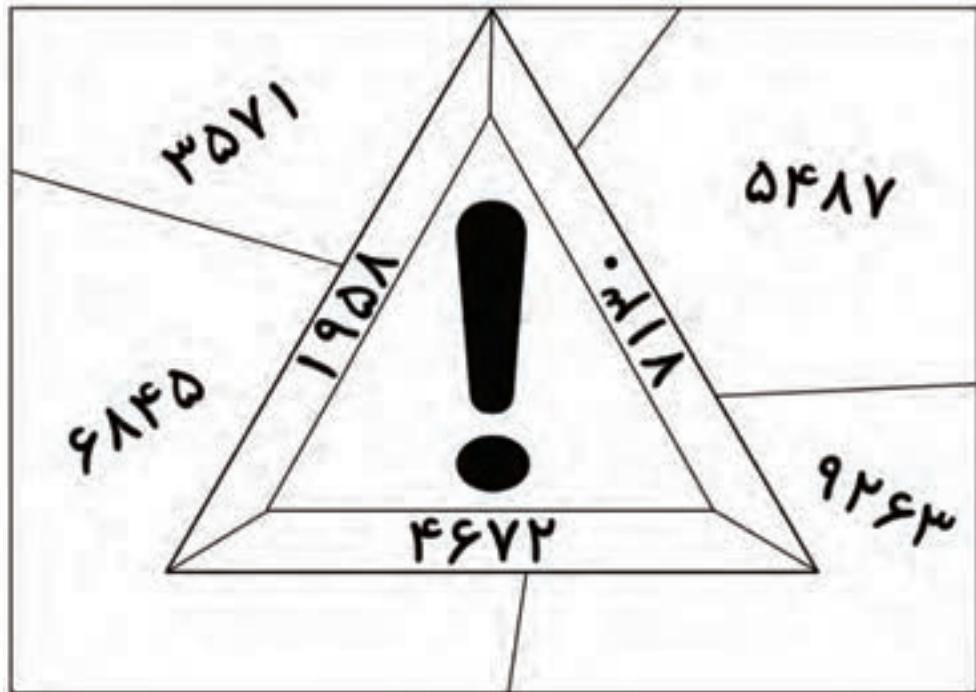

اعداد داده شده را در جدول زیر طبقه‌بندی کنید.

۸۹۰۷ - ۳۲۹ - ۶۵۰۰ - ۵۹۶۱ - ۷۴۸

فرد	زوج

در تصویر زیر اعداد زوج را رنگ کنید. چه شکلی به دست آمده است؟

این علامت را در کجا می‌بینید؟

به نظر شما چرا پلیس این ماشین را متوقف کرده است؟

ساخت مسئله (۲)

با گذاشتن شماره، مسئله به هم ریخته را مرتب کنید.

مادر بزرگ در یک کیسه ۴۰ گردو داشت.

حالا مادر بزرگ چند گردو دارد؟

در کیسه دیگر هم ۲۵ گردو دارد.

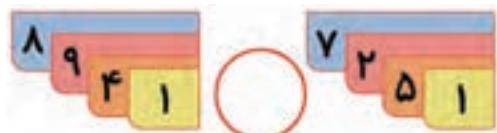
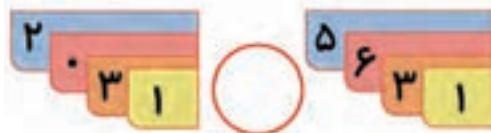
یک تیم فوتبال ۱۸ نفر بازیکن دارد.

چند بازیکن یار ذخیره هستند؟

اگر ۱۱ نفر در زمین مسابقه بازی کنند.

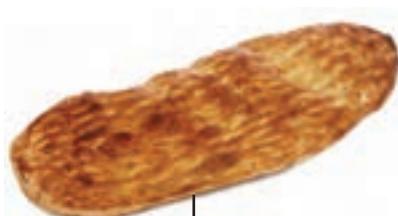
مرور مقایسه اعداد

در جای خالی علامت ($>$ = $<$) بگذارید.

۱۸۷۴ ۳۷۲

۴۹۵۰ ۴۹۵۰

۶۵۰۰ ریال

۵۲۵۰ ریال

..... ریال

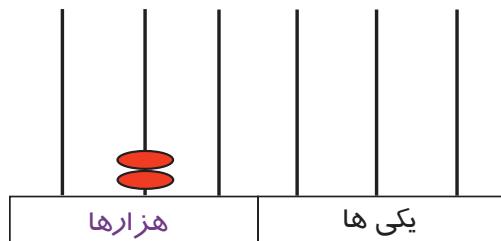

..... ریال

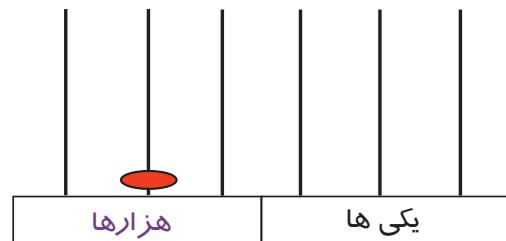
قیمت یک عروسک ۶۵۰۰ تومان است. قیمت یک توپ ۳۵۰۰ تومان است.
قیمت عروسک کمتر است یا قیمت توپ؟

مقایسه کنید و علامت مناسب ($<$ $=$ $>$) بگذارید.

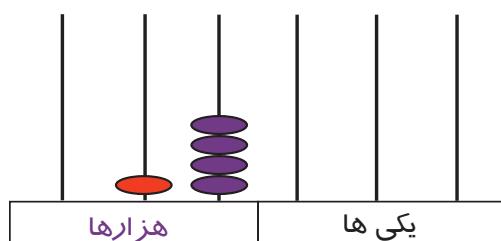

$25'000$

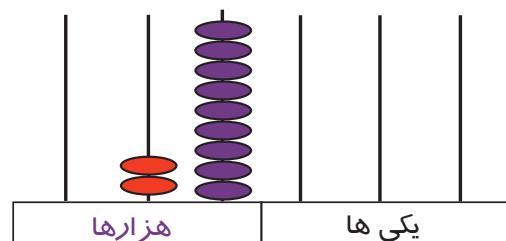

$15'000$

$>$

.....

ددهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی	ددهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی
۱	۷	۳	۰	۰	۲	۷	۵	۰	۰

$17'300$ $<$ $27'500$

ددهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی
۳	۴	۸	۵	۰

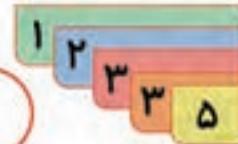
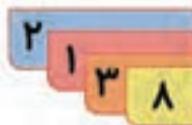
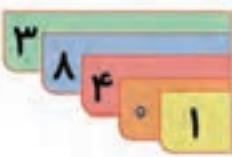
ددهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی
۳	۴	۸	۶	۰

.....

کار در کلاس

در جای خالی علامت ($<$ = $>$) بگذارید.

۱۰۷۳۹

۱۰۷۰

۲۷۹۹۱

۳۷۸۹۱

۳۵۴۶۱

۲۸۰۸۰

۱۳۴۰۰

۱۳۴۰۰

با توجه به قیمت هر جنس علامت مناسب ($<$ = $>$) بگذارید.

۲۰۰۰ ریال

۲۹۰۰ ریال

۳۸۰۰۰ ریال

۱۵۵۵۰ ریال

تمرین

عدد پول‌های هر ردیف را بنویسید و علامت ($>$ $=$ $<$) بگذارید.

ریال

ریال

ریال

ریال

مقایسه کنید.

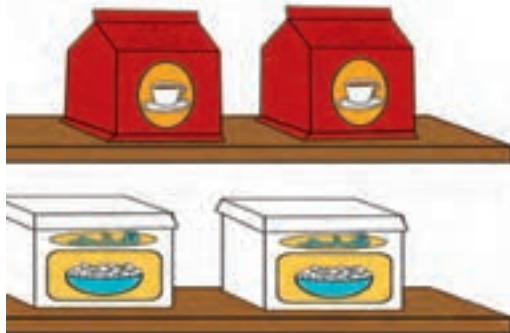
۱- مبلغ قبض تلفن همراه خانم رضایی ۱۸۶۲۰ تومان و خانم خدادادی ۲۳۹۵۰ تومان است. مبلغ قبض چه کسی بیشتر است؟

۲- قیمت یک صندل راحتی ۲۵۵۰۰ تومان و قیمت یک روسربی ۳۸۵۰۰ تومان است. قیمت کدام کمتر است؟

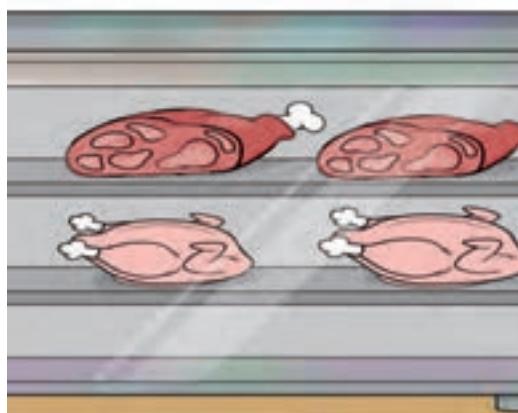
ریاضی و زندگی

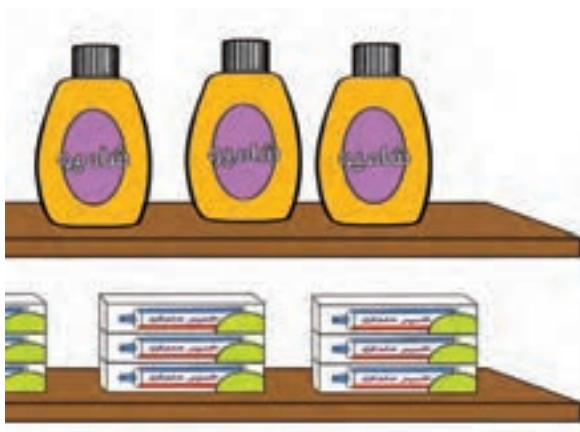
با یکی از والدین به فروشگاه نزدیک منزل خود بروید و قیمت اجنباس زیر را بنویسید و با هم مقایسه کنید.

- قیمت یک بسته چای تومان
 قیمت یک بسته قند تومان
 کدام ارزان‌تر است؟

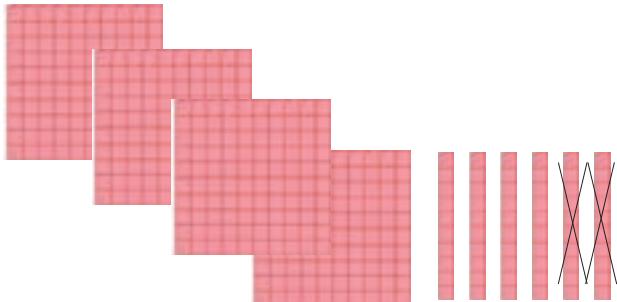
۲- قیمت یک کیلو گوشت گوسفند تومان
 قیمت یک کیلو گوشت مرغ تومان
 کدام گران‌تر است؟

۳- قیمت یک شامپو تومان
 قیمت یک خمیر دندان تومان
 کدام ارزان‌تر است؟

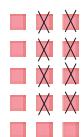
تفریق سه (قم)
از سه (قم)
(انتقال از دهگان)

آموزگار به ستاره گفت: این تفریق را حل کن.

۴۷۵

– ۳۲۸

ستاره ابتدا عدد را در جدول گذاشت و خواست
یکی‌ها را از هم کم کند.

صدتایی	دهتایی	یکی
۴	۶	۱۵
– ۳	۲	۸
۱	۴	۷

چون نمی‌توانست ۸ یکی را از ۵ یکی بردارد.
۱ بسته ۱۰ تایی از خانه‌ی دهتایی‌ها برداشت و کنار
۵ یکی قرار داد و شد ۱۵ تا یکی. ۷ دهتایی هم شد ۶
دهتایی سپس تفریق را حل کرد.

$$\begin{array}{r} \cancel{6} \quad \cancel{15} \\ - 328 \\ \hline 147 \end{array}$$

در مرحله‌ی بعد، عدد را از جدول خارج و آن را
دوباره حل کرد.

کار در کلاس

حاصل تفریق‌های زیر را به دست آورید.

صدتایی	دهتایی	یکی
۷	۳	۴
– ۲	۱	۵

$$\begin{array}{r} 734 \\ - 215 \\ \hline \end{array}$$

صدتایی	دهتایی	یکی
۵	۴	۱
– ۲	۹

تمرین

حاصل تفریق‌های زیر را به دست آورید.

صدتایی	دهتایی	یکتایی
۶	۲	۰
۳	۱	۷
-	-	-

صدتایی	دهتایی	یکتایی
۴	۷	۳
- ۴	۵	۶
-	-	-

$$\begin{array}{r} 760 \\ - 245 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 352 \\ - 148 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 491 \\ - 352 \\ \hline \end{array}$$

اعداد را زیر هم نوشته و از هم تفریق کنید.

تفریق‌های زیر را انجام دهید. یک بار هم پاسخ تفریق را با ماشین حساب به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 215 \\ - 119 \\ \hline 96 \end{array}$$

۶۵۲ ، ۲۳۵

۵۹۶ ، ۳۴۷

۳۷۱ ، ۲۶۹

حل مسئله

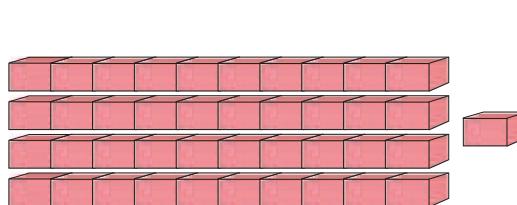

۱- یک سال ۳۶۵ روز دارد. اگر ۱۳۹ روز از سال گذشته باشد. چند روز تا عید نوروز مانده است؟

۲- سعید از کتاب داستان ۵۶۴ صفحه‌ای ۳۱۸ صفحه را خوانده است. چند صفحه نخوانده است؟

عدد نویسی

(۱۴۰۰۰۰-۶۹۹۹۹)

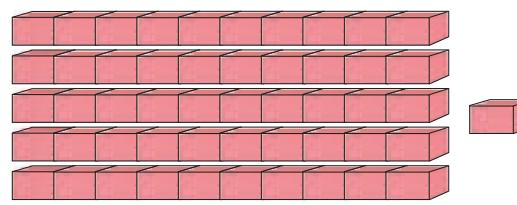
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
۰	۰	۰	۱	۴

$۴۰۰۰۰+۱۰۰۰+۰+۰+۰$

به ۴ ده هزار تایی و ۱ هزار تایی و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی می‌گوییم:

۱۴ به رقم:

به حروف: چهل و یک هزار

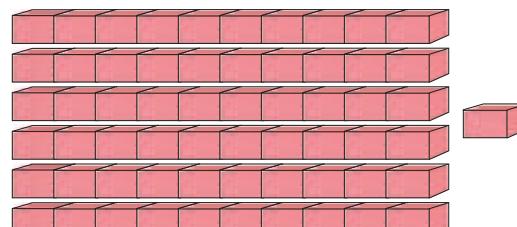
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
۰	۰	۰	۰	۱

$۵۰۰۰۰+۱۰۰۰+۰+۰+۰$

به ۵ ده هزار تایی و ۱ هزار تایی و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی می‌گوییم:

۵۱ به رقم:

به حروف: پنجاه و یک هزار

یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی
۰	۰	۰	۰	۱

$۶۰۰۰۰+۱۰۰۰+۰+۰+۰$

به ۶ ده هزار تایی و ۱ هزار تایی و ۰ صد تایی و ۰ ده تایی و ۰ یکی می‌گوییم:

۶۱ به رقم:

به حروف: شصت و یک هزار

کار در کلاس

عدد هر چرتکه را در جدول ارزش مکانی بنویسید و از جدول خارج کنید.

دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

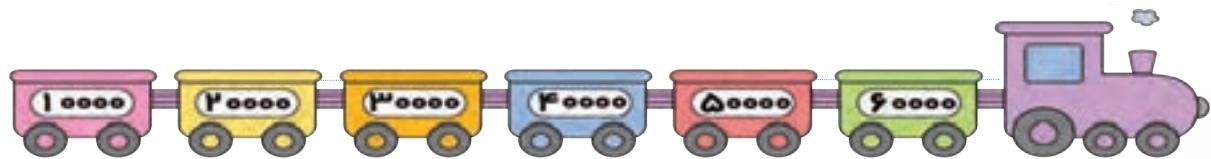
دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

دھهزارتایی	دھهزارتایی	هزارتایی	صدتایی	دهتایی	یکی

مانند نمونه عددی را که هر جدول نشان می‌دهد به رقم و به حروف بنویسید.

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۴	۸	۰	۰	۰	۰

به رقم: ۴۸۰۰۰
به حروف: **چهل و هشت هزار**

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۴	۲	۰	۰	۰	۰

----- به رقم:
----- به حروف:

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۵	۶	۰	۰	۰	۰

----- به رقم:
----- به حروف:

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۶	۹	۰	۰	۰	۰

----- به رقم:
----- به حروف:

مانند نمونه انجام دهید.

دهگان	یکان	
۵	۴	۰۰۰

بخوان و بنویس: **۵۴** هزار

دهگان	یکان	
۴	۹	۰۰۰

بخوان و بنویس:

دهگان	یکان	
۶	۹	۰۰۰

بخوان و بنویس:

دهگان	یکان	
۴	۳	۲۰۰

بخوان و بنویس: **۴۳** هزار و **۲۰۰**

دهگان	یکان	
۵	۶	۷۰۴

بخوان و بنویس:

دهگان	یکان	
۶	۸	۳۹۲

بخوان و بنویس:

مانند نمونه عددی را که در هر جدول مشخص شده است به رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۴۷	۳۹۵

به رقم: ۴۷۳۹۵

بخوان: ۴۷ هزار و ۳۹۵

به حروف: چهل و هفت هزار و سیصد و نود و پنج

هزار	
۵۹	۷۲۰

به رقم:

بخوان:

به حروف:

عدد هر جدول را به رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۶۴	۶۸۱

به رقم:

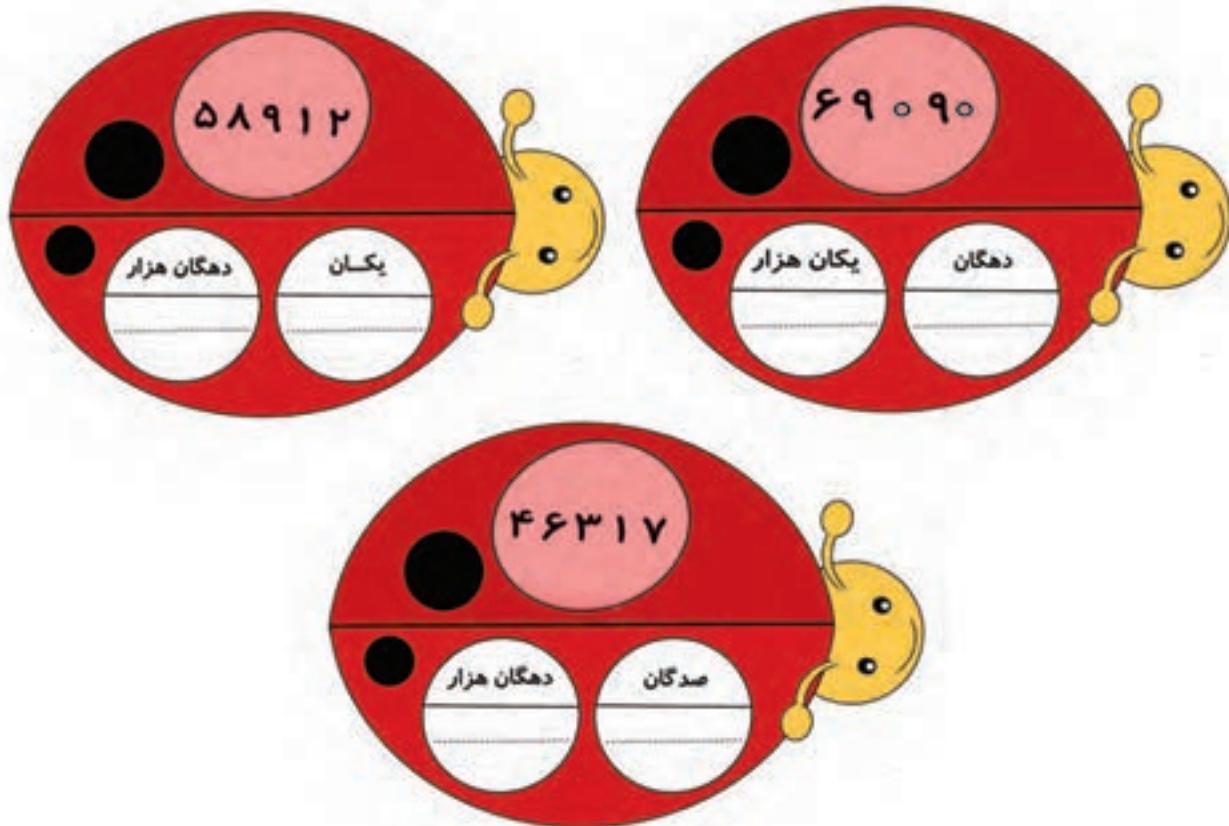
به حروف:

هزار	
۴۳	۸۰۹

به رقم:

به حروف:

عددهای زیر را بخوانید و عدد را در مرتبهٔ خواسته شده بنویسید.

در عدد ۶۸۹۳۶ مرتبهٔ دھگان هزار کدام است؟

۶

۸

۹

ارزش مکانی رقم ۹ در کدام عدد بیشتر است؟ مرتبهٔ آن را بنویسید.

۱۴۷۹۲۴

۵۹۶۱۳

۶۸۷۹۰

۵۰۳۱۹ می‌شود دههزارتایی و هزارتایی و صدتایی و دهتایی و یکی.

۶۱۹۷۵ می‌شود دههزارتایی و هزارتایی و صدتایی و دهتایی و یکی.

۱۴ ده هزار تایی و ۲ هزار تایی و ۰ صدتایی و ۸ دهتایی و ۵ یکی می‌شود.

۶۵ ده هزار تایی و ۹ هزار تایی و ۷ صدتایی و ۰ دهتایی و ۰ یکی می‌شود.

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۴۵۶۲۳ — ۴۵۶۲۴ —

۶۹۱۷۸ — ۶۹۱۸۰

اعداد زیر را به رقم و حروف بنویسید.

پنجاه و هفت هزار و سیصد :

شصت و هفت هزار و نهصد و نه :

۶۳۵۹۰ :

۱۴۸۱۶ :

هر عدد را در جدول قرار دهید و به حروف بنویسید.

هزار	

۱- کتابخانه‌ی فرهنگسرای امید ۵۸۸۹۲ جلد کتاب
دارد. این عدد را بخوانید و در جدول ارزش مکانی
قرار داده و به حروف بنویسید.

به حروف:

هزار	

۲- یک کارخانه‌ی پیچ‌سازی در هر روز ۴۵۷۳۰ قطعه
پیچ تولید می‌کند. این عدد را بخوانید. در جدول
ارزش مکانی قرار داده و به حروف بنویسید.

به حروف:

ریاضی و زندگی

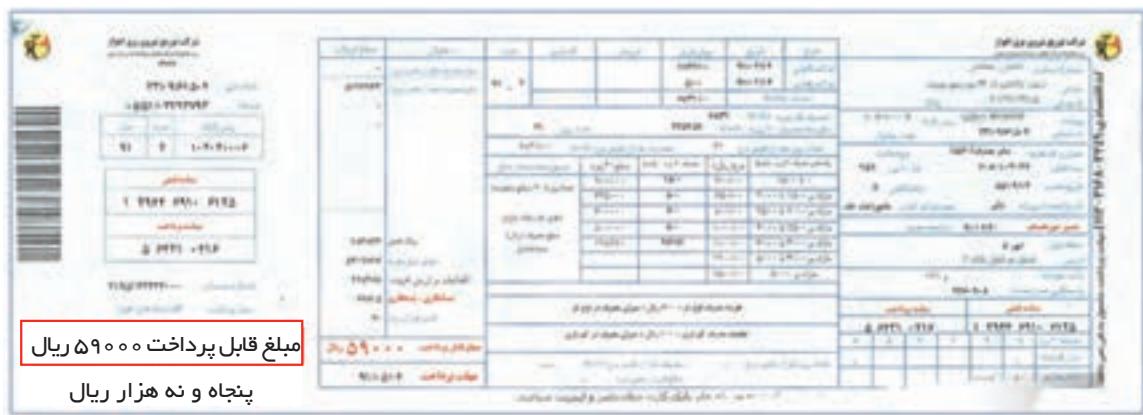

قیمت هر یک از موادغذایی زیر را بخوانید.

	چلو جوجه کباب زرشک پلو با مرغ چلو خورشت قورمه سبزی ماست سالاد
۶۵۰۰۰	ریال
۵۸۰۰۰	ریال
۶۲۷۵۰	ریال
۱۵۰۰۰	ریال
۲۰۰۰۰	ریال

شما کدام یک از غذاها را دوست دارید؟

قیمت آن چقدر است؟

مبلغ قبض برق آقای کریمی را بخوانید و به رقم بنویسید.

۲ اسکناس ۱۰۰۰۰ ریالی می‌شود **۲۰۰۰۰** ریال.

۴ اسکناس ۵۰۰۰ ریالی می‌شود **۴۰۰۰۰** ریال.

ریال _____

تومان _____

کار در کلاس

مبلغ هر کدام از پول‌های زیر را بنویسید.

ریال

تومان

ریال

تومان

ریال

تومان

ریال

تومان

تمرین

مبلغ هر کدام از پولهای زیر را بنویسید.

ریال

تومان

ریال

تومان

ریال

تومان

ریال

تومان

با پول‌های داده شده کدام جنس را می‌توان خرید؟ علامت بزنید.

۲۰۰۰ تومان

۳۰۰۰ تومان

۶۹۰۰ تومان

۵۵۰۰ تومان

۶۰۰۰ تومان

۴۵۰۰ تومان

ریاضی و زندگی

مقدار پولی را که برای خرید هر جنس لازم است، مشخص کنید.

۳۰۰۰ تومان

۴۰۰۰ تومان

۲۵۰۰ تومان

با پولهایی که معلم در اختیار شما می‌گذارد، مقادیر زیر را جدا کنید.

۳۰۰۰ تومان

۴۰۰۰ تومان

۲۵۰۰ تومان

ضرب \times

$$1 \times 8 = \square$$

کار در کلاس

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$2 \times 8 = \square$$

$$3 \times 8 = \square$$

$$4 \times 8 = \square$$

$$5 \times 8 = \square$$

$$6 \times 8 = \square$$

$$7 \times 8 = \square$$

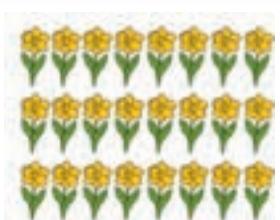

$$8 \times 8 = \square$$

$$9 \times 8 = \square$$

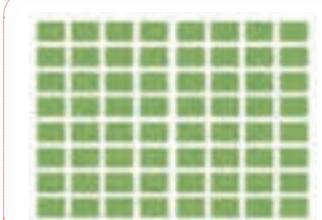
در هر قسمت برای هر شکل دسته‌های ۸ تایی درست کنید و عبارت آن را بنویسید.

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{}$$

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{}$$

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{}$$

برای عبارت‌های ضرب شکل بکشید.

$$۴ \times ۸ = \boxed{}$$

$$۴ \times ۸ = \boxed{}$$

$$۱ \times ۸ = \boxed{}$$

مانند نمونه پاسخ هر ضرب را بنویسید.

$$1 \times = 8$$

۱ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$2 \times = \square$$

۲ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$3 \times = \square$$

۳ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$4 \times = \square$$

۴ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$5 \times = \square$$

۵ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$6 \times = \square$$

۶ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$7 \times = \square$$

۷ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

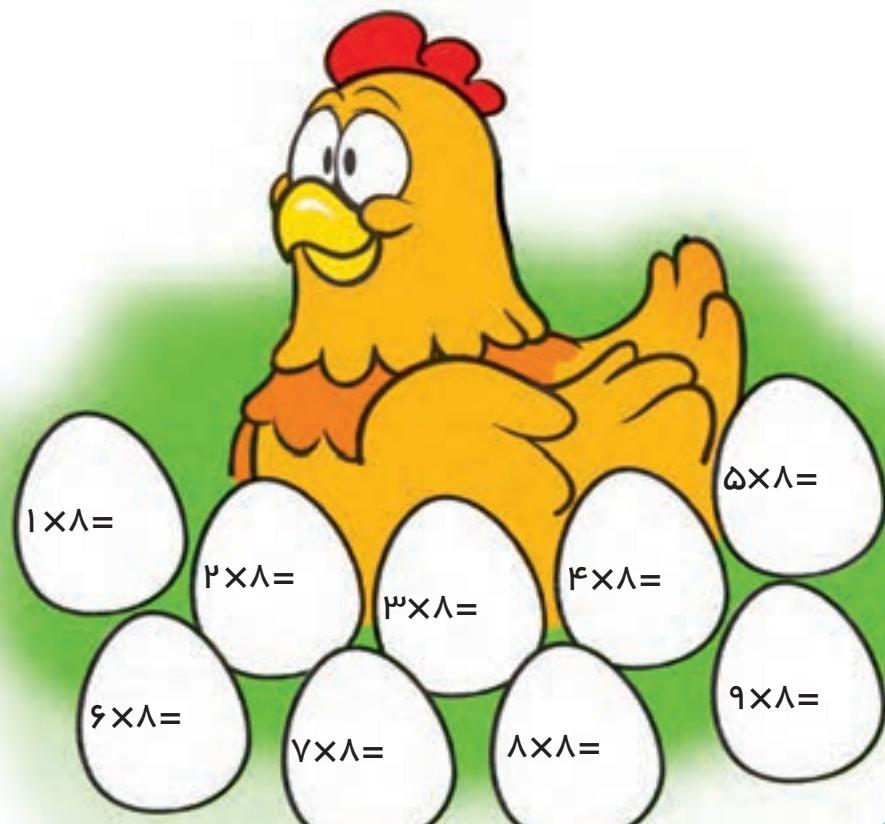
$$8 \times = \square$$

۸ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

$$9 \times = \square$$

۹ بسته شکلات ۸ تایی شکلات دارد.

پاسخ هر ضرب را بنویسید و عبارت ضرب را بخوانید.

حل مسئله

۱- مریم در هر روز ۸ صفحه کتاب داستان می‌خواند. او در ۵ روز چند صفحه کتاب می‌خواند؟

۲- یک کارمند ۸ ساعت در روز کار می‌کند. او در ۶ روز چند ساعت کار می‌کند؟

۳- هر بسته ۸ گیره‌ی سر دارد. ۴ بسته چند گیره‌ی سر دارد؟

بازی و ریاضی

دو سری کارت از ضربهای عدد ۸ و پاسخ آن‌ها تهیه کنید. دانشآموزان را به دو گروه تقسیم کرده، به هر گروه یک سری کارت بدهید.

گروهی که کارت‌های ضرب را در دست دارد، یکی‌یکی کارت‌ها را نشان داده و گروه دوم پاسخ آن را پیدا کنند.

بار دیگر جای گروه‌ها را عوض کنید.

$1 \times 8 =$

64

$2 \times 8 =$

72

$3 \times 8 =$

48

$4 \times 8 =$

40

$5 \times 8 =$

56

$6 \times 8 =$

32

$7 \times 8 =$

24

$8 \times 8 =$

8

$9 \times 8 =$

16

ریاضی و زندگی

در کتابخانه مدرسه‌ی گل‌ها در هر قفسه ۸ کتاب یا مجله وجود دارد. حساب کنید در هر ردیف چند کتاب یا مجله وجود دارد؟

آموزگار گفت: به تفریق‌های مقابله نگاه کنید.

$$7 - 5 = 2$$

این تفریق اعداد یک رقمی است.

$$70 - 50 = 20$$

این تفریق دسته‌های دهتایی است.

$$700 - 500 = 200$$

این تفریق دسته‌های صدتایی است.

به این تفریق‌ها، **تفریق‌های ذهنی** می‌گویند.

کار در کلاس

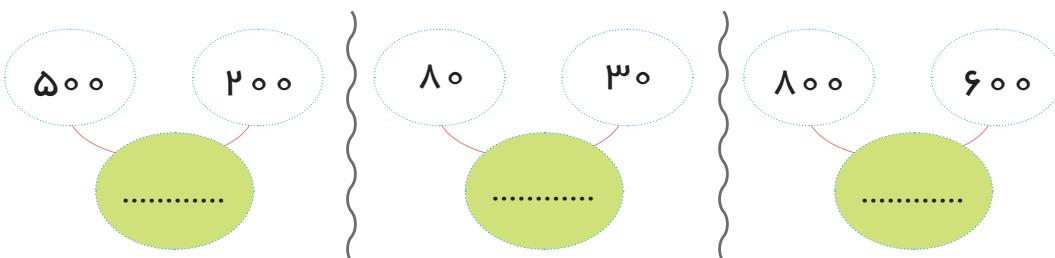
تفریق‌های زیر را به صورت ذهنی انجام دهید.

$8 - 6 =$	$5 - 2 =$	$60 - 30 =$
$80 - 60 =$	$50 - 20 =$	$700 - 600 =$
$800 - 600 =$	$500 - 200 =$	$900 - 500 =$

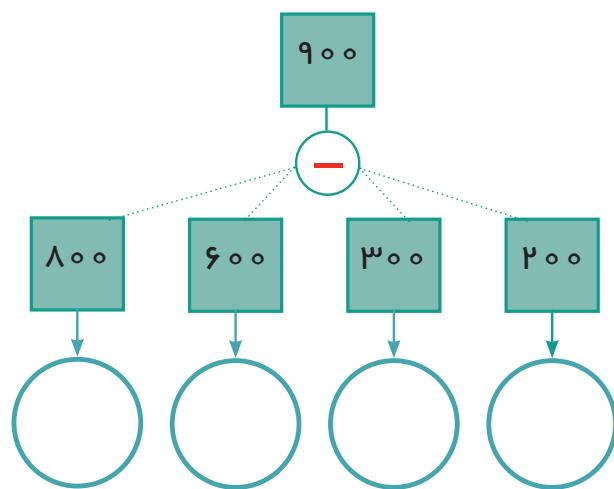
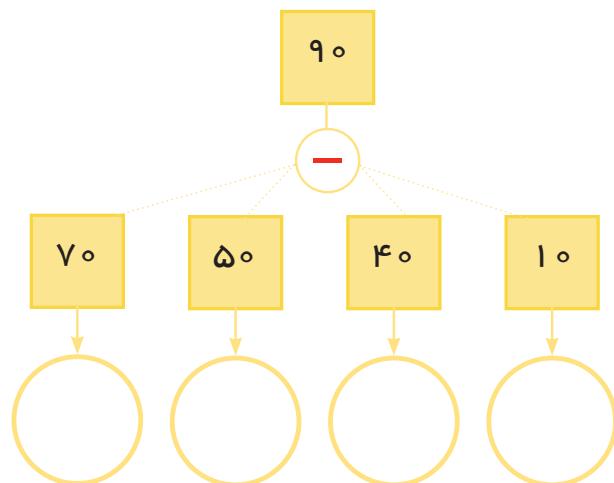
تمرین

تفریق کنید.

تفریق‌های ذهنی را انجام دهید.

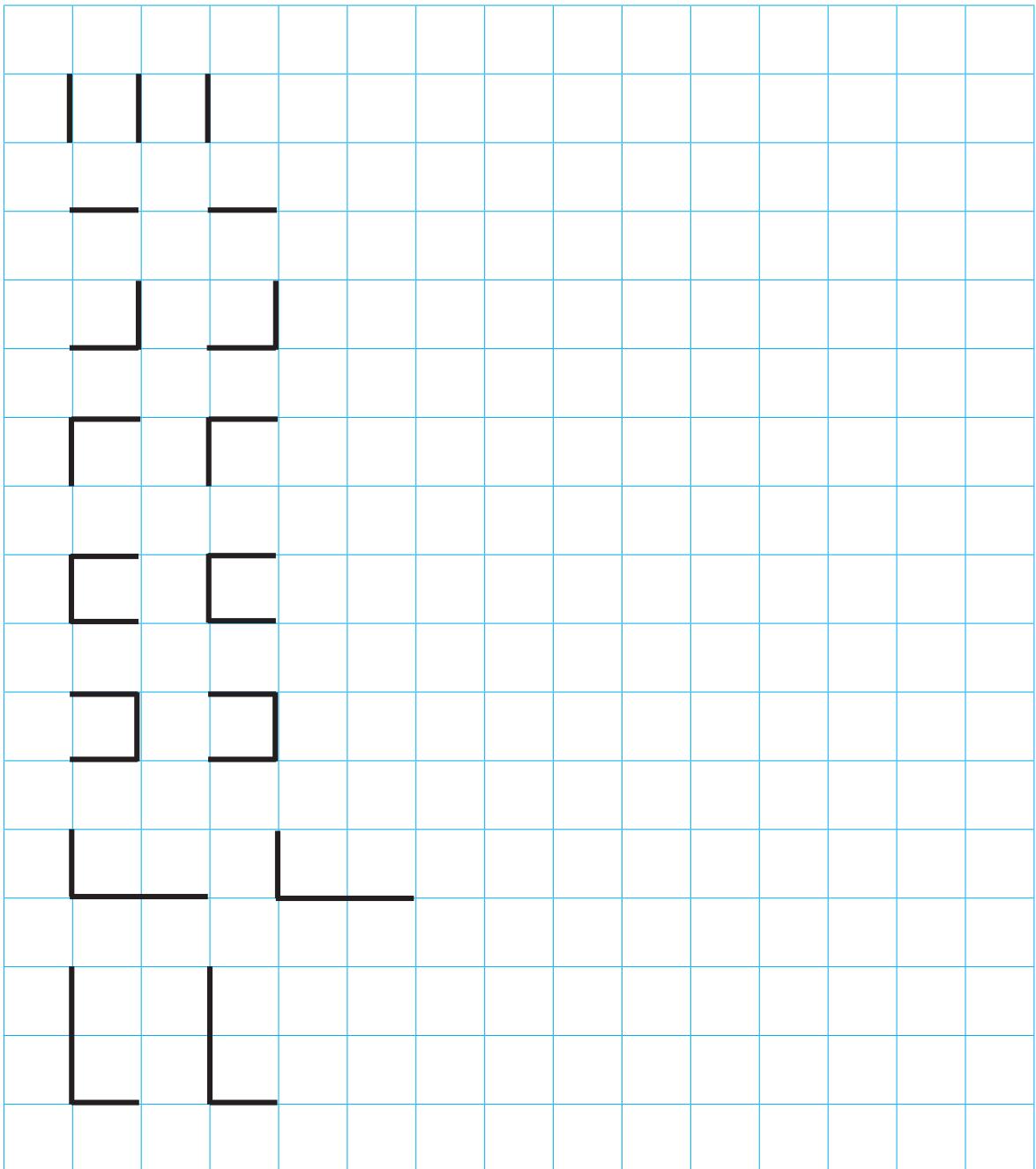
حل مسئله

در یک کیسه ۹۰ گردوبود. ۶۰ تای آن را برداشتیم. چند گردو مانده است؟

ندا ۵۰۰ تومان پول داشت. او یک بیسکویت به قیمت ۲۰۰ تومان خرید. او از فروشنده چقدر پول باید پس بگیرد؟

با توجه به هر نمونه ادامه دهید.

مرور فصل ۳

تاریخ را کامل کنید.

فرهنگ نوشتن

۲۰۰۰ تومان

۱۵۰۰ تومان

میلاد می خواهد کلاه بخرد، کدام کلاه
را بخرد که ارزان‌تر باشد.
از کجا فهمیدید؟

عددهای زیر را بخوانید، به حروف بنویسید و مرتبهٔ عدد خواسته شده را بنویسید.

۵۶۷۳۰

۶۵۷۰۳

پاسخ هر ضرب را علامت بزنید.

$$۳ \times ۸ = \dots\dots\dots$$

۳۲
۲۴

$$۵ \times ۸ = \dots\dots\dots$$

۴۰
۵۶

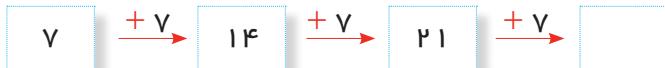
مورچه‌ای در هر دقیقه ۸ سانتی‌متر از یک دیوار بالا می‌رود. این مورچه در ۶

دقیقه چند سانتی‌متر بالا می‌رود؟

جدول را کامل کنید.

۷۰۰	-	۳۰۰	=	
-	-	-	-	-
۴۰۰		۱۰۰		۳۰۰
=	=	=	=	=
	-		=	

الگویابی

کامل کنید.

حدس بزن

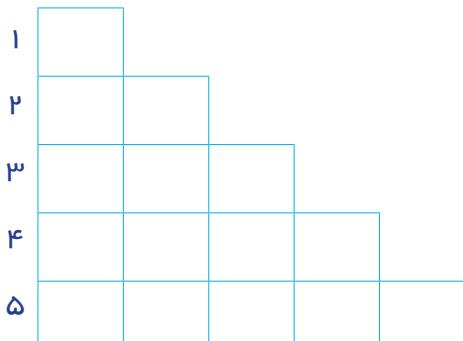

من ۲ اسکناس دارم که جمع آنها ۲۰۰۰ تومان است. من چه اسکناس‌هایی دارم؟

جدول و سرگرمی

جدول را کامل کنید.

۱- اولین عدد زوج

۲- هشت تایی می‌شود

۳- عدد بعد از ۴۴۳

۴- $۴۰۰۰ + ۰ + ۰ + ۴$

۵- یکانم ۴ و دهگانم ۰ و صدگانم ۴ و یکان
هزارم ۰ و دهگان هزارم ۴ است.

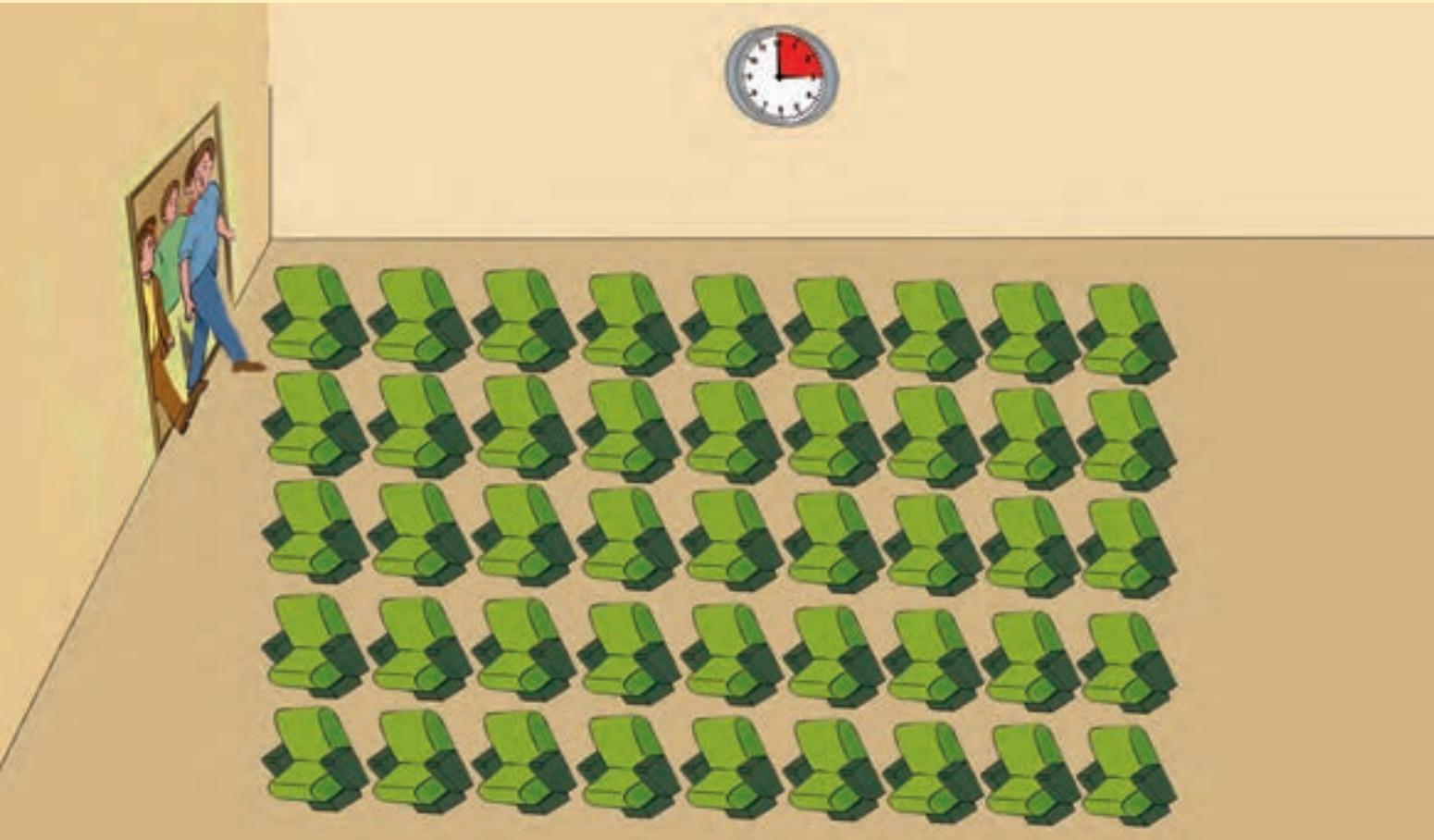
فرهنگ خواندن

می‌دانید چرا خواندن و نوشتن اعداد و ارقام را یاد می‌گیریم. چون در خیلی از
مکان‌ها مانند خیابان، سفر و فروشگاه‌ها، بانک و حتی منزل این اعداد را می‌بینید
و آن‌ها در زندگی ما نقش مهمی دارند، مثل خواندن ساعت، پول، قیمت اجنبی،
قبض‌ها و....

فصل چهارم

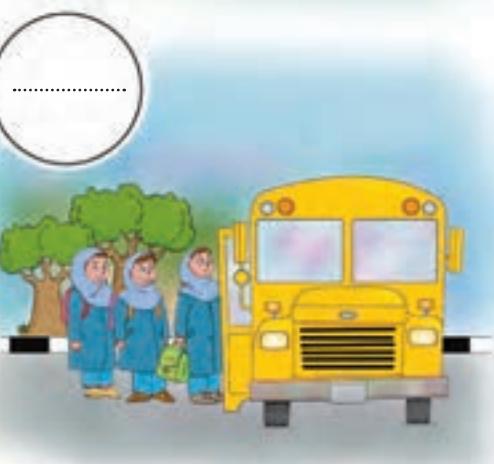
- ❑ ساعت (نیم و ربع)
- ❑ پول ۵۰۰۰۰ ریالی
- ❑ عددنویسی (۷۰۰۰۰-۹۹۹۹۹)
- ❑ ضرب ۹
- ❑ جمع سه رقم با سه رقم (انتقال به صدگان)
- ❑ ضرب هر عدد در یک
- ❑ ضرب یک در هر عدد

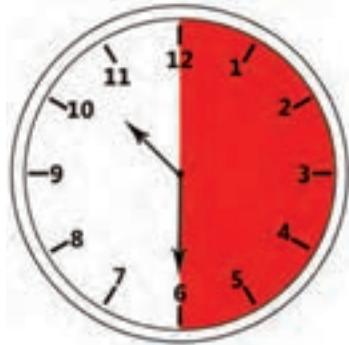

مرور ساعت

مانند نمونه و با توجه به تصویر، زمان هر فعالیت را بنویسید.

10:30

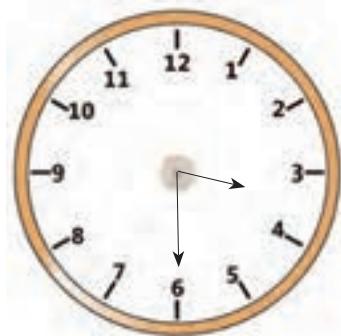

ساعت 10:30 را نشان می‌دهد.

به ساعت 10:30

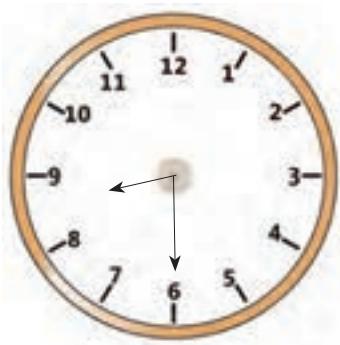
د و نیم هم می‌گوییم.

به ۳۰ دقیقه نیم می‌گوییم.

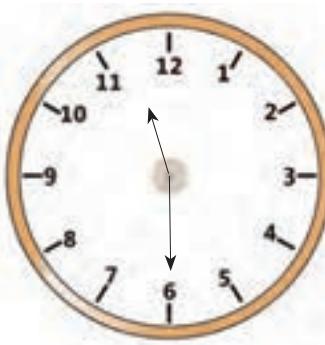
ساعت 3:30

يعنى

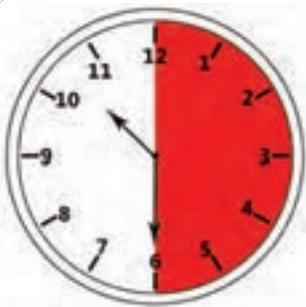
ساعت 8:30

يعنى

ساعت 11:30

يعنى

فهمیدیم که به قسمت رنگ شده این ساعت نیم می‌گوییم.

پس نیم یعنی یک قسمت از دو قسمت.

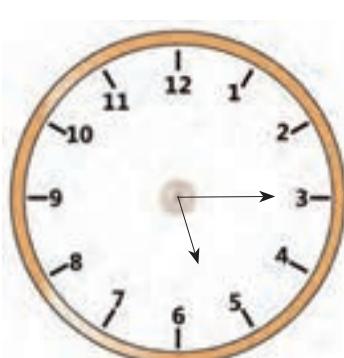

ساعت 8:15 را نشان می‌دهد.

به ساعت 8:15

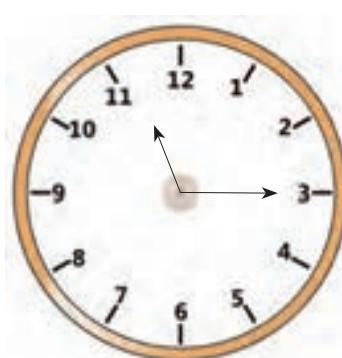
هشت و **ربع** هم می‌گوییم.

به 15 دقیقه ربع می‌گوییم.

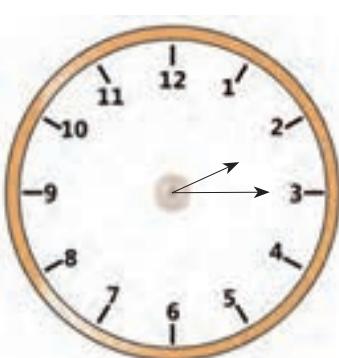
ساعت 5:15

يعني

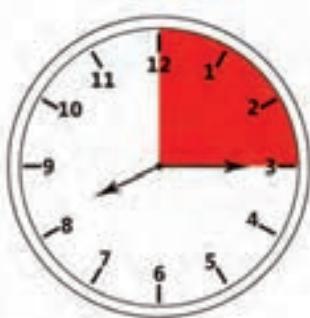
ساعت 11:15

يعني

ساعت 2:15

يعني

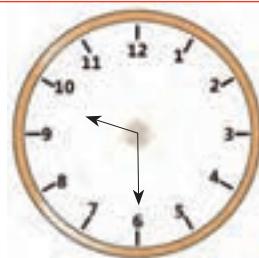
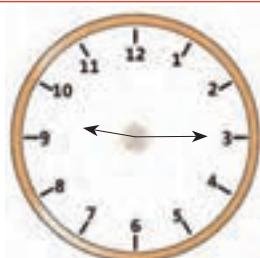
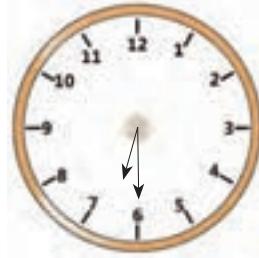
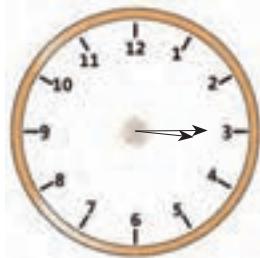
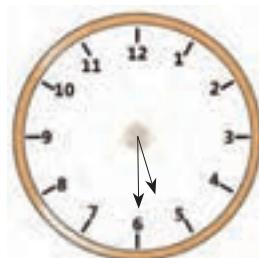
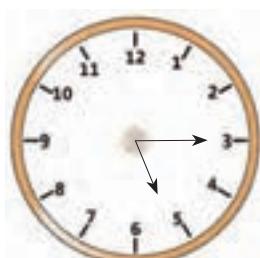
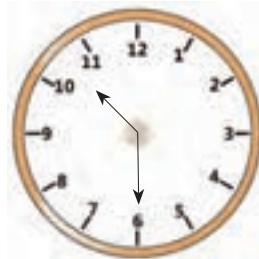
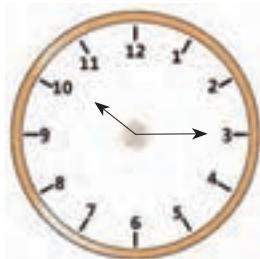

فهمیدیم که به قسمت رنگ شده این ساعت **یک ربع** می‌گوییم.
پس ربع یعنی یک قسمت از چهار قسمت.

کار در کلاس

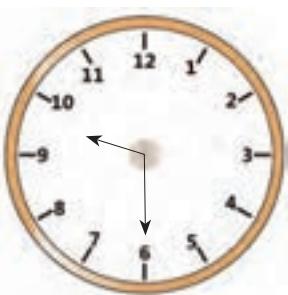
۱ - زمان هر ساعت را با ربع و نیم بنویسید.

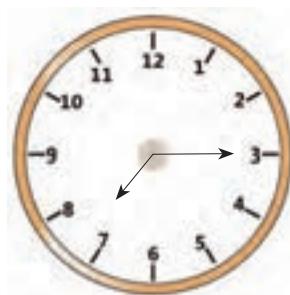

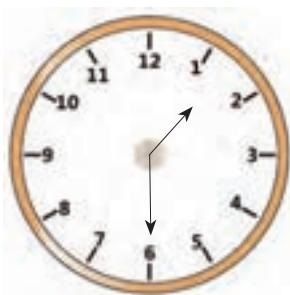
تمرین

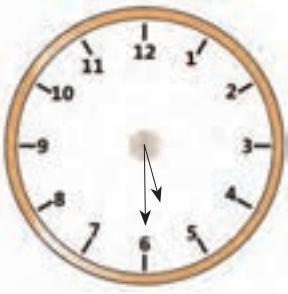
۱- کدامیک از ساعت‌های زیر هفت و ربع را نشان می‌دهد؟

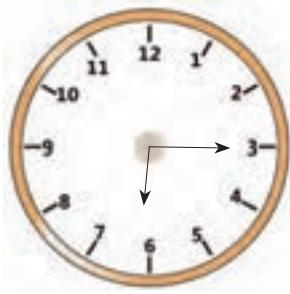

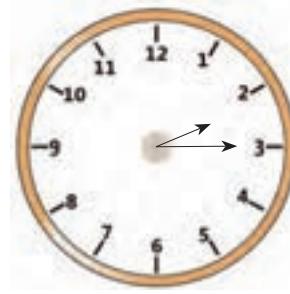

۲- کدامیک از ساعت‌های زیر پنج و نیم را نشان می‌دهد؟

۳- نیم ساعت چند دقیقه است؟

۱۵

۳۰

۴۰

۴- یک ربع چند دقیقه است؟

۱۵

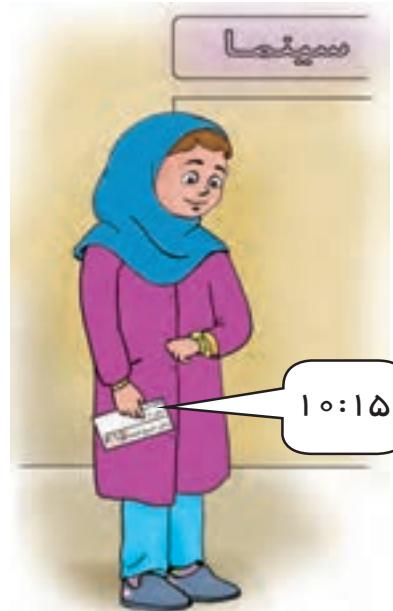
۲۰

۳۰

ریاضی و زندگی

امیر چه ساعتی باید
وارد سالن استخر بشود؟

مینا چه ساعتی باید
وارد سالن سینما بشود؟

ساخت مسئله (۳)

بقیه مسئله را بنویسید.
- با غبانی ۱۳۸ درخت آلبالو کاشته بود.
او ۱۷ درخت گیلاس هم کاشت.
_____ با غبان

؟

؟

- فروشنده‌ای ۱۶۰ کیسه برنج داشت.
او ۴۰ کیسه از برنج را فروخته است.

حالا

ریال ۵۰۰۰۰
تومان ۵۰۰۰

ریال
تومان

ریال
تومان

کار در کلاس

مبلغ هر یک از پول‌های زیر را بنویسید.

ریال _____

تومان _____

ریال _____

تومان _____

ریال _____

تومان _____

تمرین

علی با ۵۰۰ تومان کدام یک از اجنباس زیر را می‌تواند بخرد؟

مریم با ۵۰۰ تومان کدام یک از اجنباس زیر را می‌تواند بخرد؟

اگر بخواهیم مبلغ چند اسکناس را حساب کنیم:
پولها را به ترتیب از مرتب می‌کنیم.

شما هم پولهای زیر را با شماره‌گذاری مرتب کنید.

مقدار پولی را که برای خرید هر جنس لازم است، مشخص کنید.

 ٥٠٠٠ تومان	
 ٢٠٠٠ تومان	

با پولهایی که آموختگار در اختیار شما می‌گذارد، مقادیر زیر را جدا کنید.

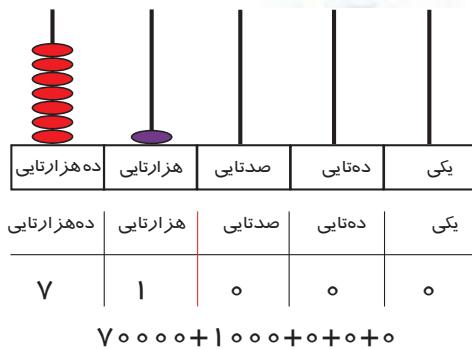
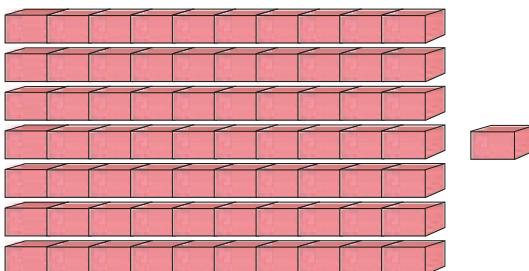
٤٠٠٠ تومان

٥٢٠٠ تومان

٧٠٠٠ تومان

عددنویسی

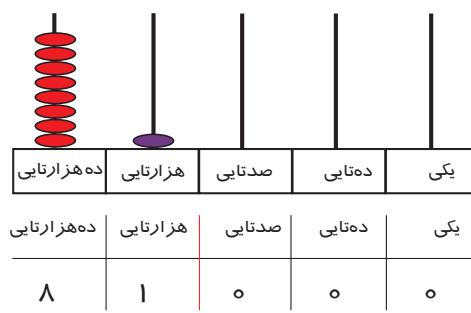
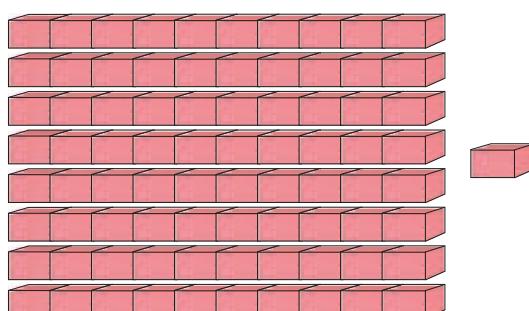
(٧٠٠٠٠ - ٩٩٩٩)

به ٧ ده هزار تایی و ١ هزار تایی و ٠ صد تایی و ٠ ده تایی و ٠ یکی می‌گوییم:

٧١٠٠٠ به رقم:

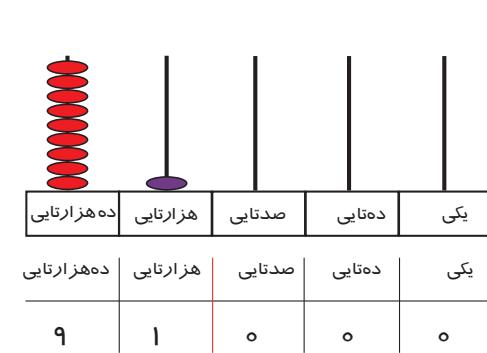
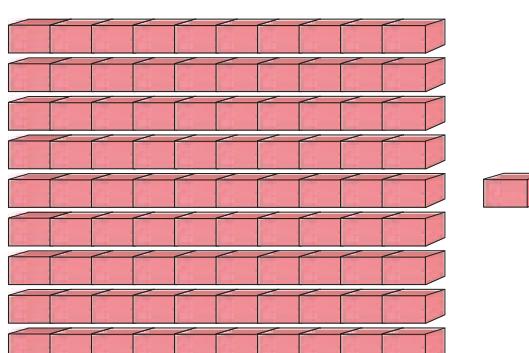
به حروف: هفتاد و یک هزار

به ٨ ده هزار تایی و ١ هزار تایی و ٠ صد تایی و ٠ ده تایی و ٠ یکی می‌گوییم:

٨١٠٠٠ به رقم:

به حروف: هشتاد و یک هزار

به ٩ ده هزار تایی و ١ هزار تایی و ٠ صد تایی و ٠ ده تایی و ٠ یکی می‌گوییم:

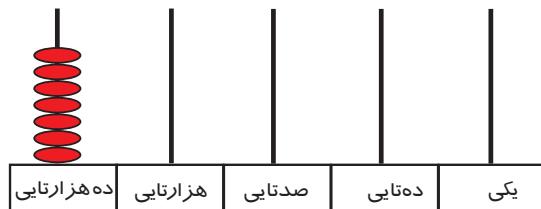
٩١٠٠٠ به رقم:

به حروف: نود و یک هزار

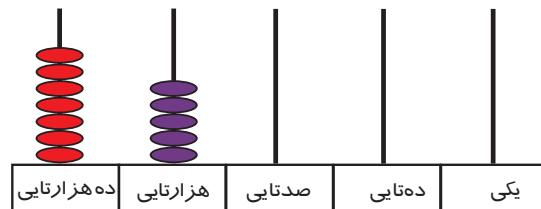
کار در کلاس

عددی را که هر چرتکه نشان می‌دهد در جدول ارزش مکانی بنویسید و از جدول خارج کنید.

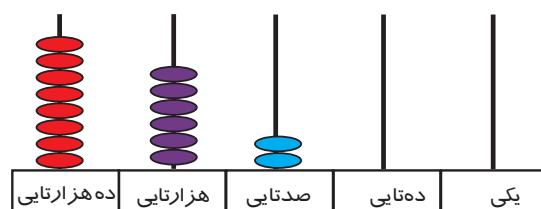
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

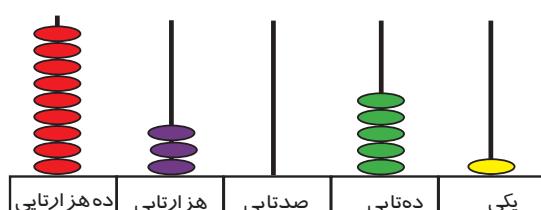
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

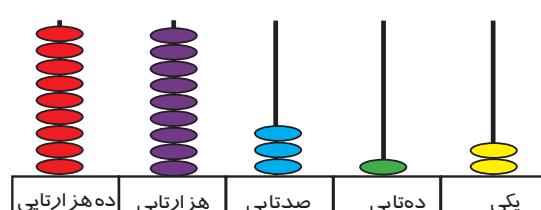
یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی	ده هزار تایی

مانند نمونه عددی را که هر جدول نشان می‌دهد به رقم و به حروف بنویسید.

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۷	۶	۰	۰	۰	۰

به رقم: ۷۶'۰۰۰
به حروف: هفتاد و شش هزار

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۷	۱	۰	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۸	۴	۰	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

هزار			هزار		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۹	۹	۰	۰	۰	۰

به رقم:

به حروف:

مانند نمونه انجام دهید.

هزار		
دهگان	یکان	
۲	۱	۰۰۰

هزار		
دهگان	یکان	
۲	۸	۰۰۰

بخوان و بنویس: ۷۱ هزار

بخوان و بنویس: هزار

هزار		
دهگان	یکان	
۸	۲	۶۰۰

هزار		
دهگان	یکان	
۸	۶	۰۰۰

بخوان و بنویس: هزار

بخوان و بنویس: هزار

هزار		
دهگان	یکان	
۹	۵	۳۰۷

هزار		
دهگان	یکان	
۹	۳	۸۵۴

بخوان و بنویس: هزار

بخوان و بنویس: هزار

مانند نمونه عددی را که در هر جدول مشخص شده است، با رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۷۵	۳۶۱

به رقم: ۷۵۳۶۱

بخوان: ۷۵ هزار و ۳۶۱

به حروف: هفتاد و پنج هزار و سیصد و شصت و یک

هزار	
۸۲	۴۱۸

به رقم:

بخوان: هزار و

به حروف:

عدد هر جدول را به رقم و حروف بنویسید.

هزار	
۷۹	۹۰۰

به رقم:

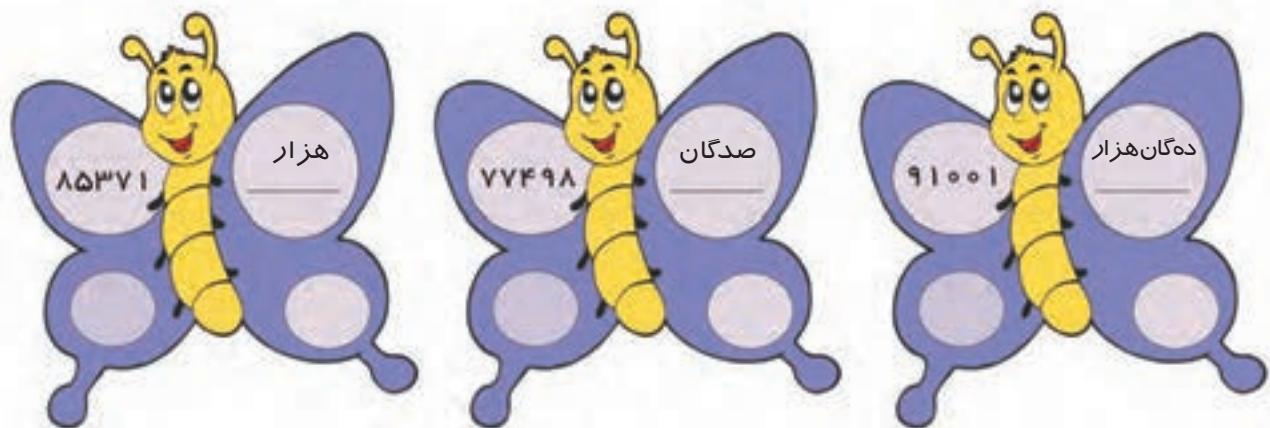
به حروف:

هزار	
۹۵	۶۴۵

به رقم:

به حروف:

عددهای زیر را بخوانید و رقم را در مرتبهٔ خواسته شده بنویسید.

در جای خالی عدد ۰ را گذاشته و مرتبهٔ آن را بنویسید.

۷۳□۱۴

۸□۴۷۱

۹۷۵□۱

ارزش مکانی رقم ۵ در کدام عدد کمتر است؟ مرتبهٔ آن را بنویسید.

۷۵۴۹۱

۸۴۵۳۰

۹۱۷۲۵

۹۰۸۲۹ می‌شود ۵ هزارتایی ۵ صدتاًی ۱ دهتایی ۱ یکی.

۸۹۹۲۹ می‌شود ۵ هزارتایی ۴ صدتاًی ۱ دهتایی ۱ یکی.

۷ ده هزارتایی و ۴ هزارتایی و ۵ صدتاًی و ۱ دهتایی و ۰ یکی می‌شود:

۹ ده هزارتایی و ۰ هزارتایی و ۴ صدتاًی و ۰ دهتایی و ۰ یکی می‌شود:

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۷۵۳۷۸ — — ۷۵۳۸۰

۸۰'۱۱۰ — ۸۰'۱۱۱ —

اعداد زیر را به رقم و حروف بنویسید.

هشتاد و یک هزار و نهصد و نه :

۷۵۱۰۱:

نود و پنج هزار و چهارده :

۹۹۹۲۰:

هزار	

هر عدد را در جدول قرار دهید و به حروف بنویسید.

۱- در فروشگاه روی برچسب قیمت یک جامدادی عدد ۸۱۳۰۰ ریال نوشته شده بود. عدد را در جدول ارزش مکانی قرار داده و با حروف بنویسید.

به حروف :

هزار	

۲- جمعیت یک شهرستان در استان خراسان رضوی ۹۵۴۵۱ نفر است. عدد را در جدول ارزش مکانی قرار داده و با حروف بنویسید.

به حروف:

بازی و ریاضی

دانشآموزان را به دو گروه تقسیم کنید. به هر گروه کارت‌های ۰ تا ۹ داده شود.
هر گروه که تعداد اعداد ۵ رقمی بیشتری را درست کند، تشویق می‌شود.

اعداد ۵ رقمی

اعداد ۵ رقمی

ریاضی و زندگی

مبلغ قبض آب، برق، گاز و تلفن منزل خود را بخوانید و بنویسید.

 مبلغ قابل پرداخت ۵۹۰۰۰ ریال پنجاه و نه هزار ریال	 مبلغ قابل پرداخت ۱۰۰۰۰ ریال ده هزار ریال	 مبلغ قابل پرداخت ۲۰۰۰۰ ریال بیست هزار ریال	 مبلغ قابل پرداخت ۱۰۰۰۰ ریال ده هزار ریال
--	--	--	--

* اولیا گرامی توجه داشته باشید که قبضهایی را که مبلغ آن ۵ رقمی هستند را در اختیار دانشآموز قرار دهند.

$$1 \times 9 = \boxed{9}$$

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$2 \times 9 = \boxed{}$$

$$3 \times 9 = \boxed{}$$

$$4 \times 9 = \boxed{}$$

$$5 \times 9 = \boxed{}$$

$$6 \times 9 = \boxed{}$$

$$7 \times 9 = \boxed{}$$

$$8 \times 9 = \boxed{}$$

$$9 \times 9 = \boxed{}$$

تمرین

برای هر شکل یک عبارت ضرب بنویسید.

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{\quad}$$

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{\quad}$$

$$\text{---} \times \text{---} = \boxed{\quad}$$

برای عبارت‌های ضرب شکل بکشید و پاسخ را بنویسید.

$$5 \times 9 = \boxed{\quad}$$

$$7 \times 9 = \boxed{\quad}$$

$$3 \times 9 = \boxed{\quad}$$

مانند نمونه پاسخ هر ضرب را بنویسید.

$$1 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{9}$$

۱ بسته ۹ تخم مرغ دارد.

$$2 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۲ بسته تخم مرغ دارد.

$$3 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۳ بسته تخم مرغ دارد.

$$4 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۴ بسته تخم مرغ دارد.

$$5 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۵ بسته تخم مرغ دارد.

$$6 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۶ بسته تخم مرغ دارد.

$$7 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۷ بسته تخم مرغ دارد.

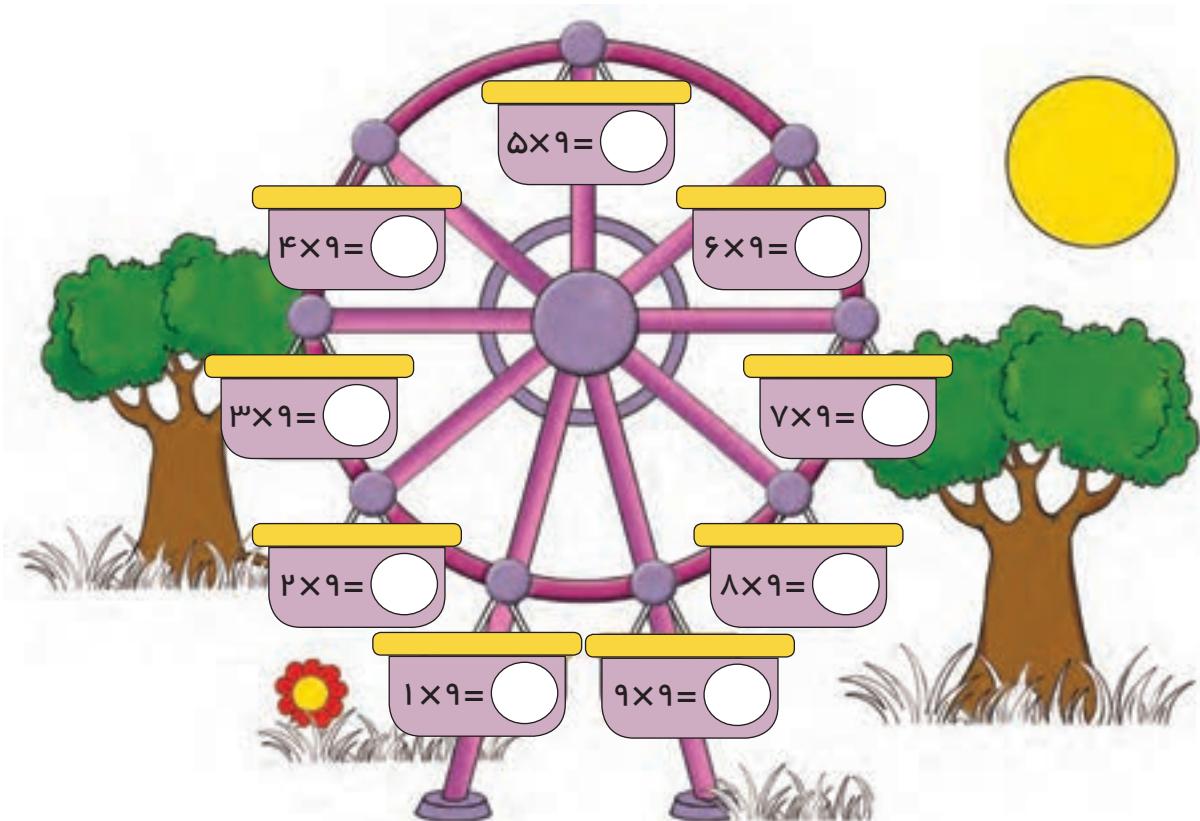
$$8 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۸ بسته تخم مرغ دارد.

$$9 \times \begin{array}{c} \text{eggs} \\ \text{in tray} \end{array} = \boxed{\quad}$$

۹ بسته تخم مرغ دارد.

پاسخ هر ضرب را بنویسید.

با استفاده از ماشین حساب ضرب‌های بالا را انجام دهید. آیا ضرب‌های خود را درست انجام داده‌اید؟

حل مسئله

۱- نجاری در هر روز ۹ صندلی می‌سازد. در ۵ روز چند صندلی می‌سازد؟

۲- ۷ کیسه ۹ تایی پرتقال چند پرتقال می‌شود؟

۳- خیاطی به یک پیراهن ۹ دگمه دوخته است. او به ۶ پیراهن چند دگمه دوخته است؟

بازی و ریاضی

با استفاده از کارت‌ها، پاسخ ضرب‌ها را پیدا کنید.

$8 \times 9 =$

$6 \times 9 =$

$3 \times 9 =$

۱۸

۷۲

۵۴

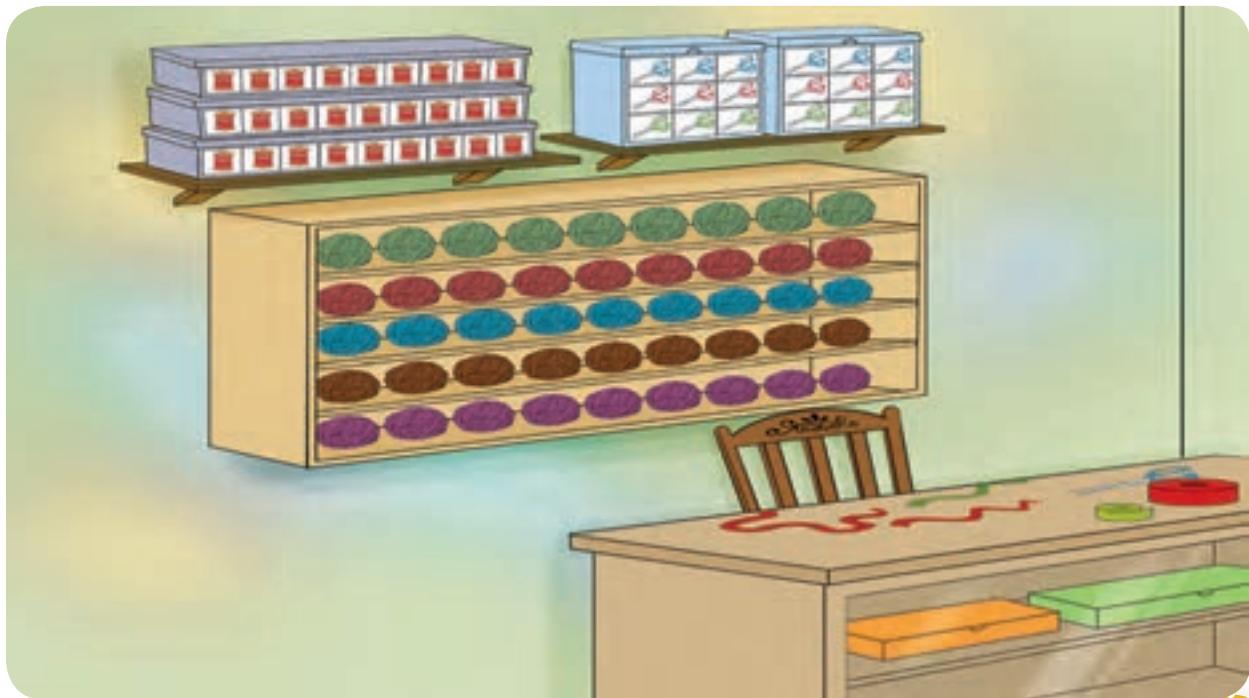
۴۵

۲۷

ریاضی و زندگی

اگر به فروشگاهی وارد شدی که اجناس خود را مانند قیچی‌ها، قرقره‌ها و کامواها مرتب چیده بود
تعداد آن‌ها را چگونه حساب می‌کنید؟ حالا تعداد اجناس این فروشگاه را حساب کنید.

جدول را کامل کنید.

x	1	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
1	1	۲			۵	6	7	8	
۲		۴		8				16	
۳	۳		9	12		18			27
۴		8		16		24		32	
۵	5		15			30			45
6		18		24			42	48	
۷	7		21			42			63
۸		16			40			64	
۹			27		45		63		81

ساخت مسئله(۱۴)

● آرزو ۷۲ شاخه گل داشت.

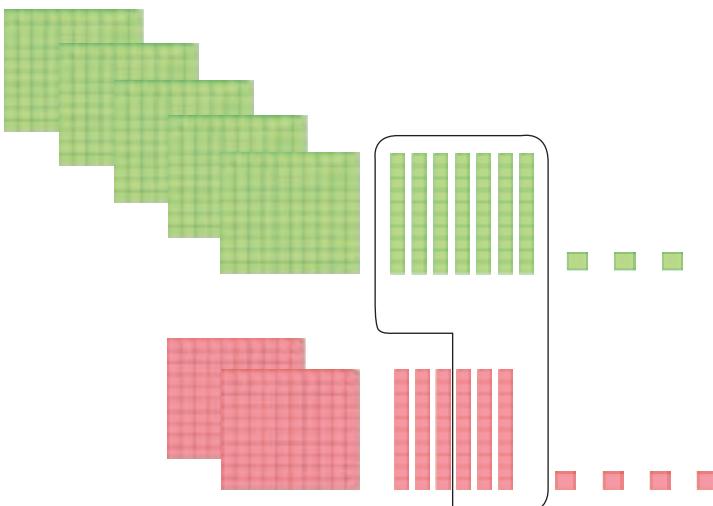
$$72 + 15 =$$

سارا
شاخه گل به
حال

● در یک پارکینگ ماشین بود.

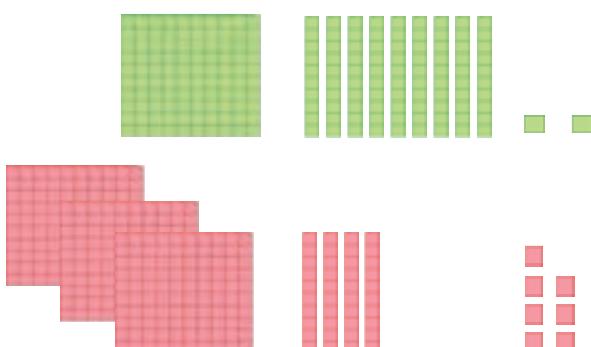
$$253 - 150 =$$

آخر
تا از این ماشین‌ها
چند ماشین

	دهتایی	صدتایی	یکی
۱	۵	۷	۳
+ ۲	۶	۴	
	۸	۳	۷

$$\begin{array}{r}
 573 \\
 + 264 \\
 \hline
 837
 \end{array}$$

	دهتایی	صدتایی	یکی
۱	۹	۲	۲
+ ۳	۴	۷	
	۴	۳	۷

$$\begin{array}{r}
 192 \\
 + 347 \\
 \hline
 539
 \end{array}$$

حاصل جمع‌های زیر را بنویسید.

	دهتایی	صدتایی	یکی
۲	۴	۵	۵
+ ۱	۸	۳	

$$\begin{array}{r}
 245 \\
 + \\
 \hline

 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 560 \\
 + 264 \\
 \hline

 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 294 \\
 + 315 \\
 \hline

 \end{array}$$

اعداد را زیر هم نوشه و با هم جمع کنید.

۷۶۵ و ۱۷۳

۷۶۵ و ۱۷۳

حل مسئله

اول مسئله زیر را حل کنید، سپس با ماشین حساب جواب‌ها را امتحان کنید.

۱- رضا برای رفتن به مدرسه در مسیر اول ۳۵۰ تومان و در مسیر دوم ۵۵۰ تومان پول بليط پرداخته است. رضا روی هم چند تومان پول پرداخت کرده است؟

رياضي و زندگي

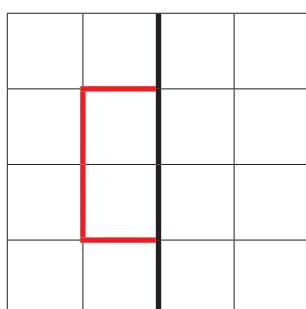

به فاطمه کمک کنید تا قيمت اجناس زير را با ماشين حساب جمع کند.

تقارن

با توجه به خط تقارن نيمه‌ی ديگر شكل را كامل کنيد.

ضرب هر عدد
در یک

$$1 \times 1 = \boxed{1}$$

کار در کلاس

در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$2 \times 1 = \boxed{\quad}$$

$$5 \times 1 = \boxed{\quad}$$

$$7 \times 1 = \boxed{7}$$

$$\dots \times 1 = \boxed{9}$$

ایستگاه فکر

آیا می‌دانید حاصل ضرب هر عدد در یک می‌شود:

تمرين

برای هر ضرب شکل بکشید.

$۱ \times ۱ =$

$۲ \times ۱ =$

$۳ \times ۱ =$

کامل کنید.

$۱ \times ۱ =$ <input type="text"/>	$۲ \times ۱ =$ <input type="text"/>	$۳ \times ۱ =$ <input type="text"/>
$۴ \times \dots =$ <input type="text"/> ۴	$۵ \times ۱ =$ <input type="text"/>	$\dots \times ۱ =$ <input type="text"/> ۶
$۷ \times ۱ =$ <input type="text"/>	$۸ \times \dots =$ <input type="text"/>	$\dots \times ۱ =$ <input type="text"/> ۹

$$1 \times \text{Glass of walnut} = \boxed{1}$$

۱ لیوان یک گردو دارد.

$$1 \times 1 = \boxed{1}$$

کار در کلاس

مانند نمونه در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

$$1 \times \text{Bird} = \boxed{2}$$

۱ کبوتر ۲ پا دارد.

$$1 \times 2 = \boxed{2}$$

$$1 \times \text{Hand} = \boxed{5}$$

۱ دست ۵ انگشت دارد.

$$1 \times 5 = \boxed{}$$

$$1 \times \text{Calendar} = \boxed{7}$$

۱ هفته ۷ روز دارد.

$$\dots \times \dots = \boxed{}$$

$$1 \times \text{Eggs} = \boxed{9}$$

۱ بسته ۹ تخم مرغ دارد.

$$\dots \times \dots = \boxed{}$$

ایستگاه فکر

حاصل ضرب یک در هر عدد برابر است با :

تمرین

برای هر ضرب شکل بکشید.

$1 \times 3 =$

$1 \times 6 =$

$1 \times 8 =$

کامل کنید.

$1 \times 4 = \square$

$1 \times 1 = \square$

$1 \times \dots = \square$

$1 \times 2 = \square$

$\dots \times 7 = \square$

$\dots \times 5 = \square$

مرور فصل ۱۴

تاریخ را کامل کنید.

فرهنگ نوشتن

برای خواندن یک ساعت:

۱- ابتدا به عقربه‌ی

۲- بعد

تمرین

مقدار پول‌های آرمین و نیما را بنویسید.

آرمین

نیما

ریال:

ریال:

تومان:

تومان:

چه کسی پول بیشتری دارد؟

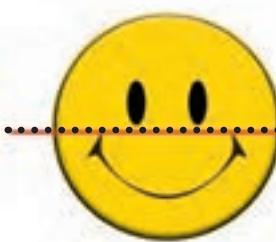
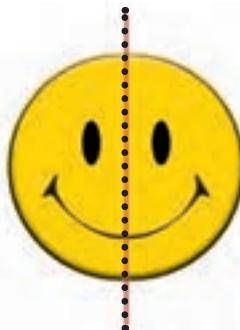
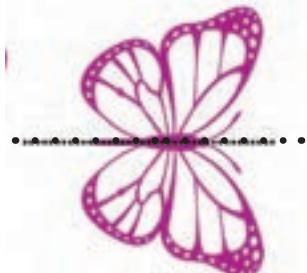
ساعت ۱۱ و ربع را علامت بزنید.

۱۱ و ربع یعنی:

حده بزن

کدامیک از شکل‌های زیر تقارن دارد؟

ابتدا عددهای مشخص شده را داخل هر شکل نوشته، سپس عدد به دست آمده را در جای خالی بنویسید.

۹	۳	۶

جدول و سرگرمی

- ۱- زوج نیست.
- ۲- به ۳۰ دقیقه می‌گویند.
- ۳- مکانی که پول‌ها در آن‌جا پس انداز می‌شود.
- ۴- جمع و تفریق نیست.
- ۵- سه بسته‌ی صد تایی

۱
۲
۳
۴
۵

حروف خانه‌های رنگ شده را در کنار هم قرار دهید و رمز جدول را کشف کنید:

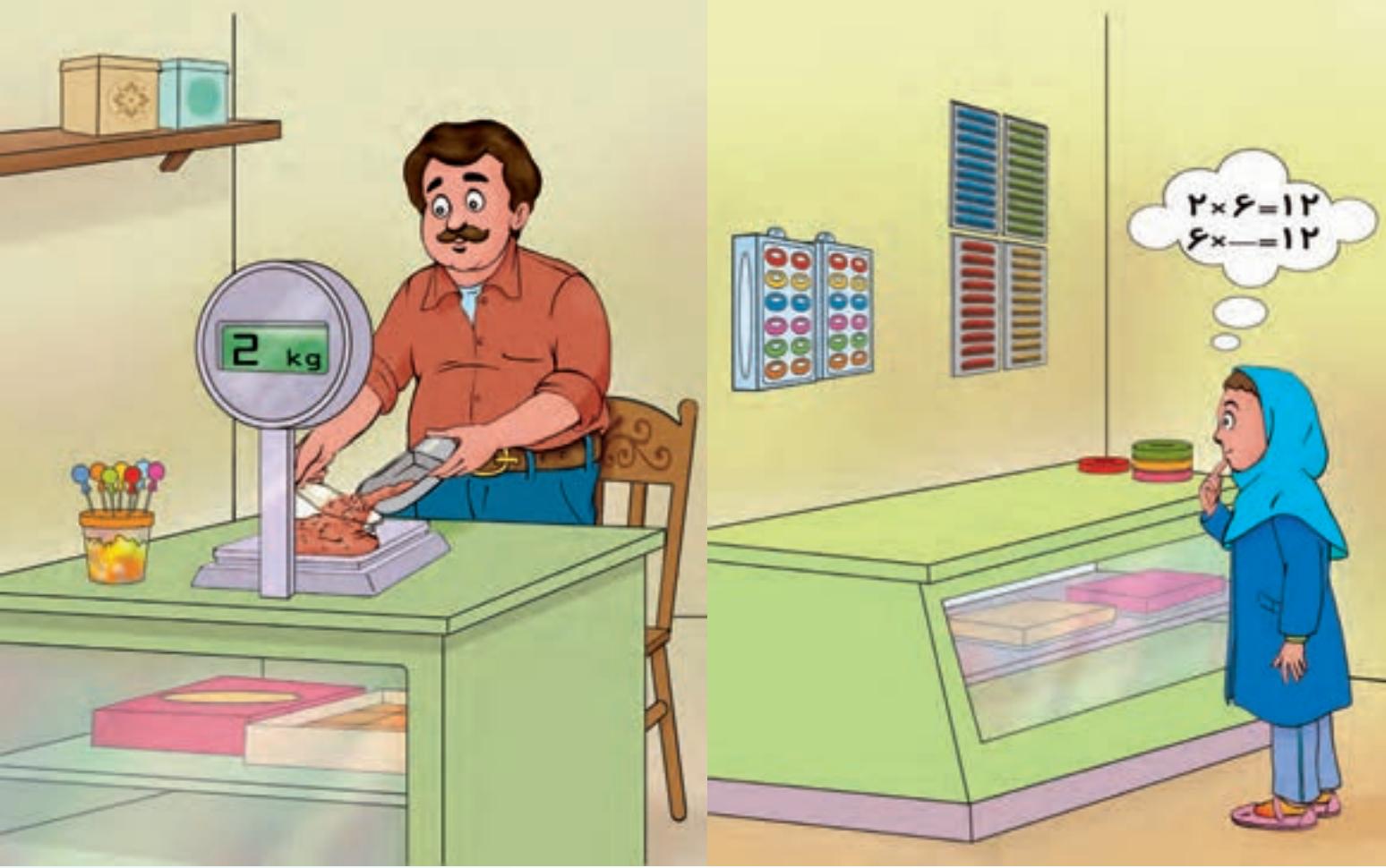
فرهنگ خواندن

آیا می‌دانید پول هر کشور با کشورهای دیگر فرق دارد. پول سرمایه‌ی ملی هر کشور است و برای چاپ آن هزینه‌ی زیادی پرداخت می‌شود. پس برای حفظ این سرمایه‌ی ملی باید از آن خوب نگه‌داری کنیم. مثلاً پول‌ها را در کیف پول نگه داریم، روی آن‌ها چیزی ننویسیم و وقتی که دست‌هایمان آلوده است به پول دست نزنیم.

فصل پنجم

- ❑ کیلوگرم، گرم
- ❑ مقایسه اعداد (۲)
- ❑ ضرب هر عدد در صفر
- ❑ ضرب در ۱ و ۰
- ❑ تفriق سه رقم از سه رقم (انتقال از صدگان)
- ❑ خاصیت جابه‌جایی ضرب
- ❑ معرفی محیط

مرور وزن

به نظر شما کدام کیف علی سنگین است؟ علامت بزن.

چرا؟

شما هم امتحان کنید.

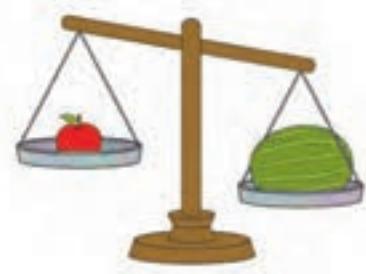
در جای خالی کلمه‌ی مناسب (سبکتر، سنگین‌تر) بنویسید.

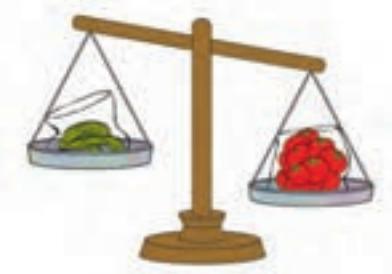
یک بسته شکلات از یک
جعبه شیرینی است.

کیف از کتاب است.

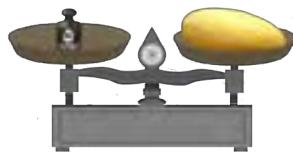
هندوانه از سیب است.

خیار از گوجه‌فرنگی است.

این کیسه گوجه فرنگی **۱ کیلوگرم** است.

این خربزه **کیلوگرم** است. این کیسه گلابی **کیلوگرم** است.

برای اندازه‌گیری اجسام سنگین از واحد **کیلوگرم** استفاده می‌کنیم.

با توجه به هر ترازو جاهای خالی را کامل کنید.

این بسته شکر **کیلوگرم** است.

این دختر **کیلوگرم** است. این کیسه پرتقال **کیلوگرم** است.

تمرین

مادر امروز به میوه‌فروشی رفته و مواد زیر را خریداری کرده است. مقدار هر کدام را بنویسید.

سبزی آش کیلوگرم.

سیب قرمز کیلوگرم.

پیاز کیلوگرم.

مواد	کیلوگرم

ریاضی و زندگی

با استفاده از ترازو و به کمک آموزگار خود مواد را در اندازه‌های ۱ کیلوگرمی، ۲ کیلوگرمی و ۳ کیلوگرمی اندازه‌گیری کنید و آن‌ها را در جدول زیر یادداشت نمایید. (به طور مثال: قند، برنج، کتاب و ...)

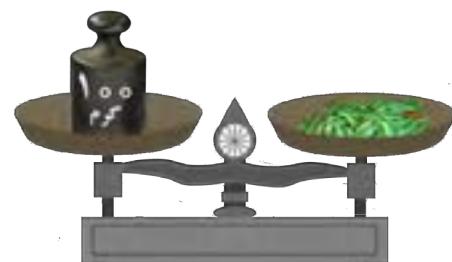
به همراه آموزگار یا والدین خود به یک فروشگاه بروید و اجنباس مختلف را در اندازه‌های ۱، ۲، ۳ و ۱۰ کیلوگرمی پیدا کنید و فهرست کنید.

این بسته چاقاله بادام **۲۰۰ گرم** است.

گرم است.

این بسته فلفل **گرم** است.

گرم است.

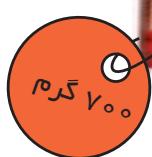

این بسته آجیل **گرم** است.

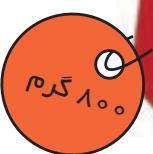
برای اندازه‌گیری اجسام کوچک از واحد گرم استفاده می‌کنیم.

هر یک کیلوگرم **۱۰۰۰ گرم** است.

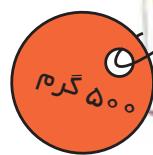
تمرین

ماکارونی گرم است.

قند گرم است.

چای گرم است.

خامه گرم است.

کره گرم است.

ریاضی و زندگی

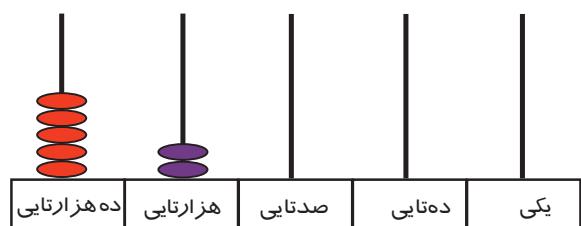
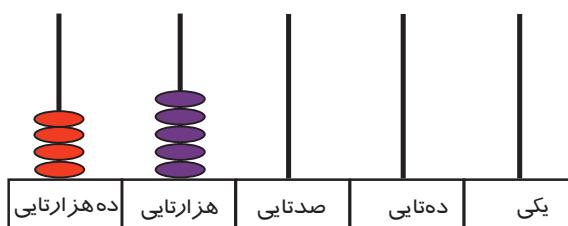
به یک فروشگاه رفته و اجناس زیر را مشاهده کرده و مقدار آن را بنویسید.

کیلوگرم	مواد
گرم	قطیعی رب گوجه فرنگی کوچک
گرم	یک بسته زردچوبه
گرم	یک بسته آرد نخودچی
گرم	سس مایونز کوچک
گرم	نمک

مقایسه اعداد (۲)

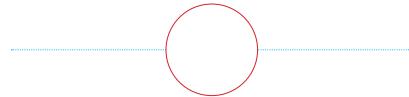

عدد هر پول را نوشته و مقایسه کنید.

هزار	
۷۲	۶۳۰

هزار	
۸۰	۵۰۰

هزار	
۸۹	۷۹۹

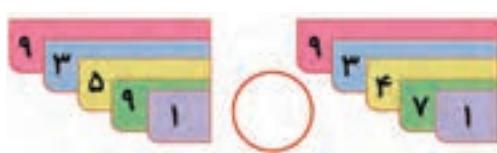
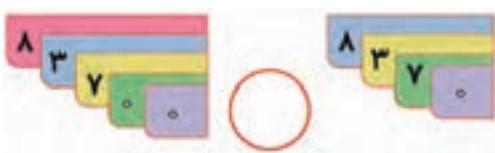
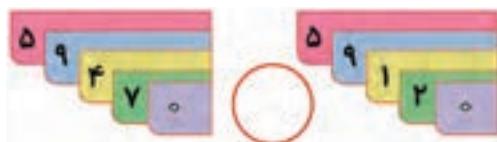
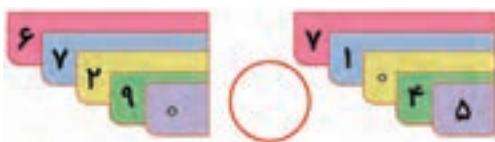
هزار	
۹۸	۹۷۷

کار در کلاس

مقایسه کنید و علامت ($<$ = $>$) بگذارید.

$۴۵۵۱۰ \quad \bigcirc \quad ۵۵۴۱۰$

$۷۴۶۵۰ \quad \bigcirc \quad ۷۴۶۵$

$۹۹۳۴۲ \quad \bigcirc \quad ۹۹۴۵۰$

$۱۸۹۹۰ \quad \bigcirc \quad ۸۱۹۹۰$

قیمت کدام چرخ گوشت کمتر است؟

۷۹۴۰۰ تومان

۸۵۷۰۰ تومان

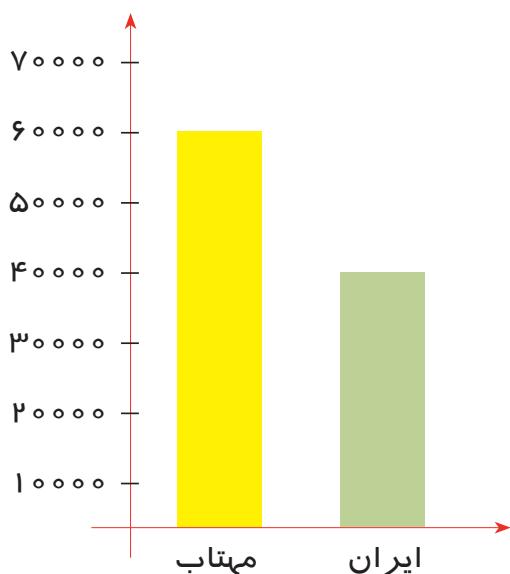
مقایسه کنید و علامت ($=$ $<$ $>$) بگذارید.

۱- سامان ۹۲۵۰۰ تومان و مونا ۷۹۰۰۰ تومان در بانک پس انداز کرده‌اند چه کسی پول بیشتری پس انداز کرده است؟

۲- خانم مهدوی یک جفت کفش به قیمت ۴۲۵۵۰ تومان و خانم مرادی هم یک جفت کفش به قیمت ۴۸۷۵۰ تومان خریده‌اند چه کسی پول کمتری پرداخت کرده است؟

۳- در سال ۹۲ تولید کارخانه مهتاب ۶۳۸۰۰ قوطی رنگ و کارخانه ایران ۵۳۵۰۰ قوطی رنگ تولید کرده است. کدام کارخانه تولید بیشتری داشته است؟

- دو عدد ۴۵۵ و ۳۱۵ را چگونه مقایسه می‌کنید؟ توضیح دهید.
با ۵۰۰ ریال چه چیزی می‌توان خرید؟

با ۵۰۰۰ ریال چه چیزی می‌توان خرید؟

با کدام پول می‌توان چیزهای بیشتری خرید؟

ساخت مسئله(۵)

$12 + 6 =$

برای این جمع یک مسئله بنویسید.

$19 - 5 =$

برای این تفریق یک مسئله بنویسید.

ضرب هر عدد

در صفر

$$3 \times 2 = 6$$

$$3 \times 1 = 3$$

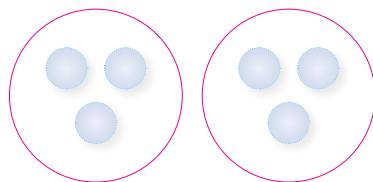
$$3 \times 0 = 0$$

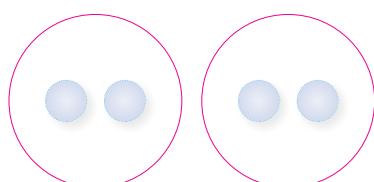
کار در کلاس

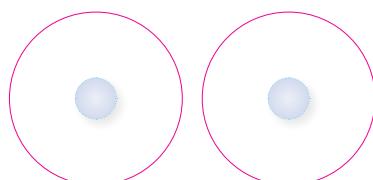
مانند نمونه برای هر شکل یک تساوی ضرب بنویسید.

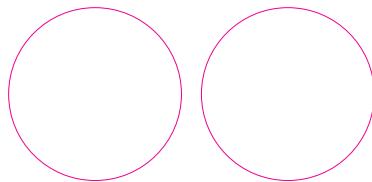
$$2 \times 3 = 6$$

$$\text{_____} \times \text{_____} = \text{_____}$$

$$\text{_____} \times \text{_____} = \text{_____}$$

$$\text{_____} \times \text{_____} = \text{_____}$$

ایستگاه فکر

حاصل ضرب هر عدد در صفر برابر است با

تمرین

برای هر ضرب شکل بکشید.

$۳ \times ۲ =$

$۳ \times ۱ =$

$۳ \times ۰ =$

$۵ \times ۰ =$

پاسخ ضربهای زیر را بنویسید.

$۷ \times ۰ =$

$۹ \times ۰ =$

$۱۳ \times ۰ =$

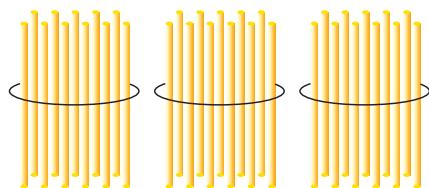
$۱۴ \times$ $=$

$۱۵ \times ۰ =$

$\text{---} \times ۰ =$

$\dots \times \dots = ۰$

یک ضرب بنویسید که پاسخ آن صفر شود.

۳ دهتایی می‌شود

$$3 \times 10 = 30$$

آموزگار ۳ بسته ۱۰ تایی نی به امین داد.
و از او خواست تعداد نی‌ها را بگوید.

امین گفت:

آموزگار گفت:

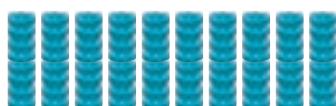
می‌توان این تساوی ضرب را نوشت:

کار در کلاس

۶ دهتایی می‌شود:

$$\dots \times \dots = \dots$$

۸ دهتایی می‌شود:

$$\dots \times \dots = \dots$$

حاصل ضربهای زیر را با ماشین حساب پیدا کنید.

$$4 \times 10 = \square$$

$$9 \times 10 = \square$$

$$27 \times 10 = \square$$

$$53 \times 10 = \square$$

$$66 \times 10 = \square$$

$$97 \times 10 = \square$$

ایستگاه فکر

از ضرب هر عدد در ۱۰ چه نتیجه‌ای گرفتید؟

تمرین

کامل کنید.

$$۳ \times ۱۰ = \boxed{}$$

$$۸ \times ۱۰ = \boxed{}$$

$$۴۶ \times ۱۰ = \boxed{}$$

$$۱۵ \times ۱۰ = \boxed{}$$

$$۳ \times \underline{\quad} = ۳۰$$

$$\underline{\quad} \times ۱۰ = ۶۰$$

حل مسئله

- ۱- ۷ جعبه شیرینی دهتایی چند شیرینی می‌شود؟
 ۲- خانم مدیر به مناسبت هفته بهداشت ۲۵ بسته دهتایی مسواک برای دانش‌آموزان تهیه کرده است. او چند مسواک خریده است؟

فهرست وسائل مورد نیاز مغازه:

۴۰ عدد گیره مو

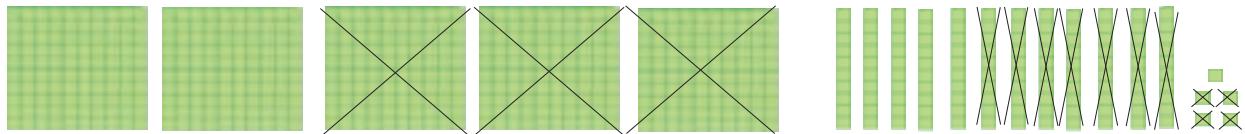
۷۰ سنجاق سر

۱۲۰ شانه سر

ریاضی و زندگی

نیلوفر به همراه پدرش به بازار رفته است تا برای مغازه‌شان جنس‌های مورد نیاز را تهیه کنند. پدر فهرست را به فروشنده داد. فروشنده اجناس را این‌گونه تحويل داد:
 ۴ بسته دهتایی گیره مو، ۸ بسته دهتایی سنجاق سر و ۱۲ بسته دهتایی شانه سر. نیلوفر با توجه به فهرست پدر، مقدار جنس‌ها را بررسی کرد و به پدر گفت: در تحويل یکی از جنس‌ها اشتباه شده است. شما هم حساب کنید. کدام جنس کم یا زیاد داده شده است؟

صدتایی	دهتایی	یکی
۵	۱۲	۵
۶	۲	
-		
۳	۷	۴
۲	۵	۱

شهرام از آموزگار پرسید این تفریق را چگونه حل کنم؟

آموزگار تفریق را داخل جدول نوشت و گفت: همان‌طور که وقتی نمی‌توانستی یکی‌ها را از هم کم کنید از دهتایی بر می‌داشтиد، حالا هم که ۷ دهتایی از ۲ دهتایی کم نمی‌شود.

$$\begin{array}{r} \cancel{5} \quad \cancel{12} \\ \cancel{6} \quad \cancel{2} \quad 5 \\ - \quad 3 \quad 7 \quad 4 \\ \hline 2 \quad 5 \quad 1 \end{array}$$

از خانه‌ی صدتایی‌ها یک بسته صدتایی بر می‌داریم و تفریق را انجام می‌دهیم.

کار در کلاس

حاصل تفریق‌های زیر را انجام دهید.

صدتایی	دهتایی	یکی	
۵	۴	۴	۵۴۴
-	۷	۱	- ۲۷۱

صدتایی	دهتایی	یکی	
۸	۷	۲	۸۷۲
-	۸	۱	-

تمرین

حاصل تفریق‌های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 829 \\ - 346 \\ \hline \end{array} \quad \left. \begin{array}{r} 604 \\ - 24 \\ \hline \end{array} \right\} \quad \begin{array}{r} 317 \\ - 163 \\ \hline \end{array}$$

اعداد را زیر هم نوشته و از هم تفریق کنید.

۴۱۸ و ۲۵۶

۸۰۸ و ۳۲۵

۱۴۸ و ۶۲

$$\begin{array}{r} 311 \\ - 215 \\ \hline 172 \\ \hline 143 \end{array}$$

تفریق‌های بالا را با ماشین حساب انجام دهید.

حل مسئله

۱- محمد از ۶۳۴ قوطی رنگ، ۲۷۰ تای آن را فروخت. چند تای آن را نفروخته است؟

۲- در یک تاکستان ۷۴۵ درخت انگور است. اگر ۴۷۵ درخت انگور قرمز باشد، چند درخت انگور سبز است؟

خاصیت جایه‌جایی ضرب

سینا به سحر گفت: برای این شکل یک ضرب بنویس.
سحر این‌گونه فکر کرد و نوشت:

$$2 \times 4 = 8$$

سینا گفت: من هم یک ضرب می‌نویسم و این ضرب را نوشت:
 $4 \times 2 = 8$

آیا حاصل هر دو ضرب یکسان است؟

ایستگاه فکر

از این دو ضرب چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

در ضرب با جا به جا شدن دو عدد حاصل ضرب

کار در کلاس

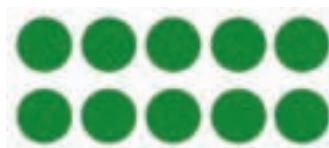
در هر ردیف شکل‌ها را به دو صورت دسته‌بندی کنید و دو ضرب بنویسید.

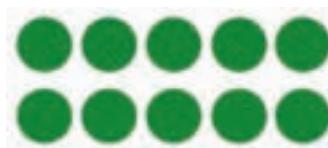
$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

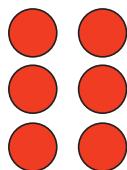

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

تمرین

مانند نمونه برای هر شکل دو ضرب بنویسید.

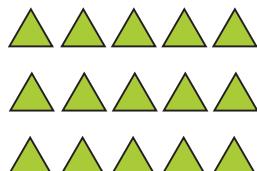
$$۲ \times ۳ = ۶$$

$$۳ \times ۲ = ۶$$

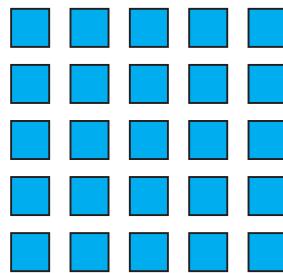
$$۲ \times ۶ = ۱۲$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$۳ \times ۶ = ۱۸$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

کامل کنید.

$$۴ \times ۲ = \boxed{۸}$$

$$۷ \times ۵ = \boxed{۳۵}$$

$$۶ \times ۷ = \boxed{۴۲}$$

$$۸ \times ۴ = \boxed{۳۲}$$

$$۲ \times ۴ = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times ۷ = \boxed{۳۵}$$

$$۷ \times \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \boxed{۳۲}$$

بهرام برای خرید تخم مرغ به مغازه رفت. او دید شاگرد مغازه مشغول شمردن بعضی از اجناس است.

بهرام جنس‌ها را شمرد و تعداد هر جنس را حساب کرد.
شاگرد مغازه هم جنس‌ها را شمرد و تعداد هر جنس را حساب کرد.
اما ضرب‌های آن‌ها مثل هم نبود.
شما ضرب هر کدام را بنویسید.

شاگرد مغازه

روغن \times =

آبلیمو \times =

شامپو \times =

بهرام

روغن \times =

آبلیمو \times =

شامپو \times =

ضربهای مساوی را به یکدیگر وصل کنید.

$$5 \times 14$$

$$3 \times 6$$

$$6 \times 3$$

$$7 \times 9$$

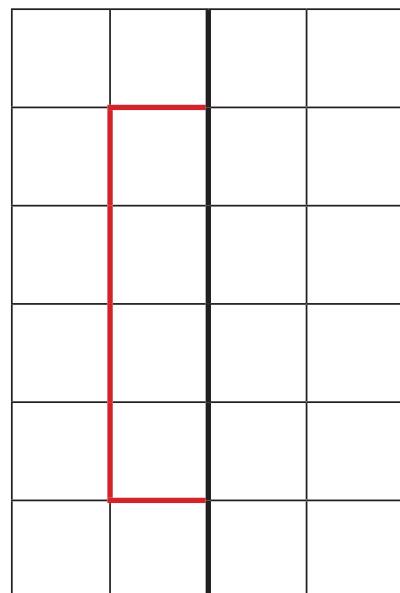
$$9 \times 7$$

$$14 \times 5$$

تقارن

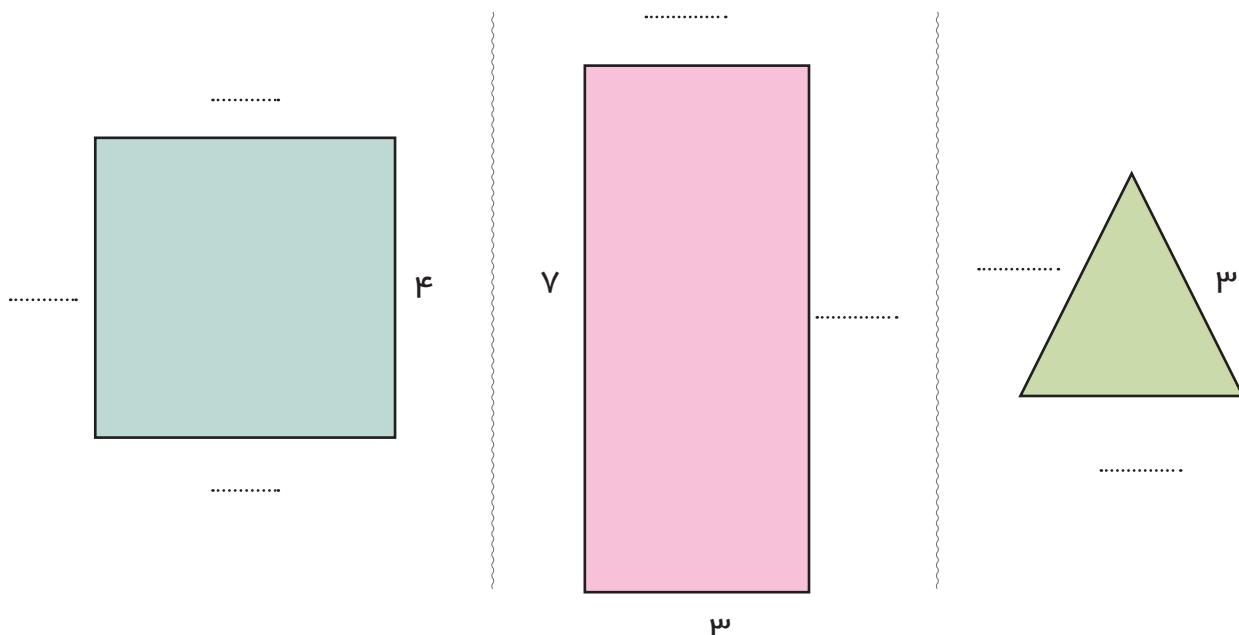

با توجه به خط تقارن نیمه‌ی دیگر شکل را کامل کنید.

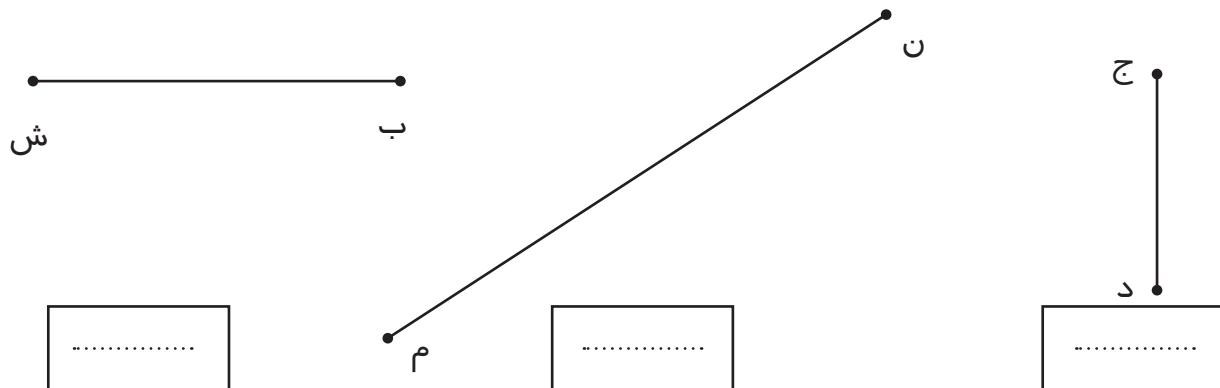

مرور هندسه

در شکل‌های زیر اندازه ضلع‌های نوشته نشده را بنویسید.

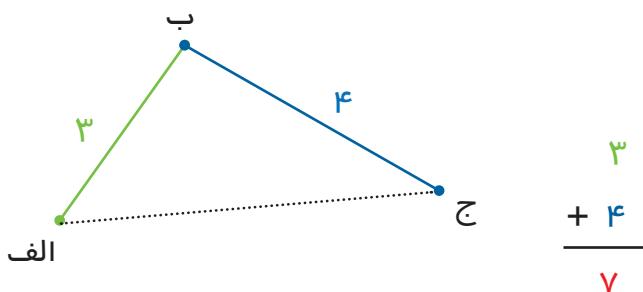
با استفاده از خط‌کش پاره خط‌های زیر را اندازه بگیرید و اندازه هریک را در جاهای خالی بنویسید.

یک پاره خط به طول ۶ سانتی‌متر رسم کنید و آن را نام گذاری کنید.

آموزگار از محیا خواست تا اندازه دو پاره خط مقابل را به دست آورد.

محیا نوشت:

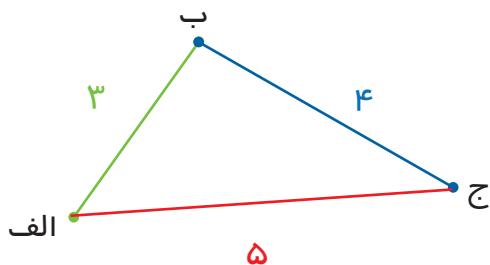
اندازه‌ی پاره خط الف ب ۳ سانتی متر

و اندازه‌ی پاره خط ب ج ۴ سانتی متر

پس:

اندازه‌ی این دو پاره خط ۷ سانتی متر است.

بعد آموزگار از محیا خواست ابتدا نقطه چین‌ها را پر رنگ کند تا شکل کامل شود. سپس اندازه‌ی سه پاره خط شکل را با هم جمع کند.

محیا نوشت:

اندازه‌ی پاره خط الف ب ۳ سانتی متر

اندازه‌ی پاره خط ب ج ۴ سانتی متر

اندازه‌ی پاره خط الف ج ۵ سانتی متر

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 4 \\ \hline 7 \\ + 5 \\ \hline 12 \end{array}$$

اول پاره خط‌های ۳ و ۴ سانتی متری را با هم جمع می‌کنیم که می‌شود ۷

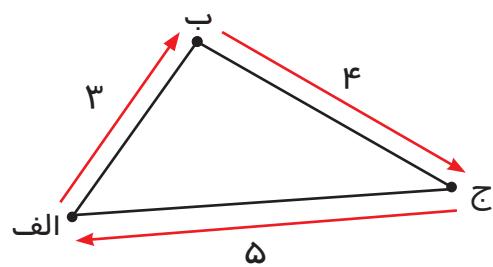
بعد ۷ سانتی متر را با پاره خط ۵ سانتی متری جمع می‌کنیم که می‌شود

۱۲ سانتی متر

اندازه‌ی دور شکل ۱۲ سانتی متر است.

به اندازه‌ی دور هر شکل **محیط** آن شکل می‌گوییم

سپس آموزگار گفت:

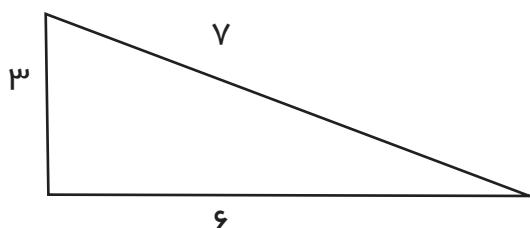
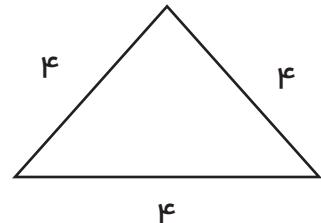
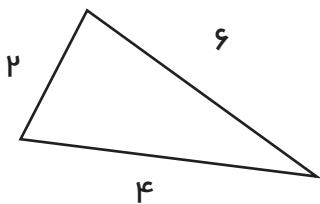

به اندازه‌ی دور این شکل **محیط** شکل می‌گویند.

کار در کلاس

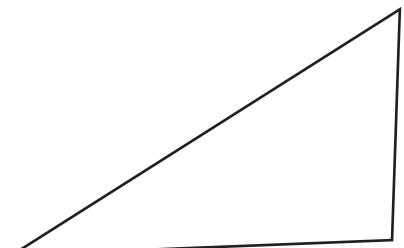
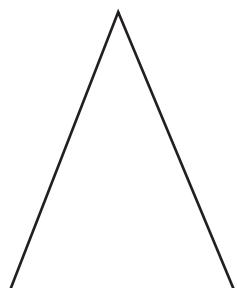
محیط مثلث‌های زیر را به دست آورید.

تمرین

با خط‌کش ضلع‌های هر شکل را اندازه بگیرید و محیط آن‌ها را به دست آورید.

مرور فصل ۵

..... / / : تاریخ امروز تاریخ را کامل کنید.

فرهنگ نوشتن

مریم ۳ بشقاب برداشت و در هر بشقاب ۲ سیب گذاشت.

نرگس هم ۲ بشقاب برداشت و در هر بشقاب ۳ سیب گذاشت.

آیا تعداد سیب‌های آنها با هم برابر است؟ چگونه فهمیدید؟

تمرین

موس بازیگوش کاغذ را جوید و قسمتی از تمرین‌ها پاره شد. آیا می‌توانید آن‌ها را کامل کنید.

$$\dots \times 9 = \circ$$

$$7 \times \dots = 7\circ$$

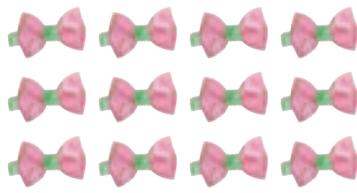
$$\begin{array}{r} 592 \\ - 246 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 123 \\ + 397 \\ \hline \circ \end{array}$$

$$100 + 300 = \dots$$

$$600 - 500 = \dots$$

۳ دوست می‌خواهند ۱۲ سنجاق سر را به صورت مساوی بین خودشان تقسیم کنند. می‌توانید به آن‌ها کمک کنید؟ به هر کدام چند سنجاق سر می‌رسد؟

به قیمت‌ها توجه کنید.

قیمت	لیست غذا
۱۳۴۰۰ تومان	چلو کباب
۱۴۵۰۰ تومان	جوچه کباب
۱۷۵۰۰ تومان	باقالی پلو با گوشت
۸۰۰۰ تومان	چلو خورشت قیمه

جوچه کباب گران‌تر است یا چلو کباب؟

حدس بزن

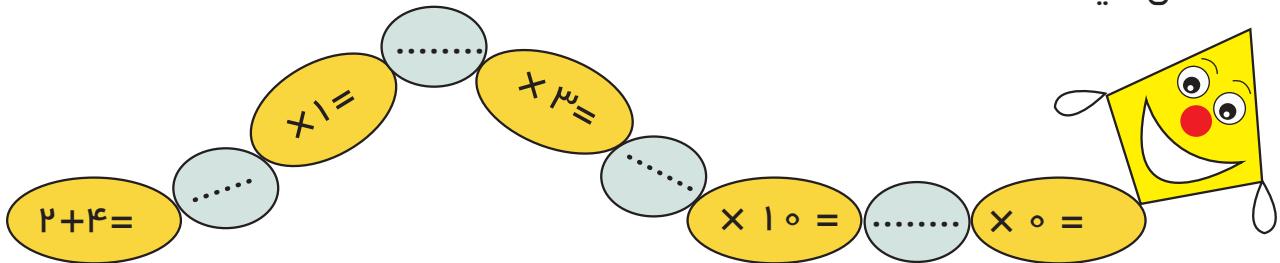

به آشپزخانه بروید و ۴ عدد سیب‌زمینی را در یک کیسه‌ی نایلونی و ۷ تا پیاز را در کیسه‌ی نایلونی دیگر قرار دهید. با یک دست کیسه‌ی سیب‌زمینی و با دست دیگر کیسه‌ی پیاز را بلند کنید. حدس می‌زنید کدام یک از این دو ۱ کیلوگرم است؟ حالا با ترازوی آشپزخانه آن‌ها را وزن کنید. آیا حدستان درست بوده است؟

جدول و سر گرمی

کامل کنید.

هر یک از محصولات داده شده سوغات کدام شهر ایران است؟

راهنمایی: برای امتحان جواب خود، عددها را از کوچک به بزرگ در جدول مرتب کنید.

عدد	محصول	نام شهر
		مشهد
		لاهیجان
		ساوه

۳۴۸۷۹ چای
۶۵۳۲۴ انار
۱۲۷۳ زعفران

فرهنگ خواندن

خرید از فروشگاهها و میوه‌فروشی‌ها فرصت‌های زیادی در اختیار شما قرار می‌دهد تا با انتخاب و وزن کردن میوه و سبزیجات مهارت‌های اندازه‌گیری (کیلوگرم و گرم) خود را افزایش دهید.